

4. Mahāśudassanasuttaṃ မဟာသုဒဿနသုတ္တံ
Discourse on Mahā Sudassana မဟာသုဒဿနသုတ်

241. Evaṃ me sutam – ekaṃ samayaṃ bhagavā kusiṇārāyaṃ viharati upavattane mallānaṃ sālavane antarena yamakasālānaṃ parinibbānasamaye. Atha kho āyasmā ānando yena bhagavā tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā bhagavantam abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinno kho āyasmā ānando bhagavantam etadavoca – “mā, bhante, bhagavā imasmim khuddakanagarake ujjaṅgalanagarake sākānagarake parinibbāyi. Santi, bhante, aññāni mahānagarāni. Seyyathidaṃ – campā, rājagahaṃ, sāvattī, sāketaṃ, kosambī, bārāṇasī; ettha bhagavā parinibbāyatu. Ettha bahū khattiyamahāsālā brāhmaṇamahāsālā gahapatimahāsālā tathāgate abhippasannā, te tathāgatassa sarīrapūjaṃ karissantī”ti.

၂၄၁. ဧဝံ မေ သုတံ - ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုသိနာရာယံ ဝိဟရတိ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိ တွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။ ဧကမန္တံ နိဿိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ - “မာ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခါနဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သန္တိ၊ ဘန္တေ၊ အညာနိ မဟာနဂရာနိ။ သေယျထိဒံ - စမ္ပါ၊ ရာဇဂဟံ၊ သာဝတ္ထိ၊ သာကေတံ၊ ကောသမ္ပိ၊ ဗာရာဏသီ၊ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗ ဗာယတု။ ဧတ္ထ ဗဟူ ခတ္တိယမဟာသာလာ ပြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိမဟာသာလာ တထာဂတေ အဘိပူ သန္တာ၊ တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တိ”တိ။

241. Thus have I heard:

At one time, near the time of his Parinibbāna, the Bhagavā was staying between the twin Sal trees in the Sal Grove of the Malla Princes at the road-bend leading to Kusiṇāra town, the capital city where the king resided.

Then the Venerable Ānanda approached the Bhagavā and, after paying homage to the Bhagavā, sat at a suitable place. After seating himself at a suitable place, the Venerable Ānanda said this to the Bhagavā:

"Venerable Sir, do not realise parinibbāna (i.e., do not pass away) in this insignificant, barren, provincial small town. Venerable Sir, elsewhere there are great cities, such as Campa, Rājagaha, Sāvattī, Sāketa, Kosambī, and Bārāṇasī. Let the Bhagavā realise Parinibbāna there (i.e., in one of these great cities). There are (dwelling) many rich nobles, many rich brāhmins, many rich householders who revere the Tathāgata. They will render due honour to the remains of the Tathāgata."

၂၄၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုသိနာရုံပြည်မြို့သို့ဝင်ရန် လမ်းကွေ့ မလွှဲမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်ဝယ် အင်ကြင်းပင်အစုံတို့၏ အကြား၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင်တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာသည်မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကို လျှောက်၏-

"အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကျေးတောကျသောမြို့လက်ဖြစ်သော ဤမြို့သိမ်မြို့ငယ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မမူပါလင့်၊ အသျှင်ဘုရား တစ်ပါးသော စမ္မာပြည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် သာဝတ္ထိပြည်သာကေတမြို့ ကောသမ္မိ ပြည် ဗာရာဏသီပြည်ကြီးတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (ပြည်ကြီး) တို့၌မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါ၊ ထိုပြည်ကြီးတို့၌ မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ကြည်ညို ကုန်သောမင်း သူဌေး ပုဏ္ဏားသူဌေး သူကြွယ်သူဌေး တို့သည် များစွာရှိပါကုန်၏။ ထို (သူဌေး) တို့သည်မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ကြပါကုန်လတု တံ့"ဟု (လျှောက်၏)။

242. “Mā hevaṃ, ānanda, avaca; mā hevaṃ, ānanda, avaca – khuddakanagarakaṃ ujjāṅgalanagarakaṃ sākānagaraka”nti.

၂၄၂. “မာ ဟေဝံ၊ အာနန္ဒ၊ အဝစ၊ မာ ဟေဝံ၊ အာနန္ဒ၊ အဝစ - ခုဒ္ဒကနဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခါနဂရက”န္တိ။

242.Say not so, Ānanda. Do not say: "This insignificant, barren, provincial small town."

၂၄၂။ အာနန္ဒာ "ကျေးတောကျသောမြို့လက်ဖြစ်သောမြို့သိမ်မြို့ငယ်"ဟု ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်။

Kusāvatīrājadhānī ကုသာဝတီရာဇဓာနီ
The Capital City of Kusāvatī ကုသာဝတီနေပြည်တော်

“Bhūtapubbam, ānanda, rājā mahāsudassano nāma ahosi khattiyo muddhāvasitto [khattiyo muddhābhisitto (ka.), cakkavattīdhammiko dhammarājā (mahāparinibbānasutta)] cāturanto vijitāvī janapadatthāvariyaṃ appatto . Raññho, ānanda, mahāsudassanassa ayaṃ kusiṇārā kusāvatī nāma rājadhānī ahosi. Puratthimena ca pacchimena ca dvādasayojanāni āyāmena, uttarena ca dakkhiṇena ca sattayojanāni vitthārena. Kusāvatī, ānanda, rājadhānī iddhā ceva ahosi phītā ca bahujanā ca ākiṇṇamanussā ca subhikkhā ca. Seyyathāpi, ānanda , devānaṃ āḷakamandā nāma rājadhānī iddhā ceva hoti phītā ca [iddhā ceva ahosi phītā ca (syā.)] bahujanā ca

ākiṇṇayakkhā ca subhikkhā ca; evameva kho, ānanda, kusāvatī rājadhānī iddhā ceva ahosi phītā ca bahujaṇā ca ākiṇṇamanussā ca subhikkhā ca. Kusāvatī, ānanda, rājadhānī dasahi saddehi avivittā ahosi divā ceva rattiṇīca, seyyathidaṃ – hatthisaddena assasaddena rathasaddena bherisaddena mudiṅgasaddena vīṇāsaddena gītasaddena saṅkhasaddena sammasaddena pāṇitāḷasaddena ‘asnātha pivatha khādathā’ti dasamena saddena.

“ဘူတပုဗ္ဗံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော [ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော (က.)၊ စက္ကဝတ္တိဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ)] စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပုတုတော ။ ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ အယံ ကုသိနာရာ ကုသာဝတီ နာမ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ပုရတ္တိမေန စ ပစ္ဆိမေန စ ဒွာဒသယောဇနာနိ အာယာမေန၊ ဥတ္တရေန စ ဒက္ခိဏေန စ သတ္တယောဇနာနိ ဝိတ္တာရေန။ ကုသာဝတီ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖိတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနဿာ စ သုဘိက္ခူ စ။ သေယျထာပိ၊ အာနန္ဒ၊ ဒေဝါနံ အာဠကမန္တာ နာမ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖိတာ စ [ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖိတာ စ (သျှာ.)] ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏယက္ခူ စ သုဘိက္ခူ စ; ဇေမေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖိတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနဿာ စ သုဘိက္ခူ စ။ ကုသာဝတီ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဓာနီ ဒသဟိ သဒ္ဓေဟိ အဝိဝိတ္တာ အဟောသိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ၊ သေယျထိဒံ – ဟတ္ထိသဒ္ဓေန အဿသဒ္ဓေန ရထသဒ္ဓေန ဘောရိသဒ္ဓေန မုဒိင်္ဂသဒ္ဓေန ဝိဏာသဒ္ဓေန ဂီတသဒ္ဓေန သင်္ခံသဒ္ဓေန သမ္မသဒ္ဓေန ပါဏိတာဠသဒ္ဓေန ‘အဿ္ဘာထ ပိဝေ ခါဒထာ’တိ ဒသမေန သဒ္ဓေန။

Ānanda, in times long past, there was a king named Mahā Sudassana, Ruler over the four quarters of the world (lit., the four island-continents bounded by four oceans), Conqueror of all enemies, whose realm was established in security, who was ruler over land, and who was anointed on the crown of his head. And, Ānanda, this Kusināra town was then King Mahā Sudassana's capital city, called Kusāvatī, where the king resided. From east to west it was twelve yojanas long, and from north to south it was seven yojanas broad.

အာနန္ဒ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်သူ အပေါင်းတို့ကို အောင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါး နှင့်ပြည့်စုံသော တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော မဟာသုဒဿနမည်သော စကြဝတေးမင်းသည် ရှိ၏။ အာနန္ဒ၊ ဤကုသိနာရုံမြို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ ကုသာဝတီမည်သော နေပြည်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ အရှေ့အနောက် အလျား တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ရှိ၏။ တောင်မြောက် အနံ ခုနစ်ယူဇနာရှိ၏။

“Kusāvatī, ānanda, rājadhānī sattahi pākārehi parikkhittā ahosi. Eko pākāro sovaṇṇamayo, eko rūpiyamayo, eko veḷuriyamayo, eko phalikamayo, eko lohitaṅkamayo [lohitaṅgamayo (ka.), lohitaṅkamayo (byākaraṇesu)], eko masāragallamayo, eko sabbaratanamayo. Kusāvatīyā, ānanda, rājadhāniyā catunnaṃ vaṇṇānaṃ dvārāni ahesuṃ. Ekaṃ dvāraṃ sovaṇṇamayam,

ekaṃ rūpiyamayaṃ, ekaṃ veḷuriyamayaṃ, ekaṃ phalikamayaṃ . Ekekaṃ dvāre satta satta esikā nikhātā ahesuṃ tiporisaṅgā tiporisanikhātā dvādasaporisā ubbedhena. Ekā esikā sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā, ekā veḷuriyamayā, ekā phalikamayā, ekā lohitaṅkamayā, ekā masāragallamayā, ekā sabbaratanamayā. Kusāvatī, ānanda, rājadhānī sattahi tālapantīhi parikkhittā ahosi. Ekā tālapanti sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā, ekā veḷuriyamayā, ekā phalikamayā, ekā lohitaṅkamayā, ekā masāragallamayā, ekā sabbaratanamayā.

Sovaṇṇamayassa tālassa sovaṇṇamayo khandho ahosi, rūpiyamayāni pattāni ca phalāni ca. Rūpiyamayassa tālassa rūpiyamayo khandho ahosi, sovaṇṇamayāni pattāni ca phalāni ca. Veḷuriyamayassa tālassa veḷuriyamayo khandho ahosi, phalikamayāni pattāni ca phalāni ca. Phalikamayassa tālassa phalikamayo khandho ahosi, veḷuriyamayāni pattāni ca phalāni ca. Lohitaṅkamayassa tālassa lohitaṅkamayo khandho ahosi, masāragallamayāni pattāni ca phalāni ca. Masāragallamayassa tālassa masāragallamayo khandho ahosi, lohitaṅkamayāni pattāni ca phalāni ca. Sabbaratanamayassa tālassa sabbaratanamayo khandho ahosi, sabbaratanamayāni pattāni ca phalāni ca. Tāsaṃ kho panānanda, tālapantīnaṃ vāteritānaṃ saddo ahosi vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo [kamanīyo (sī. syā. pī.)] ca madanīyo ca. Seyyathāpi, ānanda, pañcaṅgikassa tūriyassa suvinītassa suppaṭṭitālitassa sukusalehi samannāhatassa saddo hoti vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo ca madanīyo ca , evameva kho, ānanda, tāsaṃ tālapantīnaṃ vāteritānaṃ saddo ahosi vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo ca madanīyo ca. Ye kho panānanda, tena samayena kusāvatiyā rājadhāniyā dhuttā ahesuṃ soṇḍā pipāsā, te tāsaṃ tālapantīnaṃ vāteritānaṃ saddena paricāresuṃ.

“ကုသာဝတီ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဇာနိ သတ္တဟိ ပါကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ။ ဧကော ပါကာရော သောဝဏ္ဏမယော၊ ဧကော ရူပိယမယော၊ ဧကော ဝေဠုရိယမယော၊ ဧကော ဖလိကမယော၊ ဧကော လောဟိတင်္ဂမယော [လောဟိတင်္ဂမယော (က.)၊ လောဟိတကမယော (ဗျာကရဏေသု)]၊ ဧကော မသာရဂုဏ္ဍမယော၊ ဧကော သဗ္ဗရတနမယော။ ကုသာဝတီယ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဇာနိယာ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ ဒွာရေနိ အဟောသုံ။ ဧကံ ဒွာရံ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ဧကံ ရူပိယမယံ၊ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ၊ ဧကံ ဖလိကမယံ ။ ဧကေကသ္မိံ ဒွာရေ သတ္တ သတ္တ ဒေသိကာ နိခါတာ အဟောသုံ တိပေါရိသင်္ဂီ တိပေါရိသနိခါတာ ဒွာဒသပေါရိသာ ဥဗ္ဗေဓေန။ ဧကာ ဒေသိကာ သောဝဏ္ဏမယော၊ ဧကာ ရူပိယမယော၊ ဧကာ ဝေဠုရိယမယော၊ ဧကာ ဖလိကမယော၊ ဧကာ လောဟိတင်္ဂမယော၊ ဧကာ မသာရဂုဏ္ဍမယော၊ ဧကာ သဗ္ဗရတနမယော။ ကုသာဝတီ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇဇာနိ သတ္တဟိ တာလပန္နိဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ။ ဧကာ တာလပန္နိ သောဝဏ္ဏမယော၊ ဧကာ ရူပိယမယော၊ ဧကာ ဝေဠုရိယမယော၊ ဧကာ ဖလိကမယော၊ ဧကာ လောဟိတင်္ဂမယော၊ ဧကာ မသာရဂုဏ္ဍမယော၊ ဧကာ သဗ္ဗရတနမယော။ သောဝဏ္ဏမယဿ တာလဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ တာလဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယဿ တာလဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ။

ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ တာလဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ ဝေဠုရိယမ
ယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ လောဟိတင်္ဂမယဿ တာလဿ လောဟိတင်္ဂမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ မဿ
ရဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မဿရဂလ္လမယဿ တာလဿ မဿရဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊
လောဟိတင်္ဂမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ သဗ္ဗရတနမယဿ တာလဿ သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟော
သိ၊ သဗ္ဗရတနမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓော အဟော
သိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော [ကမနီယော (သီ. သျှာ. ပိ.)] စ မဒနီယော စ။ သေယျတာပိ၊ အာနန္တ၊ ပဉ္စဂီ
ကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ သုပ္ပဋိတာဋိတဿ သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿ သဒ္ဓော ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရ
ဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္တ၊ တာသံ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓော
အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္တ၊ တေန သမယေန ကုသာဝတိ
ယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဏာ ပိပါသာ၊ တေ တာသံ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓေန ပရိစာ
ရေသုံ။

Ānanda, the capital Kusāvatī, where the king resided, was opulent, prosperous, well-populated, crowded with (all kinds of) people, and abundant in provisions. Just as, Ānanda, the capital city, called Ālakamandā, of the devas, is opulent, prosperous, well-populated with devas, crowded with (all kinds of) yakkha-devas, and abundant in provisions, so also the capital city Kusāvatī, where the king resided, was opulent, prosperous, well-populated, crowded with (all kinds of) people, and abundant in provisions.

Ānanda, the capital city Kusavati was never silent by day and night, (resounding) with ten sounds, viz, the noises of elephants, of horses, of carriage; the sounds of big drums, of tabors, of lutes, of singing, of conches, of small gongs and cymbals; and tenthly cries of 'eat, drink, devour'.

Ānanda, the capital city Kusāvatī where the king resided was encircled by seven ramparts, one rampart of gold, one of silver, one of veluriya gem, one of crystal, one of ruby, one of (the percious stone called) cat's eye, and one of all kinds of gems. Ānanda, there were four kinds of gates to the capital city Kusāvatī, one gate of gold, one of silver, one of veluriya gem, and one of crystal.

At each gate there were erected seven pillars, in circumference three times the reach of a man, ĩn buried depth under the ground three times the reach of a man, and in height twelve times the reach of a man. Of these seven pillars, one pillar was of gold, one of silver, one of veluriya gem, one of crystal, one of ruby, one of cat's eye, and one of all kinds of gems.

Ānanda, the capital city Kusāvatī was surrounded by seven rows of palm trees, one line of palms of gold, one of palms of silver, one of veluriya gem, one of crystal, one of ruby, one of cat's

eye, and one of all kinds of gems. The trunk of a golden palm tree was of gold; its leaves and fruit were of

silver. The trunk of a silver palm tree was of silver; its leaves and fruit were of gold. The trunk of veluriya palm tree was of veluriya; its leaves and fruits were of crystal. The trunk of a crystal palm tree was of crystal; its leaves and fruit were of veluriya. The trunk of a ruby palm tree was of ruby; its leaves and fruit were of cat's eye. The trunk of a cat's eye palm tree was cat's eye; its leaves and fruit were of ruby. The trunk of a palm tree of all kinds of gems was of all kinds of gems; its leaves and fruit were (also) of all kinds of gems.

And, Ānanda, the sound of those rows of palm trees (when) shaken by the wind lovely, enticing, delightful and intoxicating. Just as, Ānanda, the sound of five kinds of musical instruments well harmonized by skilled players is lovely, enticing, delightful and intoxicating, so also the sound of those rows of palm trees (when) shaken by the wind was lovely, enticing, delightful and intoxicating. And, Ānanda, at that time, those in the capital city Kusāvati who were addicted to gambling or drinking enjoyed themselves (in dancing and merrymaking) to the sound of those palm trees shaken by the wind.

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏။ စည်ပင်ပြော၏။ များသောလူ (ဦးရေ) ရှိ၏။ လူ (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်း၏။ အစားအစာပေါများ၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် အာဠကမန္တာမည်သော နတ်မြို့တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝသကဲ့သို့ စည်ပင်ပြောသကဲ့သို့ များသော နတ် (ဦးရေ) ရှိသကဲ့သို့နတ်ဘီလူး (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်းသကဲ့သို့ အစားအစာပေါများသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏။ စည်ပင်ပြော၏။ များသော လူ (ဦးရေ) ရှိ၏။ လူ (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့်ပြွမ်း၏။ အစားအစာ ပေါများ၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ဆင်သံ၊ မြင်းသံ၊ ရထားသံ၊ စည်ကြီးသံ၊ မုရိုးစည်သံ၊ စောင်းသံ၊ သီချင်းသံ၊ ခရသင်းသံ၊ ကြေးနင်း ခွက်ခွင်းသံ၊ "စားကြပါ သောက်ကြပါ ခဲကြပါ"ဟုဆိုသော ဆယ်ခုမြောက်သော အသံ၊ (ဤ) ဆယ်ပါးသော အသံတို့ဖြင့် နေ့ရော ညဉ့်ပါမစဲမဆိတ်သည်သာ ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ရွှေတံတိုင်းတစ်ထပ် ငွေတံတိုင်းတစ်ထပ် ကြောင်မျက်ရွဲတံတိုင်းတစ်ထပ် ဖလံတံတိုင်းတစ်ထပ် ကျောက်နီတံတိုင်းတစ်ထပ် ပတ္တမြားပြောက်တံတိုင်းတစ်ထပ်ရတနာမျိုးစုံတံတိုင်းတစ်ထပ်အားဖြင့် တံတိုင်းခုနစ်ထပ်ခြံရံလျက် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်၌ ရွှေတံခါးတစ်ခု ငွေတံခါးတစ်ခု ကြောင်မျက်ရွဲတံခါးတစ်ခု ဖလံတံခါးတစ်ခုအားဖြင့်အရောင်လေးမျိုး ရှိသော တံခါးတို့သည် ရှိကုန်၏။

တစ်ခုတစ်ခုသော တံခါး၌ လုံးပတ်တစ်ဆယ့်ငါးတောင် မြေဝင်တစ်ဆယ့်ငါးတောင်၂ မြေပေါ်အမြင့်အတောင်
ခြောက်ဆယ်ရှိသော ခုနစ်လုံးခုနစ်လုံးသော တံခါးတိုင်တို့ကို စိုက်ထူထားကုန်၏။ ထိုတံခါးတိုင်ခုနစ်လုံးတို့တွင်
တစ်လုံးသည် ရွှေဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ငွေဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည်
ဖလံဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ကျောက်နီဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည်ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည်
ရတနာမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြီး၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ရွှေထန်းပင်တစ်တန်း၊ ငွေထန်းပင်တစ်တန်း၊ ကြောင်မျက်ရွဲထန်းပင်
တစ်တန်း၊ ဖလံထန်းပင်တစ်တန်း၊ ပတ္တမြားနီထန်းပင်တစ်တန်း၊ ပတ္တမြားပြောက်ထန်းပင်တစ်တန်း၊ရတနာခုနစ်
မျိုးစုံ ထန်းပင်တစ်တန်းအားဖြင့် ထန်းပင်တန်း ခုနစ်ခု ကာရံလျက် ရှိ၏။ ရွှေထန်းပင်၏ပင်စည်သည် ရွှေဖြင့်
ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ငွေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေထန်းပင်၏ ပင်စည်သည်ငွေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီး
တို့သည်ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီး
တို့သည်ကား ဖလံဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ဖလံထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ဖလံဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား
ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ပတ္တမြားနီထန်းပင်၏ ပင်စည်သည်ပတ္တမြားနီဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား
ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်

--

ပြီးကုန်၏။ ပတ္တမြားပြောက်ထန်းပင်၏ပင်စည်သည် ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ပတ္တ
မြားနီဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ရတနာမျိုးစုံထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ရတနာမျိုးစုံဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်လည်း
ရတနာမျိုးစုံတို့ဖြင့်ပင်ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် ထိုထန်းပင်တို့မှ ထွက်ပေါ်လာသော အသံသည် သာယာလည်းသာယာ၏။
တပ်စွဲဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာဥပမာအားဖြင့်
တူရိယာငါးပါးကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်၍ အသံညိုကာ တတ်ကျွမ်းသူတို့ အညီအညွတ်တီးမှုတ်သည်ရှိသော်
တူရိယာအသံသည် သာယာလည်း သာယာသကဲ့သို့ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်
သကဲ့သို့ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် ထိုထန်းပင်တန်းတို့
မှ ထွက်ပေါ်လာသော အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ တပ်စွဲဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း
ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါကုသာဝတီ နေပြည်တော်၌ ကစားကြူး မေထုန်ကြူး
သေသောက်ကြူးကုန်သော သူတို့သည်လေတိုက်ခတ်သော ထိုထန်းပင်တန်းတို့၏ အသံဖြင့် ကခုန်ပျော်မြူး
ကုန်၏။

243. “Rājā , ānanda, mahāsudassano sattahi ratanehi samannāgato ahosi catūhi ca iddhīhi. Katamehi sattahi? Idhānanda, raṭṭhā mahāsudassanassa tadahuposathe pannarase sīsaṃnhātassa uposathikassa uparipāsādavaragatassa dibbaṃ cakkaratanaṃ pāturahosi sahaṣṣāraṃ sanemikaṃ sanābhikaṃ sabbākāraparipūraṃ. Disvā raṭṭhā mahāsudassanassa etadahosi – ‘sutaṃ kho panetaṃ – “yassa raṭṭhā khattiyassa muddhāvasittassa tadahuposathe pannarase sīsaṃnhātassa uposathikassa uparipāsādavaragatassa dibbaṃ cakkaratanaṃ pātubhavati sahaṣṣāraṃ sanemikaṃ sanābhikaṃ sabbākāraparipūraṃ, so hoti rājā cakkavattī”’ti. Assaṃ nu kho ahaṃ rājā cakkavattī’ti.

၂၄၃. “ရာဇာ ၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနော သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ စတူဟိ စ ဣဒ္ဓိဟိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ။ ဒိဿွာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘သုတံ ခေါ ပနေတံ – “ယဿ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဝသိတ္တဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝတိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ၊ သော ဟောတိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ”’တိ။ အသံ န ခေါ အဟံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ’တိ။

243.Ānanda, King Mahā Sudassana was endowed with seven Treasures and also with four powers.

What are the seven (Treasures)?

Ānanda, on that Sabbath day, the fifteenth day of the month, after having performed an ablution of the head, and having observed the (eightfold) precepts, King Mahā Sudassana ascended the splendid upper terrace of the palace. To him thus engaged, there appeared the mighty Wheel Treasure with a thousand spokes, a rim and a hub, with all parts complete. When he saw (that Wheel Treasure), this thought occurred to King Mahā Sudassana:

I have heard of this, that if on a Sabbath day, the fifteenth day of the month, while a king, (born) of the ruling class and anointed on the crown of the head, is on the splendid upper terrace of the palace, after having performed an ablution of the head and having observed the (eightfold) precepts, there appears (to him) the mighty Wheel Treasure with a thousand spokes, a rim and a hub, with all parts complete, then that king is a Universal Monarch. Am I then a Universal Monarch?

၂၄၃။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ရတနာခုနစ်ပါး တန်ခိုးလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အဘယ်ရတနာခုနစ်ပါးတို့နှင့် (ပြည့်စုံသနည်း) ဟူမူ - အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ဥပုသ်နေ့၌ ဦးခေါင်းဆေးမင်္ဂလာပြုပြီးလျှင် (အဋ္ဌင်္ဂ) ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်လျက် မြတ်သောပြာသာဒ်ထက်၌ နေစဉ် အကန့်တစ်ထောင်ရှိသော အကွပ်ပုံတောင်းများနှင့်တကွ အခြင်းအရာအလုံးစုံရှိသော နတ်တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (ထိုစကြာရတနာကို) မြင်လတ်သော် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏ -

"မင်းမျိုးဖြစ်သော ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်သွန်းပြီးသော အကြင်မင်းအား တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက်ထိုဥပုသ်နေ့၌ ဦးခေါင်းဆေးမင်္ဂလာပြုပြီးလျှင် (အဋ္ဌင်္ဂ) ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်လျက် မြတ်သောပြာသာဒ်ထက်၌ နေစဉ် အကန့်တစ်ထောင်ရှိသော အကွပ်ပုံတောင်းများနှင့်တကွ အခြင်းအရာအလုံးစုံရှိသော နတ်တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာငြားအံ့၊ ထိုမင်းသည်စကြဝတေးမင်း ဖြစ်၏ဟူသော' ဤစကားကို ငါကြားဖူး၏၊ ငါသည် စကြဝတေးမင်းဖြစ်ရာ သလော''ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

244. “Atha kho, ānanda, rājā mahāsudassano uṭṭhāyāsanā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā vāmena hatthena suvaṇṇabhiṅkāraṃ gahetvā dakkhiṇena hatthena cakkaratanaṃ abbhukkiri – ‘pavattatu bhavaṃ cakkaratanaṃ, abhivijjātu bhavaṃ cakkaratana’nti. Atha kho taṃ, ānanda, cakkaratanaṃ puratthimaṃ disaṃ pavatti [pavattati (syā. ka.)], anvadeva [anudeva (syā.)] rājā mahāsudassano saddhiṃ caturaṅginiyā senāya, yasmiṃ kho panānanda, padese cakkaratanaṃ patitṭhāsi, tattha rājā mahāsudassano vāsaṃ upagacchi saddhiṃ caturaṅginiyā senāya. Ye kho panānanda, puratthimāya disāya paṭirājāno, te rājānaṃ mahāsudassanaṃ upasaṅkamtvā evamāhaṃsu – ‘ehi kho mahārāja, svāgataṃ te mahārāja, sakaṃ te mahārāja, anusāsa mahārāja’ti. Rājā mahāsudassano evamāha – ‘pāṇo na hantabbo, adinnaṃ na ādātabbaṃ, kāmesu micchā na caritabbā, musā na bhaṇitabbā, majjaṃ na pātabbaṃ, yathābhuttañca bhuñjathā’ti . Ye kho panānanda, puratthimāya disāya paṭirājāno, te rañño mahāsudassanassa anuyantā ahesuṃ. Atha kho taṃ, ānanda, cakkaratanaṃ puratthimaṃ samuddaṃ ajjhogāhetvā paccuttaritvā dakkhiṇaṃ disaṃ pavatti...pe... dakkhiṇaṃ samuddaṃ ajjhogāhetvā paccuttaritvā pacchimaṃ disaṃ pavatti...pe... pacchimaṃ samuddaṃ ajjhogāhetvā paccuttaritvā uttaraṃ disaṃ pavatti, anvadeva rājā mahāsudassano saddhiṃ caturaṅginiyā senāya. Yasmiṃ kho panānanda, padese cakkaratanaṃ patitṭhāsi, tattha rājā mahāsudassano vāsaṃ upagacchi saddhiṃ caturaṅginiyā senāya. Ye kho panānanda, uttarāya disāya paṭirājāno, te rājānaṃ mahāsudassanaṃ upasaṅkamtvā evamāhaṃsu – ‘ehi kho mahārāja, svāgataṃ te mahārāja, sakaṃ te mahārāja, anusāsa

mahārājā'ti. Rājā mahāsudassano evamāha – ‘pāṇo na hantabbo, adinnaṃ na ādātabbaṃ, kāmesu micchā na caritabbā, musā na bhaṇitabbā, majjaṃ na pātabbaṃ , yathābhuttañca bhuñjathā'ti. Ye kho panānanda, uttarāya disāya paṭirājāno , te raṁhā mahāsudassanassa anuyantā ahesuṃ.

၂၄၄. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂီ ကရိတွာ ဝါမေန ဟတ္ထေန သုဝဏ္ဏဘိင်္ဂာရံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန စက္ကရတနံ အဗ္ဗုတ္တိရိ – ‘ပဝတ္တတု ဘဝံ စက္ကရတနံ၊ အဘိဝိဇိနာတု ဘဝံ စက္ကရတနံ’န္တိ။ အထ ခေါ တံ၊ အာနန္ဒ၊ စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ [ပဝတ္တတိ (သျှာ. က.)]။ အနုဒေဝ [အနုဒေဝ (သျှာ.)] ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ၊ ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တတ္ထ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဧဟိ ခေါ မဟာရာဇ၊ သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ သင်္ကံ တေ မဟာရာဇ၊ အနုသာသ မဟာရာဇာ’တိ။ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဧဝမာဟ – ‘ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္နံ န အာဒာတဗ္ဗံ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ၊ မုသာ န ဘဏိတဗ္ဗာ၊ မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ၊ ယထာဘုတ္တန္တ ဘုဉ္ဇထာ’တိ ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အနုယန္တာ အဟေသံ။ အထ ခေါ တံ၊ အာနန္ဒ၊ စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ သမုဒ္ဓံ အဇ္ဈောဂါ ဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ ပေ။ ဒက္ခိဏံ သမုဒ္ဓံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ပစ္စိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ ပေ။ ပစ္စိမံ သမုဒ္ဓံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဥတ္တရံ ဒိသံ ပဝတ္တိ၊ အနုဒေဝ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တတ္ထ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော၊ တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဧဟိ ခေါ မဟာရာဇ၊ သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ သင်္ကံ တေ မဟာရာဇ၊ အနုသာသ မဟာရာဇာ’တိ။ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဧဝမာဟ – ‘ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္နံ န အာဒာတဗ္ဗံ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ၊ မုသာ န ဘဏိတဗ္ဗာ၊ မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ ၊ ယထာဘုတ္တန္တ ဘုဉ္ဇထာ’တိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော ၊ တေ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အနုယန္တာ အဟေသံ။

244. Then, Ānanda, King Mahā Sudassana rose from his seat and, arranging his mantle on one shoulder, held in his hand a golden pitcher and with his right hand sprinkled water over the Wheel Treasure, saying: "Roll on, Lord Wheel Treasure! Be triumphant, Lord Wheel Treasure!

Then, Ānanda, that Wheel Treasure rolled on towards the eastern region. King Mahā Sudassana followed along, together with his army of four components (i.e army consisting of elephants, chariots, cavalry and infantry). And, Ananda, at whatever place the Wheel Treasure came to rest, there King Mahā Sudassana encamped, together with his army of four components.

Then, Ānanda, the rival kings in the eastern region came to King Mahā Sudassana and said thus: "Welcome, Great King! Your coming is auspicious (lit., good), Great King! This (kingdom) is yours, Great King! Instruct (us), Great King!"

King Mahā Sudassana said thus:

"What is alive should not be slain. What is not given should not be taken. What is wrongful sexually should not be practised. What is false should not be spoken. What is intoxicating should not be taken. Enjoy the taxes which have been usually enjoyed." Then, Ānanda, rival kings of the eastern

region became vassals (or, became subject to the authority) of King Mahā Sudassana.

Then, Ānanda, that Wheel Treasure entered the Eastern Ocean and rose up (out of it) again and rolled on towards the southern region ...p... then it entered the Southern Ocean and rose up (out of it) again and rolled on towards the northern region. King Mahā Sudasana followed along, together with his army of four components. And, Ānanda, at whatever place the Wheel Treasure came to rest, there King Mahā Sudassana encamped, together with his army of four components.

Then, Ānanda, the rival kings in the northern region came to King Mahā Sudassana and said thus: "Welcome, Great King! Your coming is auspicious, Great King! This (kingdom) Is yours, Great King! Instruct (us), Great King!"

King Mahā Sudassana said thus: "What is alive should not be slain. What is not given should not be taken. What is wrongful sexually should not be practised. What is false should not be spoken. What is intoxicating should not be taken. Enjoy the taxes which have been usually enjoyed." Then, Ānanda, these rival kings of northern regions became vassals (or, became subject to the authority) of King Mahā Sudassana.

၂၄၄။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် နေရာမှ ထပြီးလျှင် အပေါ်ရုံစုလျားကို ပခုံးတစ်ဖက်၌ တင်၍ လက်ဝဲလက်ဖြင့် ရွှေကရားကို ကိုင်လျက် "အသျှင်စကြာရတနာသည် လည်စေသတည်း၊ အသျှင်စကြာရတနာသည် အောင်စေသတည်း"ဟု (ဆို၍) စကြာရတနာကို လက်ျာလက်ဖြင့် ရေသွန်းဖျန်း၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုစကြာရတနာသည် အရှေ့အရပ်သို့ လည်သွားလေ၏။ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ မဟာသုဒဿနမင်းသည်လည်း တစ်ပါတည်း လိုက်ပါသွားလေ၏။ အာနန္ဒာ စကြာရတနာ ရပ်တံ့ရာ အရပ်၌စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ မဟာသုဒဿနမင်းသည် စခန်းချလျက် နေ၏။

အာနန္ဒာ အရှေ့အရပ်၌ရှိသော ထီးပြိုင်မင်းတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "မင်းကြီး ကြွတော်မူပါ။ မင်းကြီး အရှင်၏ လာခြင်းသည် ကောင်းသော လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မင်းကြီး (ဤနိုင်ငံသည်) အရှင်၏ နိုင်ငံပါတည်း၊ မင်းကြီး ဆုံးမတော်မူပါ"ဟု ဆိုကုန်၏။

မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဤသို့ မိန့်ဆို၏။ "အသက်ကို မသတ်အပ်၊ မပေးသည်ကို မယူအပ်၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ဖောက်ပြားသော အကျင့်ကို မကျင့်အပ်၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို မပြောအပ်၊ သေရည်သေရက်ကို မသောက်အပ်၊ ကောက်ခံမြဲ အခွန်အတုတ်ကိုလည်း ကောက်ခံသုံးစွဲကြကုန်လော့"ဟု (မိန့်ဆို၏)။ အာနန္ဒာ အရှေ့အရပ်၌ရှိသော ထီးပြိုင်မင်းတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ သြဇာခံမင်းတို့ဖြစ်လေကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုစကြာရတနာသည် အရှေ့သမုဒ္ဒရာသို့ ဆင်းသက်၍ တစ်ဖန် ပြန်တက်ပြီးလျှင်တောင်အရပ်သို့ လည်သွားလေ၏။ ပ။ တောင်သမုဒ္ဒရာသို့ ဆင်းသက်၍ တစ်ဖန် ပြန်တက်ပြီးလျှင်အနောက်အရပ်သို့ လည်သွားလေ၏။ ပ။ အနောက်သမုဒ္ဒရာသို့ ဆင်းသက်၍ တစ်ဖန် ပြန်တက်ပြီးလျှင်မြောက်အရပ်သို့ လည်သွားလေ၏။ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ မဟာသုဒဿနမင်းသည်လည်း တစ်ပါတည်းလိုက်ပါသွားလေ၏။ အာနန္ဒာ စကြာရတနာရပ်တံ့ရာ အရပ်၌ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ မဟာသုဒဿနမင်းသည် စခန်းချလျက် နေ၏။

--

အာနန္ဒာ မြောက်အရပ်၌ရှိသော ထီးပြိုင်မင်းတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ဆိုကုန်၏။ "မင်းကြီး ကြွတော်မူပါ၊ မင်းကြီး အရှင်၏ လာခြင်းသည် ကောင်းသော လာခြင်းဖြစ်ပါသည်၊ မင်းကြီး (ဤနိုင်ငံသည်) အရှင်၏ နိုင်ငံပါတည်း၊ မင်းကြီး ဆုံးမတော်မူပါ"ဟု (ဆိုကုန်၏)။

မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဤသို့ မိန့်ဆို၏။ "အသက်ကို မသတ်အပ်၊ မပေးသည်ကို မယူအပ်၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ဖောက်ပြားသော အကျင့်ကို မကျင့်အပ်၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို မပြောဆိုအပ်၊ သေရည်သေရက်ကို မသောက်အပ်၊ ကောက်ခံမြဲ အခွန်အတုတ်ကိုလည်း ကောက်ခံသုံးစွဲကြကုန်လော့"ဟု (ဆို၏)။ အာနန္ဒာ မြောက်အရပ်၌ရှိသော ထီးပြိုင်မင်းတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ သြဇာခံမင်းတို့ဖြစ်လေကုန်၏။

245. "Atha kho taṃ, ānanda, cakkaratanam samuddapariyantam pathaviṃ abhivijinitvā kusāvatim rājadhāniṃ paccāgantvā raṭṭhāni mahāsudassanassa antepuradvāre atthakaraṇapamukhe akkhāhatam maṇṇi e aṭṭhāsi raṭṭhāni mahāsudassanassa antepuram upasobhayamānam. Raṭṭhāni, ānanda, mahāsudassanassa evarūpaṃ cakkaratanam pāturahosi. ၂၄၅. "အထ ခေါ် တံ၊ အာနန္ဒ၊ စက္ကရတနံ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝီ အဘိဝိဇီနိတွာ ကုသာဝတိ ရာဇဓာနိ ပစ္စာဂန္တော ရညော မဟာသုဒဿနဿ အန္တေပုရဒ္ဓာရေ အတ္ထကရဏပမုခေ အက္ခိဟတံ မညေ အဋ္ဌာသိ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အန္တေပုရံ ဥပသောဘယမာနံ။ ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ စက္ကရတနံ ပါတုရဟောသိ။

245. Then, Ānanda, that Wheel Treasure, having been triumphant over the earth bounded by the oceans, rolled back to the capital city Kusāvatī, and stood there, as if fixed on an axle, at the door of King Mahā Sudassana's palace, at the entrance to the judgement hall (lit., the place

where business to the benefit of people is transacted), adorning with its glory the palace of King Mahā Sudassana. Ānandā, such was the Wheel Treasure which appeared to King Mahā Sudassana. (1)

၂၄၅။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုစကြာရတနာသည် သမုဒ္ဒရာအပိုင်းအခြားရှိသော မြေကို အောင်ပြီး၍ကုသာဝတီမင်း နေပြည်တော်သို့ တစ်ဖန် ပြန်လည်ပြီးလျှင် မဟာသုဒဿနမင်း၏ နန်းတော်တံခါး လွှတ်ရုံးတော်မုခ်ဦး၌ မဟာ သုဒဿနမင်း၏ နန်းတော်ကို တင့်တယ်စေလျက် ဝင်ရိုးတပ်ထားဘိသကဲ့သို့ တည်နေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသု သဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော စကြာရတနာသည် ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၁)

Hatthiratanam ဟတ္ထိရတနံ
The Elephant Treasure ဆင်ရတနာ

246. “Puna caparam, ānanda, raññho mahāsudassanassa hatthiratanam pāturahosi sabbaseto sattappatiṭṭho iddhimā vehāsaṅgamo uposatho nāma nāgarājā. Taṃ disvā raññho mahāsudassanassa cittaṃ pasīdi – ‘bhaddakam vata bho hatthiyānam, sace damatham upeyyā’ti. Atha kho taṃ, ānanda, hatthiratanam – seyyathāpi nāma gandhahatthājāniyo dīgharattam suparidanto, evameva damatham upagacchi. Bhūtapubbam, ānanda, rājā mahāsudassano tameva hatthiratanam vīmaṃsamāno pubbaṇhasamayam abhiruhitvā samuddapariyantam pathaviṃ anuyāyitvā kusāvatim rājadhāniṃ paccāgantvā pātārāsamakāsi. Raññho, ānanda, mahāsudassanassa evarūpam hatthiratanam pāturahosi.

၂၄၆။ “ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဟတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ သဗ္ဗသေတော သတ္တပ္ပတိဋ္ဌော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော ဥပေါသထော နာမ နာဂရာဇာ။ တံ ဒိသ္မာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ စိတ္တံ ပသီဒိ – ‘ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော ဟတ္ထိယာနံ၊ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ’တိ။ အထ ခေါ တံ၊ အာနန္ဒ၊ ဟတ္ထိရတနံ – သေယျထာပိ နာမ ဂန္ဓဟတ္ထာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော၊ ဧဝမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသု သဿနော တမေဝ ဟတ္ထိရတနံ ဝိမံသမာနော ပုဗ္ဗဏှသမယံ အဘိရုဟိတွာ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝီ အနုယာယိတွာ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနိ ပစ္စာဂန္ဓာ ပါတရာသမကာသိ။ ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ဟတ္ထိရတနံ ပါ တုရဟောသိ။

246. And again, Ānanda, there appeared to King Mahā Sudassana the Elephant Treasure of the breed of elephant kings called Uposatha, all white, with the seven parts of the body (i.e., the four legs, the trunk and the two tusks) resting firmly on the ground, endowed with marvellous power, able to fly in the sky.

When he saw this Elephant Treasure, King Mahā Sudassana was pleased at heart and thought: 'Friends, it would be excellent if this riding elephant (lit., elephant-conveyance) were

already tame.' Ānanda, that Elephant Treasure then was already tame just like a thoroughbred Gandha elephant which has been well trained for a long time. And, Ānanda what happened in those days gone by was that King Mahā Sudassana, to test that Elephant Treasure, mounted it early in the morning, wandered all over the earth to the ocean limits, and then returned to the capital city Kusāvati and had (his) morning meal. Ānanda, such was the Elephant Treasure which appeared to King Mahā Sudassana (2)

၂၄၆။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား ကိုယ်လုံးဖြူသော အင်္ဂါခုနစ်ပါးဖြင့် (မြေ၌ ထိလျက်) တည်သော တန်ခိုးရှိသော ကောင်းကင်ပျံနိုင်သော ဥပေါသထ ဆင်မင်းမျိုးဖြစ်သော ဆင်ရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို (ဆင်ရတနာ) ကို မြင်လတ်သော် မဟာသုဒဿနမင်း၏ စိတ်သည်ကြည်နူးလျက်ရှိ၏။ "အချင်းတို့ ဤဆင်ယာဉ် (ရတနာ) သည် လိမ္မာပြီးဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထို (ဆင်ရတနာ) သည် ကာလရှည်မြင့်စွာ အပြည့်အစုံ သင်ကြားဆုံးမထားပြီးသော အာဇာနည် ဂန္ဓဆင်မျိုး ကဲ့သို့ပင် လိမ္မာလျက် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုဆင်ရတနာကိုပင် စုံစမ်းလိုသည် ဖြစ်၍ နံနက်အခါ၌ တက်စီးလျက် သမုဒ္ဒရာအပိုင်းအခြားရှိသော မြေပြင်အားလုံးကို လှည့်လည် ပြီးလျှင် ကုသာဝတီနေပြည်တော်သို့ ပြန်လာ၍ နံနက်ပွဲတော်စာ သုံးဆောင်လေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်ရတနာသည်ဤသို့ သဘောရှိပေ၏။ (၂)

Assaratanam အဿရတနံ
The Horse Treasure မြင်းရတနာ

247. "Puna caparam, ānanda, rañño mahāsudassanassa assaratanam pāturahosi sabbaseto kālāsīso muñjakeso iddhimā vehāsaṅgamo valāhako nāma assarājā. Taṃ disvā rañño mahāsudassanassa cittaṃ pasīdi – 'bhaddakam vata bho assayānam sace damatham upeyyā'ti. Atha kho taṃ , ānanda, assaratanam seyyathāpi nāma bhaddo assājāniyo dīgharattam suparidanto, evameva damatham upagacchi. Bhūtapubbam, ānanda, rājā mahāsudassano tameva assaratanam vīmaṃsamāno pubbaṇhasamayam abhiruhitvā samuddapariyantam pathaviṃ anuyāyitvā kusāvatiṃ rājadhāniṃ paccāgantvā pātārāsamakāsi. Rañño, ānanda, mahāsudassanassa evarūpaṃ assaratanam pāturahosi.

၂၄၇. "ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ သဗ္ဗသေတော ကာဠသိသော မုဉ္ဇကေသော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော ဝလာဟကော နာမ အဿရာဇာ။ တံ ဒိသ္မာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ စိတ္တံ ပသီဒိ - 'ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော အဿယာနံ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ'တိ။ အထ ခေါ တံ ၊ အာနန္ဒ၊ အဿရတနံ သေယျတာပိ နာမ ဘဒ္ဒော အဿာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော၊ ဧဝမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဣတပုဗ္ဗံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ အဿရတနံ ဝိမံသမာနော ပုဗ္ဗဏှသမယံ အဘိရဟိတော သမုဒ္ဒပရိယ

န္တံ ပထဝီ အနုယာယိတွာ ကုသာဝတီ ရာဇောနိ ပစ္စာဂန္တော ပါတရာသမကာသိ။ ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿ နဿ ဧဝရူပံ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ။

247. And again in addition, Ānanda, there appeared to King Mahā Sudassana the Horse Treasure, of the breed of horse-kings called Valāhaka, all white in body, with a brown head and mane like munja grass, endowed with marvellous power, able to fly in the sky.

When he saw this Horse Treasure, King Mahā Sudassana was pleased at heart, and thought: "Friends, it would be excellent if this riding horse (lit., horse conveyance) were already tame."

Ānanda, that Horse Treasure then was already tame just like an excellent thoroughbred charger which has been trained for a long time. And, Ānanda, what happened in those days gone by was that King Mahā Sudassana, to test that Horse Treasure, mounted it early in the morning, wandered all over the earth to the ocean limits, and then returned to the capital city Kusāvātī and had (his) morning meal. Ānanda, such was the Horse Treasure which appeared to King Mahā Sudassana.(3)

၂၄၇။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား ကိုယ်လုံးဖြူ၍ ဦးခေါင်းညိုသော ဖြူဆံမြက်ကဲ့သို့ ထိပ်ဆံရှိသော တန်ခိုးရှိသော ကောင်းကင်ပျံနိုင်သော ဝလာဟက မြင်းမင်းမျိုးဖြစ်သောမြင်းရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုမြင်းရတနာကို မြင်လတ်သော် မဟာသုဒဿနမင်း၏ စိတ်သည်ကြည်နူးလျက် ရှိ၏။ "အချင်းတို့ ဤမြင်းယာဉ် (ရတနာ) သည် လိမ္မာပြီးဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ"ဟုအကြံ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုမြင်းရတနာသည် ကာလရှည်မြင့်စွာ အပြည့်အစုံ သင်ကြားဆုံးမထားပြီးသော အာဇာနည်မြင်းကဲ့သို့ပင် လိမ္မာလျက် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုမြင်းရတနာကိုပင် စုံစမ်းလိုသည်ဖြစ်၍ နံနက်အခါ၌ တက်စီးလျက် သမုဒ္ဒရာလေးစင်းအပိုင်းအခြားရှိသော မြေပြင်အားလုံးကို လှည့်လည်ပြီးလျှင် ကုသာဝတီနေပြည်တော်သို့ ပြန်လာ၍ နံနက်ပွဲတော်စာ သုံးဆောင်လေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော မြင်းရတနာသည်ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၃)

Maṇiratanam မဏိရတနံ
The Gem Treasure ပတ္တမြားရတနာ

248. "Puna caparam, ānanda, raññho mahāsudassanassa maṇiratanam pāturahosi. So ahosi maṇi velūriyo subho jātimā atṭhamso suparikammakato accho vippasanno anāvilo sabbākārasampanno. Tassa kho panānanda, maṇiratanassa ābhā samantā yojanam phuṭā ahosi. Bhūtapubbam, ānanda, rājā mahāsudassano tameva maṇiratanam vīmaṃsamāno caturaṅginim senam sannayhitvā maṇim dhajaggam āropetvā rattandhakāratimisāya pāyāsi.

Ye kho panānanda, samantā gāma ahesuṃ, te tenobhāsenā kammante payojesuṃ divāti maññamānā. Rañño, ānanda, mahāsudassanassa evarūpaṃ maṇiratanam pāturahosi.

၂၄၈. “ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ သော အဟောသိ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌိသော သုပရိကမ္မကတော အတ္ထော ဝိပဿန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗကာရသမ္ပန္နော။ တဿ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ မဏိရတနဿ အဘာ သမန္တာ ယောဇနံ ဖုဋ္ဌာ အဟောသိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ မဏိရတနံ ဝိမံသမာနော စတုရင်္ဂိနံ သေနံ သန္ဓယိတွာ မဏိ ဓဇဂ္ဂံ အာရောပေတွာ ရတ္တန္တကာရတိမိသာယ ပါယာသိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ သမန္တာ ဂါမာ အဟောသံ၊ တေ တေနောဘာသေန ကမ္မန္တေ ပယောဇေသုံ ဒိဝါတိ မညမာနာ။ ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ ဇေရူပံ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။

248. And again, Ānanda, there appeared to King Mahā Sudassana the Gem Treasure. That gem was a veluriya gem stone, brilliant, genuine, eight faceted, most skilfully cut, of purest water transparent, not translucent, complete with all good characteristics. Ānanda, the light from that Gem Treasure spread

to (the distance of) a yojana in all directions.

Ānanda, what happened in those days gone by was that King Mahā Sudassana, wanting to test that Gem Treasure, arrayed his army of four components and, putting the Gem Treasure on the top of a standard, went forth in the deep darkness of the night. And, Ānanda, (people from) the villages round about thought it was daylight, from the light of that Gem, and set about their work. Ānanda, such was the Gem Treasure which appeared to King Mahā Sudassana.(4)

၂၄၈။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား ပတ္တမြား (ကြောင်မျက်ရွဲ) ရတနာသည်ဖြစ် ပေါ်လာ၏။ ထိုပတ္တမြား (ကြောင်မျက်ရွဲ) ရတနာသည် အလွန်တောက်ပ၏။ အမျိုးမှန်၏။ ရှစ်မြှောင့်ရှိ၏။ ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်၏။ အရည်ကောင်း၏။ အထူးကြည်လင်၏။ နောက်ကျကင်း၏။ (သွေးခြင်းဖောက်ခြင်း စသော) အခြင်းအရာအားလုံးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ ထိုပတ္တမြားရတနာ၏အရောင် သည် ထက်ဝန်းကျင် တစ် ယူဇနာတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့၏။

အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုပတ္တမြားရတနာကိုပင် စုံစမ်းလိုသည် ဖြစ်၍အင်္ဂါ လေးပါးရှိသော စစ်တပ်ကို ခင်းကျင်းလျက် ပတ္တမြားရတနာကို တံခွန်ဖျား၌ တင်ပြီးလျှင်ညဉ့်သန်းခေါင်ယံ မှောင်မိုက်နေစဉ် ခရီးထွက်တော်မူ၏။ အာနန္ဒာ ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်မှ ရွာသားတို့သည်ထိုပတ္တမြားရတနာ၏ အရောင်ဖြင့် မိုးလင်းပြီဟု မှတ်ထင်လျက် အမှုကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော ပတ္တမြားရတနာသည် ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၄)

Itthiratanam ၏ဣရတနံ
The Queen Treasure မိဖုရားရတနာ

249. “Puna caparaṃ, ānanda, raññho mahāsudassanassa itthiratanam pāturahosi abhirūpā dassinīyā pāsādikā paramāya vaṇṇapokkharatāya samannāgatā nātidīghā nātirassā nātikisā nātithūlā nātikālikā nāccodātā atikkantā mānūsivaṇṇam [mānussivaṇṇam (syā.)] appattā dibbavaṇṇam. Tassa kho panānanda, itthiratanassa evarūpo kāyasamphasso hoti, seyyathāpi nāma tūlapicuno vā kappāsapicuno vā. Tassa kho panānanda, itthiratanassa sīte uṇhāni gattāni honti, uṇhe sītāni. Tassa kho panānanda, itthiratanassa kāyato candanagandho vāyati, mukhato uppalaṅgandho. Taṃ kho panānanda, itthiratanam raññho mahāsudassanassa pubbuṭṭhāyinī ahosi pacchānipātinī kiṇkārapaṭissāvinī manāpacārinī piyavādinī. Taṃ kho panānanda, itthiratanam rājānam mahāsudassanam manasāpi no aticari [aticarī (ka.), aticārī (sī. syā. pī.)], kuto pana kāyena. Raññho, ānanda, mahāsudassanassa evarūpaṃ itthiratanam pāturahosi.

၂၄၉. “ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိ ကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတာ နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ နာတိကာ ငြိကာ နာစ္စောဒတာ အတိက္ကန္တာ မာနသိဝဏ္ဏံ [မာနသိဝဏ္ဏံ (သျှာ.)] အပ္ပတ္တာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ။ တဿ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဣတ္ထိရတနဿ ဧဝရူပေါ ကာယသမ္ပဿော ဟောတိ၊ သေယျထာပိ နာမ တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပါသပိစုနော ဝါ။ တဿ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဣတ္ထိရတနဿ သီတေ ဥဏှာနိ ဂတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ဥဏှေ သီတာနိ။ တဿ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဣတ္ထိရတနဿ ကာယတော စန္ဒနဂန္ဓော ဝါယတိ၊ မုခတော ဥပ္ပလဂန္ဓော။ တံ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဣတ္ထိရတနံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပုဗ္ဗဋ္ဌာယိနီ အဟောသိ ပစ္ဆာနိပါတိနီ ကိင်္ကာရပဋိဿာဝိနီ မနာပစာရိနီ ပိယဝါဒိနီ။ တံ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဣတ္ထိရတနံ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ မနသာပိ နော အတိစရိ [အတိစရိ (က.)၊ အတိစာရိ (သီ. သျှာ. ပီ.)]၊ ကုတော ပန ကာယေန။ ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ။

249. And again, Ānanda, there appeared to King Mahā Sudassana, the Queen Treasure(lit., the Woman Treasure), very beautiful, lovely to behold, pleasing in appearance, endowed with the most exceedingly beautiful complexion, neither too tall nor too short, neither too thin nor too plump, neither too dark

nor too fair, surpassing human beauty, almost celestial in beauty, Ānanda, the touch of her body was (soft) like (the touch of) cotton wool or silk-cotton. Ānanda, when it was cold the body of that Queen Treasure was warm, and when it was hot it was cool. Ānanda, the body of that Queen Treasure gave out the perfume of sandalwood, and her mouth breathed forth the perfume of the dark-blue-lotus. And, Ānanda, that Queen Treasure of King Mahā Sudassana would rise before (the King) and would sit down only after (the King).

She would seek to hear what should be done; she had habits pleasing to the mind (of the King), and she was (always) pleasant in speech. Ānanda, that Queen Treasure would never transgress against King Mahā Sudassana even in thought, then how could she ever transgress in body? Ānanda, such was the Queen Treasure who appeared to King Mahā Sudassana.(5)

၂၄၉။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား အလွန်အဆင်းလှသော ရှုချင်ဖွယ်ရှိသော (စိတ်ကို) ကြည်နူးစေတတ်သော မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံသော မမြင့်လွန်း မနိမ့်လွန်း မကြုံလွန်း မဆူလွန်း မမည်းလွန်း မဖြူလွန်းသော လူတို့၏ အဆင်းကို လွန်၍ နတ်တို့၏အဆင်းတမျှရှိသော မိဖုရားရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားရတနာ၏ ကိုယ်အတွေ့သည်လဲမို့ အစုကဲ့သို့လည်းကောင်း ဝါဝွမ်းအစုကဲ့သို့လည်းကောင်း ညက်ညော၏။

အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားရတနာ၏ ကိုယ်ငွေ့သည် အေးသောအခါ၌ ပူ၏။ ပူသောအခါ၌ အေး၏။ အာနန္ဒာထိုမိဖုရားရတနာ၏ ကိုယ်မှ စန္ဒကူးနံ့သည် လှိုင်၏။ ခံတွင်းမှ ကြာညိုနံ့သည် ကြိုင်၏။ အာနန္ဒာမဟာသုဒဿနမင်း၏ ထိုမိဖုရားရတနာသည် ရှေးဦးစွာ (အိပ်ရာနေရာမှ) ထလေ့ရှိ၏။ နောက်မှ အိပ်လေ့ထိုင်လေ့ရှိ၏။ အဘယ်ကို ပြုရပါအံ့နည်းဟု နာခံလေ့ရှိ၏။ နှစ်ခြိုက်ဖွယ်ကို ပြုကျင့်လေ့ရှိ၏။ ချစ်ဖွယ်စကားကို ဆိုလေ့ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားရတနာသည် မဟာသုဒဿနမင်းကို စိတ်ဖြင့်သော်လည်း လွန်ကြူး၍ မကျင့်၊ ကိုယ်ကျင့်မှုကား အဘယ်မှာ လွန်ကြူး၍ ကျင့်ပါအံ့နည်း။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော မိဖုရားရတနာသည် ဤသို့ သဘောရှိပေ၏။ (၅)

Gahapatiratanam ဂဟပတိရတနံ
The Rich Man Treasure သူဌေးရတနာ

250. “Puna caparam, ānanda, rañño mahāsudassanassa gahapatiratanam pāturahosi. Tassa kammavipākajam dibbacakkhu pāturahosi yena nidhiṃ passati sassāmikampi assāmikampi. So rājānam mahāsudassanam upasaṅkamitvā evamāha – ‘appossukko tvam, deva, hohi, aham te dhanena dhanakaraṇīyam karissāmi’ti. Bhūtapubbam, ānanda, rājā mahāsudassano tameva gahapatiratanam vīmaṃsamāno nāvam abhiruhitvā majjhe gaṅgāya nadiyā sotam ogāhitvā gahapatiratanam etadavoca – ‘attho me, gahapati, hiraññasuvaṇṇenā’ti. ‘Tena hi, mahārāja, ekam tīram nāvā upetū’ti. ‘Idheva me, gahapati, attho hiraññasuvaṇṇenā’ti. Atha kho tam, ānanda, gahapatiratanam ubhohi hatthehi udakam omasitvā pūram hiraññasuvaṇṇassa kumbhiṃ uddharitvā rājānam mahāsudassanam etadavoca – ‘alamettāvatā mahārāja, katamettāvatā mahārāja, pūjitamettāvatā mahārājā’ti? Rājā mahāsudassano evamāha –

‘alamettāvatā gahapati, katamettāvatā gahapati, pūjitaṃmettāvatā gahapati’ti. Rañño , ānanda, mahāsudassanassa evarūpaṃ gahapatiratanam pāturahosi.

၂၅၀. “ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဂဟပတိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ တဿ ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗ စက္ခု ပါတုရဟောသိ ယေန နိဗ္ဗိ ပဿတိ သဿာမိကမ္ပိ အဿာမိကမ္ပိ။ သော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္က မိတွာ ဇေမာဟ - ‘အပ္ပေါသုက္ကော တံ၊ ဒေဝ၊ ဟောဟိ၊ အဟံ တေ ဓနေန ဓနကရဏီယံ ကရိဿာမိ’တိ။ ဘူတ ပုဗ္ဗံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ ဂဟပတိရတနံ ဝိမံသမာနော နာဝံ အဘိရဟိတွာ မဇ္ဈေ ဂင်္ဂိယ နဒိယာ သောတံ ဩဂါဟိတွာ ဂဟပတိရတနံ ဧတဒဝေါစ - ‘အတ္ထော မေ ဂဟပတိ၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏနာ’တိ။ ‘တေန ဟိ၊ မဟာရာဇ၊ ဧကံ တီရံ နာဝါ ဥပေတူ’တိ။ ‘ဣဓေဝ မေ၊ ဂဟပတိ၊ အတ္ထော ဟိရညသုဝဏ္ဏနာ’တိ။ အထ ခေါ တံ၊ အာနန္ဒ၊ ဂဟပတိရတနံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥဒကံ ဩမသိတွာ ပူရံ ဟိရညသုဝဏ္ဏဿ ကုမ္ပိ ဥဒ္ဓ ရိတွာ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒဝေါစ - ‘အလမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇ၊ ကတမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇ၊ ပူဇိ တမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇာ’တိ? ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဇေမာဟ - ‘အလမေတ္တာဝတာ ဂဟပတိ၊ ကတ မေတ္တာဝတာ ဂဟပတိ၊ ပူဇိတမေတ္တာဝတာ ဂဟပတိ’တိ။ ရညော ၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ ဇေရူပံ ဂဟ ပတိရတနံ ပါတုရဟောသိ။

250.And again, Ānanda, there appeared to King Mahā Sudassana the Rich Man Treasure. That Rich Man was possessed of(lit., to him there appeared) the deva-eye, the power of celestial vision, as a result of kamma, good deeds of former existences. With that (celestial vision), he could see (buried) treasure pots, whether owned by someone or ownerless. He went up to King Mahā Sudassana and said thus: "O King, be at ease (lit., be unconcerned). In the matter of wealth for you, I shall do whatever has to be done."

Ānanda, what happened in those days gone by was that King Mahā Sudassana, wanting to test that Rich Man Treasure, went on board a boat, and entered the current in the middle of the river Ganga, and said: "Rich Man, I want gold and silver."

In that case, O Great King, let the boat go alongside a bank of the river."

Rich Man, it is here that I want the gold and silver."

Then, Ānanda, that Rich Man Treasure parted the water with both hands and brought up a jar full of gold and silver and said to King Mahā Sudassana: "Is this (lit., the extent of this) enough, O Great King? Is (the extent of) what I have done enough, O Great King? Have I offered enough in honour to you by this much, O Great King?

King Mahā Sudassana replied, "Rich Man, this is indeed enough. You have done enough. You have offered enough in honour to me." Ānanda, such was the Rich Man Treasure who appeared to King Mahā Sudassana. (6)

၂၅၀။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား သူဌေးရတနာသည် ဖြစ်ပေါ် လာ၏။ ထို (သူဌေး ရတနာ) အား ကံကြောင့်ဖြစ်သော နတ်မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ယင်း (နတ်မျက်စိ) ဖြင့် အရှင်ရှိ အရှင်မဲ့ဖြစ်သော မြှုပ်နှံထားသည့် ရတနာအိုးများကို မြင်နိုင်၏။ ထို (သူဌေး ရတနာ) သည်မဟာသုဒဿနမင်း ကို ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။ "မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည်ကြောင့်ကြမဲ့နေတော်မူပါလော့၊ အရှင် မင်းမြတ်အတွက် ဥစ္စာဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စကို အကျွန်ုပ်သည် ဥစ္စာဖြင့် ပြုပါအံ့"ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုသူဌေးရတနာကိုပင် စုံစမ်းလိုသည် ဖြစ်၍လှေကို စီးလျက် ဂင်္ဂါမြစ်အလယ် ရေစီးကြောင်းသို့ သွားရောက်ပြီးလျှင် "သူဌေး ရွှေငွေကို ငါအလိုရှိ၏"ဟု သူဌေး ရတနာအား ဆို၏။

"မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် လှေကို တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကပ်ပါစေလော့"ဟု (လျှောက်၏)။

--

"သူဌေး ဤနေရာ၌ပင်လျှင် ရွှေငွေကို ငါ အလိုရှိ၏"ဟု (ဆို၏)။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုသူဌေးရတနာသည် လက်နှစ်ဖက်တို့ဖြင့် ရေကို ယက်၍ ရွှေငွေဖြင့် ပြည့်သောအိုးကို ထုတ်ဖော်ပြီးလျှင် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့ လျှောက်၏။

"မင်းမြတ် ဤမျှဖြင့် တော်လောက်ပါပြီလော၊ မင်းမြတ် ဤမျှဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်ပါပြီ လော၊ မင်းမြတ် ဤမျှဖြင့် ပူဇော်ရာ ရောက်ပါပြီလော"ဟု (လျှောက်၏)။

"သူဌေး ဤမျှဖြင့် တော်လောက်ပါပြီ၊ ဤမျှ ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်ပါပြီ၊ ဤမျှဖြင့် ပူဇော်ရာရောက်ပါ ပြီ"ဟု မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဆို၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသောသူဌေးရတနာသည် ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၆)

Pariṇāyakaratanam ပရိဏာယကရတနံ
The Eldest Son Treasure သားကြီးရတနာ

251. "Puna caparam, ānanda, rañño mahāsudassanassa pariṇāyakaratanam pāturahosi paṇḍito viyatto medhāvī paṭibalo rājānam mahāsudassanam upayāpetabbam upayāpetum, apayāpetabbam apayāpetum, ṭhapetabbam ṭhapetum. So rājānam mahāsudassanam

upasaṅkamitvā evamāha – ‘appossukko tvaṃ, deva, hohi, ahamanusāsissāmī’ti. Raṅḡho, ānanda, mahāsudassanassa evarūpaṃ pariṇāyakaratanam pāturahosi.

“Rājā, ānanda, mahāsudassano imehi sattahi ratanehi samannāgato ahosi.

၂၅၁. “ပုန စပရံ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုရဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ပဋိဗလော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပယာပေတဗ္ဗံ ဥပယာပေတုံ၊ အပယာပေတဗ္ဗံ အပယာပေတုံ၊ ဌ ပေတဗ္ဗံ ဌပေတုံ။ သော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ – ‘အပ္ပေါဿုက္ကော တုံ၊ ဒေဝ၊ ဟော ဟိ၊ အဟမနုဿာသိဿာမီ’တိ။ ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုရဟော သိ။

“ရာဇာ၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနော ဣမေဟိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

251.And again, Ānanda, there appeared to King Mahā Sudassana the Eldest Son Treasure, wise, learned and intelligent. He had the (discriminative) ability to let those who should have audience with the king approach him, to disallow those who should not have audience with the king; and to appoint those to office who should be appointed. He went up to King Mahā Sudassana and said thus: "O King, be at ease (lit.,be unconcerned). I shall administer to the welfare (of the country). "Ānanda, such was the Eldest Son Treasure who appeared to King Mahā Sudassana.(7)

Ānanda, King Mahā Sudassana was possessed of these seven treasures.

၂၅၁။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား ထက်မြက်လိမ္မာ ပညာရှိသောသားကြီးရတနာ သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (ထိုသားကြီးရတနာသည်) မဟာသုဒဿနမင်းထံ ဝင်ရောက်ခစားစေခြင်းငှါ သင့်တော်သူ ကို ဝင်ရောက်ခစားစေ၍ မသင့်သောသူကို ပယ်ရှားရန် စွမ်းနိုင်ရာ၏။ ရာထူး၌ခန့်ထားသင့်သောသူကို ခန့်ထား ရန်လည်း စွမ်းနိုင်၏။ ထို (သားကြီးရတနာ) သည် မဟာသုဒဿနမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ "မင်းမြတ် အရှင်မင်း မြတ်သည်ကြောင့်ကြမဲ့ နေတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်သည်စီမံခန့်ခွဲပါအံ့"ဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသု ဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော သားကြီးရတနာသည်ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၇)

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဤဆိုခဲ့သော ရတနာခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

Catuidhisamannāgato စတုဣဒ္ဓိသမန္နာဂတော
Possession of Four Powers တန်ခိုးလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

252. “Rājā, ānanda, mahāsudassano catūhi iddhīhi samannāgato ahosi. Katamāhi catūhi iddhīhi? Idhānanda, rājā mahāsudassano abhirūpo ahosi dassanīyo pāsādiko paramāya

vaṇṇapokkharatāya samannāgato ativiya aññehi manussehi. Rājā, ānanda, mahāśudassano imāya paṭhamāya iddhiyā samannāgato ahosi.

“Puna caparaṃ, ānanda, rājā mahāśudassano dīghāyuko ahosi ciraṭṭhitiko ativiya aññehi manussehi. Rājā, ānanda, mahāśudassano imāya dutiyāya iddhiyā samannāgato ahosi.

“Puna caparaṃ, ānanda, rājā mahāśudassano appābādho ahosi appātaṅko samavepākiniyā gahaṇiyā samannāgato nātisītāya nāccuṇhāya ativiya aññehi manussehi. Rājā, ānanda, mahāśudassano imāya tatiyāya iddhiyā samannāgato ahosi.

“Puna caparaṃ, ānanda, rājā mahāśudassano brāhmaṇagahapatikānaṃ piyo ahosi manāpo. Seyyathāpi, ānanda, pitā puttānaṃ piyo hoti manāpo, evameva kho, ānanda, rājā mahāśudassano brāhmaṇagahapatikānaṃ piyo ahosi manāpo. Raññiopi, ānanda, mahāśudassanassa brāhmaṇagahapatikā piyā ahesuṃ manāpā. Seyyathāpi, ānanda, pitu puttā piyā honti manāpā, evameva kho, ānanda, raññiopi mahāśudassanassa brāhmaṇagahapatikā piyā ahesuṃ manāpā.

“Bhūtapubbaṃ, ānanda, rājā mahāśudassano caturaṅginiyā senāya uyyānabhūmiṃ niyyāsi. Atha kho, ānanda, brāhmaṇagahapatikā rājānaṃ mahāśudassanaṃ upasaṅkamtvā evamāhaṃsu – ‘ataramāno, deva, yāhi, yathā taṃ mayaṃ cirataraṃ passeyyāmā’ti. Rājāpi, ānanda, mahāśudassano sārathiṃ āmantesi – ‘ataramāno, sārathi, rathaṃ pesehi, yathā ahaṃ brāhmaṇagahapatike cirataraṃ passeyya’nti. Rājā, ānanda, mahāśudassano imāya catutthiyā [catutthāya (syā.)] iddhiyā samannāgato ahosi. Rājā, ānanda, mahāśudassano imāhi catūhi iddhīhi samannāgato ahosi.

၂၅၂. “ရာဇာ၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနော စတူဟိ ဣဒ္ဓိဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။ ကတမာဟိ စတူဟိ ဣဒ္ဓိဟိ? ဣဓာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဘိရူပေါ အဟောသိ ဒဿနိယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါ က္ခရတာယ သမန္နာဂတော အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ ပဌမာယ ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

“ပုန စပရုံ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒီဃာယုကော အဟောသိ စိရဋ္ဌိတိကော အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ ဒုတိယာယ ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

“ပုန စပရံ၊ အာနန္တ၊ ရာဇေ မဟာသုဒဿနော အပ္ပါဗာဓော အဟောသိ အပ္ပိတကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္ဆုဏှာယ အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇေ၊ အာနန္တ၊ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ တတိယာယ ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

“ပုန စပရံ ၊ အာနန္တ၊ ရာဇေ မဟာသုဒဿနော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သေယျထာပိ၊ အာနန္တ၊ ပိတာ ပုတ္တာနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ရာဇေ မဟာသုဒဿနော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ ရညောပိ၊ အာနန္တ၊ မဟာသုဒဿနဿ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပိယာ အဟေသုံ မနာပေါ။ သေယျထာပိ၊ အာနန္တ၊ ပိတု ပုတ္တာ ပိယာ ဟောန္တိ မနာပေါ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ရညောပိ မဟာသုဒဿနဿ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပိယာ အဟေသုံ မနာပေါ။

“ဘူတပုဗ္ဗံ၊ အာနန္တ၊ ရာဇေ မဟာသုဒဿနော စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ရာဇေနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု - ‘အတရမာနော၊ ဒေဝ၊ ယာဟိ၊ ယထာ တံ မယံ စိရတရံ ပဿေယျာမာ’တိ။ ရာဇေပိ၊ အာနန္တ၊ မဟာသုဒဿနော သာရထိံ အာမန္တေသိ - ‘အတရမာနော၊ သာရထိ၊ ရထံ ပေသေဟိ၊ ယထာ အဟံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ စိရတရံ ပဿေယျန္တိ။ ရာဇေ၊ အာနန္တ၊ မဟာသုဒဿနော ဣမာယ စတုတ္ထိယာ [စတုတ္ထာယ (သျှာ.)] ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။ ရာဇေ၊ အာနန္တ၊ မဟာသုဒဿနော ဣမာဟိ စတူဟိ ဣဒ္ဓိဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

252.Ānanda, King Mahā Sudassana was endowed with four powers, What are the four powers?

Ānanda, King Mahā Sudassana was very handsome, exceedingly handsome, pleasing in appearance, endowed with exceedingly beautiful complexion, much more than any other people. This, Ānanda, was the first power possessed by King Mahā Sudassana.

And again, King Mahā Sudassana was long līving, lasting many years, much longer than any other people. This, Ānanda, was the second power possessed by King Mahā Sudassana.

And again, Ānanda, King Mahā Sudassana was free from sickness and from ailment; he was endowed with internal heat (kammajatejo) neither too hot nor too cold, promoting a good digestion, much better than any other people. This, Ānanda, was the third power possessed by King Mahā Sudassana.

And again, Ānanda, King Mahā Sudassana was loved and cherished by brāhmins and householders. Just as, for instance, Ānanda, a father is loved and cherished by his children, in the same way King Mahā Sudassana was loved and cherished by brāhmins and householders. And, Ānanda, King Mahā Sudasana also loved and cherished the brāhmins and householders. Just as, for instance, Ānanda, a father loves and cherishes his children, in the same way King Mahā Sudassana loved and cherished the brāhmins and householders.

Ānanda, what happened in those days gone by was that King Mahā Sudassana went out with his army of four components to the grounds of the park. Then Ānanda, brāhmins and householders went up to King Mahā Sudassana, and said, O King, pass slowly by, so that we may long look upon you.”

And, Ānanda, King Mahā Sudassana also said to the charioteer, “O Charioteer, drive the carriage slowly, so that I can see brāhmins and householders longer.”

This, Ānanda, was the fourth power possessed by King Mahā Sudassana. Ananda, King Mahā Sudassana was endowed with these four powers.

၂၅၂။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် တန်ခိုးလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏ (ဟူရာ၌) အဘယ်တန်ခိုးလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်းဟူမူ-

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် သူတစ်ပါးတို့ထက် လွန်ကဲ၍ အဆင်းလှ၏။ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏။ ကြည်ညိုဖွယ် ရှိ၏။ မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ရှေးဦးစွာသော ဤတန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းသည် သူတစ်ပါးတို့ထက် လွန်ကဲ၍ အသက်ရှည်၏။ ကြာမြင့် စွာ တည်ခြင်းရှိ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် နှစ်ခုမြောက်သော ဤတန်ခိုးနှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းသည် သူတစ်ပါးတို့ထက် လွန်ကဲ၍ အနာ ကင်း၏။ ရောဂါ ကင်း၏။ အစာကို အညီအမျှကြေစေတတ်သည့် မအေးလွန်း မပူလွန်းသော ဝမ်းမီးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ မဟာ သုဒဿနမင်းသည် သုံးခုမြောက်သော ဤဆိုခဲ့သော တန်ခိုးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းကို ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးကုန်၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် ဖခင်ကို သားသမီးတို့သည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးကုန်သကဲ့သို့ပင် မဟာသုဒဿနမင်းကို ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးကုန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည်လည်းပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ် တို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် ဖခင်သည် သားသမီးတို့ကိုချစ်ခင်မြတ်နိုးသကဲ့သို့ပင် မဟာသု ဒဿနမင်းသည်လည်း ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။

အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ဖြင့် ဥယျာဉ်မြေ အရပ် သို့ ထွက်တော်မူ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် မဟာသုဒဿန မင်းသို့ချဉ်းကပ်၍ "မင်း မြတ် အရှင်မင်းမြတ်ကို အကျွန်ုပ်တို့ ကြာမြင့်စွာ ဖူးမြော်နိုင်ရန်အလို့ငှာ ဖြည်းဖြည်းကြွသွားတော်မူပါလော့"ဟု

ဆိုကုန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည်လည်း "အချင်းရထားထိန်းငါသည် ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့ကို ကြာမြင့်စွာ မြင်နိုင်ရန်အလို့ငှာ ရထားကို ဖြည်းဖြည်း မောင်းနှင်လော့"ဟု ရထားထိန်းအား မိန့်တော်မူ၏။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် လေးခုမြောက်သော ဤတန်ခိုးနှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏။ အာနန္ဒာမဟာသုဒဿနမင်းသည် ဤတန်ခိုးလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

Dhammapāṣādapokkharaṇī ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ
Dhamma Palace and Dhamma Lake ဓမ္မပြာသာဒ်နှင့် ဓမ္မရေကန်

253. “Atha kho, ānanda, raṭṭhī mahāśudassanassa etadahosi – ‘yaṃnūnāhaṃ imāsu tālantarikāsu dhanusate dhanusate pokkharaṇiyo māpeyya’nti.

“Māpesi kho, ānanda, rājā mahāśudassano tāsu tālantarikāsu dhanusate dhanusate pokkharaṇiyo. Tā kho panānanda, pokkharaṇiyo catunnaṃ vaṇṇānaṃ iṭṭhakāhi citā ahesuṃ – ekā iṭṭhakā sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā, ekā veḷuriyamayā, ekā phalikamayā.

“Tāsu kho panānanda, pokkharaṇīsu cattāri cattāri sopānāni ahesuṃ catunnaṃ vaṇṇānaṃ, ekaṃ sopānaṃ sovaṇṇamayā ekaṃ rūpiyamayaṃ ekaṃ veḷuriyamayaṃ ekaṃ phalikamayā. Sovaṇṇamayassa sopānassa sovaṇṇamayā thambhā ahesuṃ, rūpiyamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Rūpiyamayassa sopānassa rūpiyamayā thambhā ahesuṃ, sovaṇṇamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Veḷuriyamayassa sopānassa veḷuriyamayā thambhā ahesuṃ, phalikamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Phalikamayassa sopānassa phalikamayā thambhā ahesuṃ, veḷuriyamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Tā kho panānanda, pokkharaṇiyo dvīhi vedikāhi parikkhittā ahesuṃ ekā vedikā sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā. Sovaṇṇamayāya vedikāya sovaṇṇamayā thambhā ahesuṃ, rūpiyamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Rūpiyamayāya vedikāya rūpiyamayā thambhā ahesuṃ, sovaṇṇamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Atha kho, ānanda, raṭṭhī mahāśudassanassa etadahosi – ‘yaṃnūnāhaṃ imāsu pokkharaṇīsu evarūpaṃ mālāṃ ropāpeyyaṃ uppalaṃ padumaṃ kumudaṃ puṇḍarīkaṃ sabbotukaṃ sabbajanassa anāvaṭa’nti. Ropāpesi kho, ānanda, rājā mahāśudassano tāsu pokkharaṇīsu evarūpaṃ mālāṃ uppalaṃ padumaṃ kumudaṃ puṇḍarīkaṃ sabbotukaṃ sabbajanassa anāvaṭaṃ.

၂၅၃. “အထ ခေါ် အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနုနာဟံ ဣမာသု တာလန္တရိကာသု ဓနုသတေ ဓနုသတေ ပေါက္ခရဏီယော မာပေယျ’န္တိ။

“မာပေသိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသု တာလန္တရိကာသု နေသတေ နေသတေ ပေါက္ခရဏိယော။ တာ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ပေါက္ခရဏိယော စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ စိတာ အဟေသုံ - ဧကာ ဣဋ္ဌကာ သော ဝဏ္ဏမယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ၊ ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ၊ ဧကာ ဖလိကမယာ။

“တာသု ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ပေါက္ခရဏိသု စတ္တာရိ စတ္တာရိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုန္တံ ဝဏ္ဏာနံ၊ ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ၊ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ၊ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ၊ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ၊ ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ တာ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ပေါက္ခရဏိယော ဒွိဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟေသုံ ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ၊ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ၊ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ယံနူနာဟံ ဣမာသု ပေါက္ခရဏိသု ဧဝရူပံ မာလံ ရောပါပေယျံ ဥပ္ပလံ ပဒုဓံ ကုမုဒံ ပုဏ္ဏရိကံ သဗ္ဗေတုကံ သဗ္ဗဇေဿ အနာဝဋ္ဌ’န္တိ။ ရောပါပေသိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသု ပေါက္ခရဏိသု ဧဝရူပံ မာလံ ဥပ္ပလံ ပဒုဓံ ကုမုဒံ ပုဏ္ဏရိကံ သဗ္ဗေတုကံ သဗ္ဗဇေဿ အနာဝဋ္ဌ။

253. Then, Ānanda, this thought occurred to King Mahā Sudassana: "It would be well if I were to (lit., now then let me) create between these (rows of) palm trees four-sided ponds with a width of a hundred bow-lengths both ways.'

Ānanda, King Mahā Sudassana created four sided ponds with a width of a hundred bow-lengths both ways, between the (rows of) palm trees. Ānanda, the ponds were lined with bricks of four colours, one kind of brick being of gold, one of silver, one of veluriya gem and one of crystal.

And, Ānanda, at (each of) those artificial ponds there were four staircases, of four different colours, one staircase being of gold, one of silver, one of veluriya gem and one of crystal. The balusters (of the balustrades) of the golden staircase were of gold, the railings and the gateway lintel were of silver. The balusters of the silver staircase were of silver, the railings and the gateway lintel were of gold. The balusters of the veluriya gem staircase were of veluriya gem, the railings and gateway lintel were of crystal. The balusters of the crystal staircase were of crystal, the railings and the gateway lintel were of veluriya gem.

(Each of) those artificial ponds had two surrounding verandahs. One verandah was of gold, the other was of silver. The balusters of the golden verandah were of gold, and the railings and the gateway lintel were of silver. The balusters of the silver verandahs were of silver, and the railings and the gateway lintel were of gold.

Then, Ānanda, to King Mahā Sudassana this thought occurred: It would be well if I were to have flowers of all seasons planted in these artificial ponds, (flowers) such as the Uppala lotus, the Paduma lotus, the Kumuda lotus, and the Pundarika lotus, so that they would be available to all people (for them to make use of)'. Ānanda, King Mahā Sudassana caused flowers of all seasons planted in those artificial ponds, (flowers) such as the Uppala lotus, the Puduma lotus, the Kumudra lotus, and the Pundarika lotus, so that they would be available to all people.

၂၅၃။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏ "ငါသည် ဤထန်းပင် (တန်း) တို့၏ အကြား၌ ကုလလေးတာဝ တစ်ရာစီ တစ်ရာစီ ကျယ်ပြန့်သော လေးထောင့်ကန်တို့ကို ဖန်ဆင်းရမှု ကောင်းလေ စွ"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုထန်းပင် (တန်း) တို့၏အကြား၌ ကုလလေးတာဝ တစ်ရာစီ တစ်ရာစီ ကျယ်ပြန့်သော လေးထောင့်ကန်တို့ကို ဖန်ဆင်းလေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုလေးထောင့်ကန်တို့ကို ရွှေအုတ်တစ်မျိုး၊ ငွေအုတ်တစ်မျိုး၊ ကြောင်မျက်ရွဲ (ပတ္တမြား) အုတ်တစ်မျိုး၊ ဖလ်အုတ်တစ်မျိုးဟူ၍ အရောင် လေးမျိုးရှိသော အုတ်တို့ဖြင့် စီထားကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုလေးထောင့်ကန်တို့၌ ရွှေစောင်းတန်းတစ်မျိုး၊ ငွေစောင်းတန်းတစ်မျိုး၊ ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်း တစ်မျိုး၊ ဖလ်စောင်းတန်းတစ်မျိုးအားဖြင့် အရောင်လေးမျိုးရှိသော စောင်းတန်းလေးခုစီ ရှိကုန်၏။ ရွှေ စောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့သည် ငွေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေ စောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ဖလ် ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ဖလ်စောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ဖလ်ဖြင့် ပြီး၍စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့သည်ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုလေးထောင့်ကန်တို့သည် အရံအတား နှစ်ခုစီ ကာရံလျက် ရှိကုန်၏။ အရံအတားတစ်ခုသည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ အရံအတားတစ်ခုကား ငွေဖြင့် ပြီး၏။ ရွှေဖြင့် ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည့်ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ငွေဖြင့် ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည် ငွေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ "ငါသည် ဤလေးထောင့်ကန်တို့၌ (ဥပ္ပလ) ကြာ ပဒုမ္မာကြာ ကုမုဒြာကြာ ပုဏ္ဏရိက်ကြာဟူသောဥတုသုံးပါးလုံးပွင့်သော လူအများသုံးနိုင်ခွင့်ရှိသော ပန်းမျိုးကို စိုက်ပျိုးစေရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။ အာနန္ဒာ မဟာ သုဒဿနမင်းသည် ထိုလေးထောင့်ကန်တို့၌ ဥပ္ပလကြာ ပဒုမ္မာကြာကုမုဒြာကြာ ပုဏ္ဏရိက်ကြာ ဟူသော ဥတုသုံးပါးလုံးပွင့်သော လူအများ သုံးနိုင်ခွင့်ရှိသော ပန်းမျိုးကိုစိုက်ပျိုးစေ၏။

254. “Atha kho, ānanda, raṭṭhā mahāśudassanassa etadahosi – ‘yaṃnūnāhaṃ imāsaṃ pokkharaṇīnaṃ tīre nhāpake purise ṭhapeyyaṃ, ye āgatāgataṃ janaṃ nhāpessanti’ti. Ṭhapesi kho, ānanda, rājā mahāśudassano tāsaṃ pokkharaṇīnaṃ tīre nhāpake purise, ye āgatāgataṃ janaṃ nhāpesuṃ.

“Atha kho, ānanda, raṭṭhā mahāśudassanassa etadahosi – ‘yaṃnūnāhaṃ imāsaṃ pokkharaṇīnaṃ tīre evarūpaṃ dānaṃ paṭṭhapeyyaṃ – annaṃ annaṭṭhikassa [annatthitassa (sī. syā. kaṃ. pī.), evaṃ sabbattha pakabhirūpeneva dissati], pānaṃ pānaṭṭhikassa, vatthaṃ vatthaṭṭhikassa, yānaṃ yānaṭṭhikassa, sayanaṃ sayanaṭṭhikassa, itthiṃ itthiṭṭhikassa, hiraṇṇaṃ hiraṇṇaṭṭhikassa, suvaṇṇaṃ suvaṇṇaṭṭhikassa’ti. Paṭṭhapesi kho, ānanda, rājā mahāśudassano tāsaṃ pokkharaṇīnaṃ tīre evarūpaṃ dānaṃ – annaṃ annaṭṭhikassa, pānaṃ pānaṭṭhikassa, vatthaṃ vatthaṭṭhikassa, yānaṃ yānaṭṭhikassa, sayanaṃ sayanaṭṭhikassa, itthiṃ itthiṭṭhikassa, hiraṇṇaṃ hiraṇṇaṭṭhikassa, suvaṇṇaṃ suvaṇṇaṭṭhikassa.

၂၅၄. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ နှာပကေ ပုရိသေ ဌပေယျံ၊ ယေ အာဂတာဂတံ ဇနံ နှာပေဿန္တိ’တိ။ ဌပေသိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇေ မဟာသုဒဿနော တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ နှာပကေ ပုရိသေ၊ ယေ အာဂတာဂတံ ဇနံ နှာပေသုံ။

“အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဧဝ ရူပံ ဒာနံ ပဋ္ဌပေယျံ – အန္တံ အန္တဋ္ဌိကဿ [အန္တတ္ထိတဿ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ပကဘိရူပေနေဝ ဒိဿတိ]၊ ပါနံ ပါနဋ္ဌိကဿ၊ ဝတ္ထံ ဝတ္ထဋ္ဌိကဿ၊ ယာနံ ယာနဋ္ဌိကဿ၊ သယနံ သယနဋ္ဌိကဿ၊ ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိဋ္ဌိကဿ၊ ဟိရညံ ဟိရညဋ္ဌိကဿ၊ သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏဋ္ဌိကဿာ’တိ။ ပဋ္ဌပေသိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇေ မဟာသုဒဿနော တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဧဝရူပံ ဒာနံ – အန္တံ အန္တဋ္ဌိကဿ၊ ပါနံ ပါနဋ္ဌိကဿ၊ ဝတ္ထံ ဝတ္ထဋ္ဌိကဿ၊ ယာနံ ယာနဋ္ဌိကဿ၊ သယနံ သယနဋ္ဌိကဿ၊ ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိဋ္ဌိကဿ၊ ဟိရညံ ဟိရညဋ္ဌိကဿ၊ သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏဋ္ဌိကဿ။

254. Then, Ānanda, this (further) thought occurred to King Mahā Sudassana: 'It would be well if I were to appoint (lit., place) bathing attendants on the banks of those artificial ponds, so that

they give baths to those people who come there. Ānanda, King Mahā Sudassana placed bathing-attendants on the

banks of those artificial ponds, so that they can give baths to the people who come there.

Then, Ānanda, King Mahā Sudassana (further) thought: it would be well if I were to provide, at the banks of these artificial ponds, gifts of food for those who need food, gifts of drink for those who need drink, gifts of clothes for those who need clothes, gifts of conveyance for those who need conveyance, beds for those who need beds, gifts of women for those who need women, gifts of money for those who need money, and gifts of gold for those who need gold.'

Ānanda, King Mahā Sudassana provided at the banks of those artificial ponds, gifts of food for those who needed food, gifts of drink for those who needed drink, gifts of clothes for those who needed clothes, gifts of conveyance for those who needed conveyance, gifts of beds for those who needed beds, gifts of women for those who needed women, gifts of money for those who needed money, and gifts of gold for those who needed gold.

၂၅၄။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။ "ငါသည် ဤလေးထောင့်ကန်တို့၏ ကမ်း၌ ရောက်လာသမျှသော လူအပေါင်းကို ရေချိုးပေးရန်အလို့ငှာ ရေချိုးပေးသူများကို ခန့်ထားရမူကောင်းလေစွ"ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုလေးထောင့်ကန်တို့၏ ကမ်း၌ ရောက်လာသမျှသော လူအပေါင်းကို ရေချိုးပေးရန်အလို့ငှာ ရေချိုးပေးသူများကို ခန့်ထားလေ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။ "ငါသည် ဤလေးထောင့်ကန်တို့၏ ကမ်း၌ ထမင်းအလိုရှိသောသူအား ထမင်းအလှူကို အဖျော်အလိုရှိသောသူအား အဖျော်အလှူကို အဝတ်အလိုရှိသောသူအား အဝတ်အလှူကို ယာဉ်အလိုရှိသောသူအား ယာဉ်အလှူကို အိပ်ရာအလိုရှိသောသူအား အိပ်ရာအလှူကို မိန်းမအလိုရှိသောသူအား မိန်းမအလှူကို ငွေအလိုရှိသောသူအား ငွေအလှူကို ရွှေအလိုရှိသောသူအား ရွှေအလှူကို ပေးလှူစေရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။

--

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုရေကန်တို့၏ ကမ်း၌ ထမင်းအလိုရှိသောသူအား ထမင်း အလှူကိုအဖျော်အလိုရှိသောသူအား အဖျော်အလှူကို အဝတ်အလိုရှိသောသူအား အဝတ်အလှူကို ယာဉ်အလိုရှိသောသူအား ယာဉ်အလှူကို အိပ်ရာအလိုရှိသောသူအား အိပ်ရာအလှူကို မိန်းမအလိုရှိသောသူအားမိန်းမအလှူကို ငွေအလိုရှိသောသူအား ငွေအလှူကို ရွှေအလိုရှိသောသူအား ရွှေအလှူကို ပေးလှူစေ၏။

255. “Atha kho, ānanda, brāhmaṇagahapatikā pahūtaṃ sāpateyyaṃ ādāya rājānaṃ mahāsudassanaṃ upasaṅkamitvā evamāhaṃsu – ‘idaṃ, deva, pahūtaṃ sāpateyyaṃ devaṃñeva uddissa ābhataṃ, taṃ devo paṭiggaṇhatū’ti. ‘Alaṃ bho, mamapidaṃ pahūtaṃ sāpateyyaṃ dhammikenā balinā abhisaṅkhataṃ, tañca vo hotu, ito ca bhiyyo harathā’ti. Te raṅṅā paṭikkhattā ekamantaṃ apakkamma evaṃ samacintesuṃ – ‘na kho etaṃ amhākaṃ patirūpaṃ, yaṃ mayaṃ imāni sāpateyyāni punadeva sakāni gharāni paṭihareyyāma. Yaṃnūna mayaṃ raṅṅo mahāsudassanassa nivesanaṃ māpeyyāma’ti. Te rājānaṃ mahāsudassanaṃ upasaṅkamitvā evamāhaṃsu – ‘nivesanaṃ te deva, māpessāma’ti. Adhivāsesi kho, ānanda, rājā mahāsudassano tuṇhībhaṇa.

၂၅၅. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပဟူတံ သာပတေယျံ အာဒာယ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဣဒံ၊ ဒေဝ၊ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဒေဝဉ္ဇေဝ ဥဒ္ဓိဿ အာဘတံ၊ တံ ဒေဝေါ ပဋိဂ္ဂဏှတူ’တိ။ ‘အလံ ဘော၊ မမပိဒံ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဓမ္မိကေန ဗလိနာ အဘိသင်္ခတံ၊ တဉ္စ ဝေါ ဟောတု၊ ဣတော စ ဘိယျော ဟရထာ’တိ။ တေ ရညာ ပဋိဂ္ဂိတ္တာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသု – ‘န ခေါ ဧတံ အမှာကံ ပတိရူပံ၊ ယံ မယံ ဣမာနိ သာပတေယျာနိ ပုနဒေဝ သကာနိ ဃရာနိ ပဋိဟရေယျာမ။ ယံနူန မယံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ မာပေယျာမာ’တိ။ တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘နိဝေသနံ တေ ဒေဝ၊ မာပေဿာမာ’တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တုဏှိဘာဝေန။

255.Then, Ānanda, brāhmins and rich men (i.e., house-holders), bringing a great deal of (things) wealth or property, approached King Mahā Sudassana and said, “O King, this considerable wealth we have brought (intending it) for you entirely. May it please you, O King, to accept it.” ‘O Friends, I do not need it (lit., I have enough). I too have this considerable wealth, collected from (lit., made up of) legitimate taxes. Let that (wealth of yours) be yours. And take away more than (what you have brought) from this (wealth of mine).”

When the King refused (their gifts), those (brāhmins and householders) went away to a certain place and conferred and decided together thus: 'It would not be seemly for us to take this wealth back to our houses. Let us build a palace for King Mahā Sudassana.' (Thus having decided,) they went to King Mahā Sudassana and said: 'O King, we are going to build a palace for you.' Ananda, King Mahā Sudassana accepted (the offer) by remaining silent.

၂၅၅။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် များစွာသော ဥစ္စာကို ယူဆောင်လာကာမဟာသုဒဿနမင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "မင်းမြတ် မင်းမြတ်အတွက်ပင် ရည်ရွယ်၍ ဤများစွာသောဥစ္စာကို ယူဆောင်လာခဲ့ပါသည်။ မင်းမြတ်သည် ထို (ဥစ္စာ) ကို ခံယူတော်မူပါ"ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ အချင်းတို့ အလိုမရှိပြီ၊ တရားသော အခွန်အတုတ်ဖြင့် စုဆောင်းထားသော ဤငါ့ဥစ္စာသည်လည်း များလှပါ၏။ ထို (သင်တို့၏ ဥစ္စာ) သည်လည်း သင်တို့၏ (ဥစ္စာပင်) ဖြစ်ပါစေ၊ ဤ (ငါ့ဥစ္စာ) မှလည်း ထပ်၍ယူကုန်ဦးလော့ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဤသို့ မဟာသုဒဿနမင်းက ငြင်းပယ်လိုက်သည်ရှိသော် ထိုပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် တစ်ခုသောနေရာသို့ ဖဲသွားကြပြီးလျှင် "ဤဥစ္စာတို့ကို ငါတို့၏ အိမ်သို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ ယူဆောင်သည် ရှိသော်ငါတို့အား မလျှောက်ပတ်၊ ငါတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းအား နန်းတော် တည်ဆောက်ပေးရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အညီအညွတ် ကြံစည်ဆုံးဖြတ်ကုန်၏။ (ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင်) ထိုသူတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ "မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်အား နန်းတော် တည်ဆောက်ပေးပါကုန်အံ့"ဟု ဆိုကုန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံလေ၏။

256. “Atha kho, ānanda, sakko devānamindo rañño mahāśudassanassa cetasā cetoparivitakkamaññāya vissakammaṃ [visukammaṃ (ka.)] devaputtaṃ āmantesi – ‘ehi tvaṃ, samma vissakamma, rañño mahāśudassanassa nivesanaṃ māpehi dhammaṃ nāma pāsāda’nti. ‘Evaṃ bhaddantavā’ti kho, ānanda, vissakammo devaputto sakkassa devānamindassa paṭissutvā seyyathāpi nāma balavā puriso samīñjitaṃ vā bāhaṃ pasāreyya pasāritaṃ vā bāhaṃ samīñjeyya, evameva devesu tāvatim̐sesu antarahito rañño mahāśudassanassa purato pāturahosi. Atha kho, ānanda, vissakammo devaputto rājānaṃ mahāśudassanaṃ etadavoca – ‘nivesanaṃ te deva, māpessāmi dhammaṃ nāma pāsāda’nti. Adhivāsesi kho, ānanda, rājā mahāśudassano tuṇhībhaṇa.

“Māpesi kho, ānanda, vissakammo devaputto rañño mahāśudassanassa nivesanaṃ dhammaṃ nāma pāsādaṃ. Dhammo, ānanda, pāsādo puratthimena pacchimena ca yojanaṃ āyāmena ahosi. Uttarena dakkhiṇena ca aḍḍhayojanaṃ vitthārena. Dhammassa, ānanda, pāsādassa tiporisamaṃ uccatarena vatthu citaṃ ahosi catunnaṃ vaṇṇānaṃ iṭṭhakāhi – ekā iṭṭhakā sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā, ekā veḷuriyamayā, ekā phalikamayā.

“Dhammassa, ānanda, pāsādassa caturāsīti thambhasahassāni ahesuṃ catunnaṃ vaṇṇānaṃ – eko thambho sovaṇṇamayō, eko rūpiyamayō, eko veḷuriyamayō, eko phalikamayō. Dhammo, ānanda, pāsādo catunnaṃ vaṇṇānaṃ phalakehi santhato ahosi – ekaṃ phalakaṃ sovaṇṇamayam, ekaṃ rūpiyamayam, ekaṃ veḷuriyamayam, ekaṃ phalikamayam.

“Dhammassa, ānanda, pāsādassa catuvīsati sopānāni ahesuṃ catunnaṃ vaṇṇānaṃ – ekaṃ sopānaṃ sovaṇṇamayam, ekaṃ rūpiyamayam, ekaṃ veḷuriyamayam, ekaṃ phalikamayam. Sovaṇṇamayassa sopānassa sovaṇṇamayā thambhā ahesuṃ rūpiyamayā sūciyo ca uṇhīsañca.

Rūpiyamayassa sopānassa rūpiyamayā thambhā ahesum sovaṇṇamayā sūciyo ca uṇhīsañca.
Veḷuriyamayassa sopānassa veḷuriyamayā thambhā ahesum phalikamayā sūciyo ca uṇhīsañca.
Phalikamayassa sopānassa phalikamayā thambhā ahesum veḷuriyamayā sūciyo ca uṇhīsañca.

“Dhamme, ānanda, pāsāde caturāsīti kūṭāgārasahassāni ahesum catunnam vaṇṇānam –
ekam kūṭāgāram sovaṇṇamayam, ekam rūpiyamayam, ekam veḷuriyamayam , ekam
phalikamayam. Sovaṇṇamaye kūṭāgāre rūpiyamayo pallaṅko paññatto ahosi, rūpiyamaye
kūṭāgāre sovaṇṇamayo pallaṅko paññatto ahosi, veḷuriyamaye kūṭāgāre dantamayo pallaṅko
paññatto ahosi, phalikamaye kūṭāgāre sāramayo pallaṅko paññatto ahosi. Sovaṇṇamayassa
kūṭāgārassa dvāre rūpiyamayo tālo t̥hito ahosi, tassa rūpiyamayo khandho sovaṇṇamayāni
pattāni ca phalāni ca. Rūpiyamayassa kūṭāgārassa dvāre sovaṇṇamayo tālo t̥hito ahosi, tassa
sovaṇṇamayo khandho, rūpiyamayāni pattāni ca phalāni ca. Veḷuriyamayassa kūṭāgārassa
dvāre phalikamayo tālo t̥hito ahosi, tassa phalikamayo khandho, veḷuriyamayāni pattāni ca
phalāni ca. Phalikamayassa kūṭāgārassa dvāre veḷuriyamayo tālo t̥hito ahosi, tassa
veḷuriyamayo khandho, phalikamayāni pattāni ca phalāni ca.

၂၅၆. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ရညော မဟာသုဒဿနဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမ
ညာယ ဝိဿကမ္မံ [ဝိသုကမ္မံ (က.)] ဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ - ‘ဧဟိ တုံ၊ သမ္မ ဝိဿကမ္မ၊ ရညော မဟာသုဒဿ
နဿ နိဝေသနံ မာပေဟိ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ’န္တိ။ ‘ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝါ’တိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော သက္က
ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိသုတ္တာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ ပသာရိ
တံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝ ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု အန္တရဟိတော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပုရ
တော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒဝေါစ - ‘နိ
ဝေသနံ တေ ဒေဝ၊ မာပေဿာမိ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ’န္တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တု
ဏှိဘာဝေန။

“မာပေသိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ။ ဓ
မ္မော၊ အာနန္ဒ၊ ပါသာဒော ပုရတ္ထိမေန ပစ္ဆိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ။ ဥတ္တရေန ဒက္ခိဏေန စ အ
ဗုယောဇနံ ဝိတ္တာရေန။ ဓမ္မဿ၊ အာနန္ဒ၊ ပါသာဒဿ တိပေါရိသံ ဥစ္စတရေန ဝတ္တု စိတံ အဟောသိ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာ
နံ ဣဋ္ဌကာဟိ - ဧကာ ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ၊ ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ၊ ဧကာ ဖလိကမ
ယာ။

“ဓမ္မဿ၊ အာနန္ဒ၊ ပါသာဒဿ စတုရသီတိ ထမ္ဘသဟဿာနိ အဟေသုံ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ - ဧကာ ထမ္ဘော သော
ဝဏ္ဏမယော၊ ဧကာ ရူပိယမယော၊ ဧကာ ဝေဠုရိယမယော၊ ဧကာ ဖလိကမယော။ ဓမ္မော၊ အာနန္ဒ၊ ပါသာ

ဒော စတုန္ဒံ ဝဏ္ဏာနံ ဖလကေဟိ သန္တတော အဟောသိ - ဧကံ ဖလကံ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ဧကံ ရူပိယမယံ၊ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ၊ ဧကံ ဖလိကမယံ။

“မေဃဿ၊ အာနန္ဒ၊ ပါသာဒဿ စတုဝိသတိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုန္ဒံ ဝဏ္ဏာနံ - ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ဧကံ ရူပိယမယံ၊ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ၊ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။

“မေဃ၊ အာနန္ဒ၊ ပါသာဒေ စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ အဟေသုံ စတုန္ဒံ ဝဏ္ဏာနံ - ဧကံ ကုဋ္ဌာဂါရံ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ဧကံ ရူပိယမယံ၊ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ ၊ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယေ ကုဋ္ဌာဂါရေ ရူပိယမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ၊ ရူပိယမယေ ကုဋ္ဌာဂါရေ သောဝဏ္ဏမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ၊ ဝေဠုရိယမယေ ကုဋ္ဌာဂါရေ ဒန္တမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ၊ ဖလိကမယေ ကုဋ္ဌာဂါရေ သာရမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ။ သောဝဏ္ဏမယဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ဒွာရေ ရူပိယမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ၊ တဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ဒွာရေ သောဝဏ္ဏမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ၊ တဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော၊ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ဒွာရေ ဖလိကမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ၊ တဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော၊ ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ဒွာရေ ဝေဠုရိယမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ၊ တဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော၊ ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။

256. Then, Ānanda, Sakka, the King of devas, came to know in his mind the thoughts of King Mahā Sudassana, and said to the deva Vissakamma, "Come, Vissakamma: go and create a mansion for King Mahā Sudassana, a palace called Dhamma (i.e., Righteousness)". The deva Vissakamma replied,

"Very well Sir," to Sakka, King of devas, and just as (instantaneously as) a strong man might stretch his bent arm or bend (his) stretched arm, he disappeared from the Tavatimsā deva realm and appeared before King Mahā Sudassana.

Then, Ānanda, the deva Vissakamma said to King Mahā Sudassana: "O King, I shall create for you a mansion, a palace called Dhamma."

Ānanda, the deva Vissakamma created a mansion for King Mahā Sudassana, a palace called Dhamma. Ānanda, the Dhamma palace was from east to west one yojana long and from

north to south half a yojana broad. Ānanda, the foundation of the Dhamma palace was fifteen cubits (lit., three times the reach of an average man) in height. That (foundation) was lined with bricks of four colours, one kind of bricks being of gold, one of silver, one of veluriya gem, and one of crystal. Ānanda, in the Dhamma palace there were eighty-four thousand pillars of four colours, one kind of pillar being of gold, one of silver, one of veluriya gem, and one of crystal.

Ānanda, (the floor of) the Dhamma palace had (a covering of) slabs of four colours, one kind of slab being of gold, one of silver, one of veluriya gem, and one of crystal.

Ānanda, the Dhamma palace had twenty-four staircases of four colours, one kind of staircase being of gold, one of silver, one of veluriya gem, and one of crystal. The balusters of the golden staircases were of gold, the railings and the gateway lintel being of silver. The balusters of the silver staircases were of silver, the railings and the gateway lintel being of gold. The balusters of veluriya gem staircases were of veluriya gem, the railings and the gateway lintel being of crystal. The balusters

of the crystal staircases were of crystal, the railings and the gateway lintel being of veluriya gem.

Ānanda, in the Dhamma palace, there were eighty-four thousand pinnacled chambers of four kinds (lit., of four colours): one kind of pinnacled chamber being of gold, one of silver, one of veluriya gem, and one of crystal. In the golden pinnacled chamber, a silver couch was spread. In the silver pinnacled chamber, a golden couch was spread. In the veluriya gem pinnacled chamber, an ivory couch was spread. In the crystal pinnacled chamber, a couch made of sandalwood pith was spread.

At the door of the golden pinnacled chamber there stood a silver palm tree. The trunk of that (palm tree) was of silver, the leaves and fruits were of gold. At the door of the silver pinnacled chamber there stood a golden palm tree. The trunk of that (palm tree) was of gold, the leaves and fruits were of silver. At the door of the veluriya gem pinnacled chamber there stood a crystal palm tree. The trunk of that (palm tree) was of crystal, the leaves and fruits were of veluriya gem. At the door of the crystal pinnacled chamber there stood a veluriya gem palm tree. The trunk of that (palm tree) was of veluriya gem, the leaves and fruits were of crystal.

၂၅၆။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ "အချင်းဝိသကြုံ လာလော့၊ သင်သည် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်ကို ဖန်ဆင်း ပေးချေလော့"ဟု ဝိသကြုံနတ်သားကို အမိန့်ပေး၏။ "အရှင် သိကြားမင်း ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိသကြုံနတ်သား

သည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကိုကွေး သကဲ့သို့လည်းကောင်း တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ ကွယ်ခဲ့၍ မဟာသုဒဿနမင်း၏ ရှေ့၌ထင်ရှားပေါ်လာ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ ဝိသင်္ကြံနတ်သားသည် မဟာသုဒဿနမင်းအား "မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်အားဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်ကို ဖန်ဆင်းပေးပါအံ့"ဟု ဆို၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံလေ၏။

အာနန္ဒာ ဝိသင်္ကြံနတ်သားသည် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်ကို ဖန်ဆင်းပေးလေ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် အရှေ့ အနောက် အလျားတစ်ယူဇနာတောင်မြောက် အနံယူဇနာခွဲ 'ယူဇနာဝက်' ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၏ အောက်ခံသည် အမြင့်တစ်ဆယ့်ငါးတောင် ရှိ၏။ (ယင်းခံကို) ရွှေအုတ်တစ်မျိုး ငွေအုတ်တစ်မျိုး ကြောင်မျက်ရွဲအုတ်တစ်မျိုး ဖလ်အုတ်တစ်မျိုးဟူ၍ အရောင် လေးမျိုးရှိသော အုတ်တို့ဖြင့် စီထား၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၌ ရွှေတိုင်တစ်မျိုး ငွေတိုင်တစ်မျိုး ကြောင်မျက်ရွဲတိုင် တစ်မျိုးဖလ်တိုင် တစ်မျိုး ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော တိုင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိ၏။ အာနန္ဒာဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၌ ရွှေပျဉ်ချပ်တစ်မျိုး ငွေပျဉ် ချပ်တစ်မျိုး ကြောင်မျက်ရွဲ ပျဉ်ချပ် တစ်မျိုးဖလ်ပျဉ်ချပ်တစ်မျိုး ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော ပျဉ်ချပ်တို့ကို ခင်းထား၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၌ ရွှေစောင်းတန်းတစ်မျိုး ငွေစောင်းတန်းတစ်မျိုး ကြောင် မျက်ရွဲ စောင်းတန်းတစ်မျိုး ဖလ်စောင်းတန်းတစ်မျိုး ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော စောင်းတန်း နှစ်ဆယ့်လေးသွယ် ရှိ၏။ ရွှေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့်

--

နဖူးစည်းတို့ကားငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ငွေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ငွေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်း တို့သည်ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။

ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ဖလ် ဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ဖလ်စောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ဖလ်ဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်မ၌ ရွှေပြာသာဒ်ဆောင်တစ်မျိုး ငွေပြာသာဒ်ဆောင်တစ်မျိုးကြောင် မျက်
ရွဲပြာသာဒ်ဆောင်တစ်မျိုး ဖလ်ပြာသာဒ်ဆောင်တစ်မျိုးဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော ရွှေပြာသာဒ်ဆောင်
ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိ၏။ ရွှေပြာသာဒ်ဆောင်၌ ငွေပလ္လင်ကို ခင်းထား၏။ ငွေပြာသာဒ်ဆောင်၌ ရွှေ
ပလ္လင်ကို ခင်းထား၏။ ကြောင်မျက်ရွဲပြာသာဒ်ဆောင်၌ ဆင်စွယ်ပလ္လင်ကိုခင်းထား၏။ ဖလ်ပြာသာဒ်ဆောင်၌
စန္ဒကူးနှစ် ပလ္လင်ကို ခင်းထား၏။

ရွှေပြာသာဒ်ဆောင် တံခါးဝ၌ ငွေထန်းပင် တည်ရှိ၏။ ထို (ထန်းပင်) ၏ ပင်စည်သည် ငွေဖြင့်ပြီး၍အရွက်အသီး
တို့သည်ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေပြာသာဒ်ဆောင်တံခါးဝ၌ ရွှေထန်းပင် တည်ရှိ၏။ ထို (ထန်းပင်) ၏ ပင်စည်
သည် ရွှေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲပြာသာဒ်ဆောင်တံခါးဝ၌ ဖလ်
ဖြင့်ပြီးသော ငွေထန်းပင် တည်ရှိ၏။ ထို (ထန်းပင်) ၏ ပင်စည်သည်ဖလ်ဖြင့် ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား
ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ဖလ်ပြာသာဒ်ဆောင်တံခါးဝ၌ကြောင် မျက်ရွဲဖြင့်ပြီးသော ထန်းပင်တည်ရှိ၏။ ထို
(ထန်းပင်) ၏ ပင်စည်သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီး၍အရွက်အသီး တို့သည်ကား ဖလ်ဖြင့်ပြီးကုန်၏။

257. “Atha kho, ānanda, raṭṭhā mahāsudassanassa etadahosi – ‘yaṃnūnāhaṃ mahāvīyūhassa
kūṭāgārassa dvāre sabbasovaṇṇamayā tālavanāya māpeyyaṃ, yattha divāvihāraṃ
nisīdissāmi’ti. Māpesi kho, ānanda, rājā mahāsudassano mahāvīyūhassa kūṭāgārassa dvāre
sabbasovaṇṇamayā tālavanāya, yattha divāvihāraṃ nisīdi. Dhammo, ānanda , pāsādo dvīhi
vedikāhi parikkhito ahosi, ekā vedikā sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā. Sovaṇṇamayāya
vedikāya sovaṇṇamayā thambhā ahesuṃ, rūpiyamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Rūpiyamayāya
vedikāya rūpiyamayā thambhā ahesuṃ, sovaṇṇamayā sūciyo ca uṇhīsañca.

၂၅၇. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ မဟာဝိယူဟဿ ကူဠာဂါ
ရဿ ဒွာရေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ တာလဝနံ မာပေယျံ၊ ယတ္ထ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိဿာမိ’တိ။ မာပေသိ ခေါ၊ အာန
န္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟဿ ကူဠာဂါရဿ ဒွာရေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ တာလဝနံ၊ ယတ္ထ ဒိဝါ
ဝိဟာရံ နိသီဒိ။ ဓမ္မော၊ အာနန္ဒ၊ ပါသာဒော ဒွီဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တော အဟောသိ၊ ဧကာ ဝေဒိကာ သော
ဝဏ္ဏမယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟောသုံ၊ ရူပိယမယာ
သုစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟောသုံ၊ သောဝဏ္ဏမယာ သုစိယော စ
ဥဏှိသဉ္စ။

257. Then, Ānanda, King Mahā Sudassana had this thought. It would be good if I were to create
at the entrance to the pinnacled chamber called Mahaviyuha, a grove of palms (made) all of gold
and spend the day (in rest) in that grove of palm tree. "Ānanda, King Mahā Sudassana created
at the entrance to

the pinnacled chamber called Mahaviyuha a grove of palms (made) all of gold, and there spend the day (in rest).

Ānanda, the Dhamma palace was enclosed by two verandahs, one verandah being of gold and the other of silver. The balusters of the golden verandah were of gold and the railings and the gateway lintel were of silver. The balusters of the silver railings were of silver, and the railings and the gateway lintel were of gold.

၂၅၇။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား "မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်တံခါး၀ဉ်းရွှေအတိပြီးသော ထန်းတောကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ယင်းထန်းတော၌ နေ့သန့်စင်ကာ နေရမှု ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်ပြန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်တံခါး၀ဉ်း ရွှေအတိပြီးသော ထန်းတောကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ယင်းထန်းတော၌ နေ့သန့်စင်ကာ နေ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် အရံအတားနှစ်ခုတို့ဖြင့် ကာရံလျက်ရှိ၏။ အရံအတားတစ်ခုကား ရွှေဖြင့်ပြီး၏။ တစ်ခုကား ငွေဖြင့်ပြီး၏။ ရွှေဖြင့်ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည် ရွှေဖြင့်ပြီး၍စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ငွေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေဖြင့်ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည် ငွေဖြင့်ပြီး၍စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။

258. "Dhammo, ānanda, pāsādo dvīhi kiṇṅkaṇikajālehi [kiṇṅkaṇikajālehi (syā. ka.)] parikkhitto ahosi – ekam jālam sovaṇṇamayam ekam rūpiyamayam. Sovaṇṇamayassa jālassa rūpiyamayā kiṇṅkaṇikā ahesum, rūpiyamayassa jālassa sovaṇṇamayā kiṇṅkaṇikā ahesum. Tesam kho panānanda, kiṇṅkaṇikajālānam vāteritānam saddo ahosi vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo ca madanīyo ca. Seyyathāpi, ānanda, pañcaṅgikassa tūriyassa suvinītassa suppaṭitālitassa sukusalehi [kusalehi (sī. syā. kam. pī.)] samannāhatassa saddo hoti, vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo ca madanīyo ca, evameva kho, ānanda, tesam kiṇṅkaṇikajālānam vāteritānam saddo ahosi vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo ca madanīyo ca. Ye kho panānanda, tena samayena kusāvatīyā rājadhāniyā dhuttā ahesum soṇḍā pipāsā, te tesam kiṇṅkaṇikajālānam vāteritānam saddena paricāresum. Niṭṭhito kho panānanda, dhammo pāsādo duddikkho ahosi musati cakkhūni. Seyyathāpi, ānanda, vassānam pacchime māse saradasamaye viddhe vigatavalāhake deve ādicco nabham abbhussakkamāno [abbhuggamamāno (sī. pī. ka.)] duddikkho [dudikkho (pī.)] hoti musati cakkhūni; evameva kho, ānanda, dhammo pāsādo duddikkho ahosi musati cakkhūni.

၂၅၈. “ဓမ္မော၊ အာနန္ဒ၊ ပါသာဒေ ဒွီဟိ ကိင်္ဂီဏိကဇာလေဟိ [ကိင်္ဂီဏိကဇာလေဟိ (သျှာ. က.)] ပရိက္ခိတ္တော အဟေသိ – ဧကံ ဇာလံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ ဇာလဿ ရူပိယမယာ ကိင်္ဂီဏိကာ အဟေသုံ၊ ရူပိယမယဿ ဇာလဿ သောဝဏ္ဏမယာ ကိင်္ဂီဏိကာ အဟေသုံ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ကိင်္ဂီ

ဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓော အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ သေယျထာ ပိ၊ အာနန္ဒ၊ ပဉ္စဂီကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ သုပ္ပဋိတာဠိတဿ သုကုသလေဟိ [ကုသလေဟိ (သီ. သျှာ. ကံ. ပိ.)] သမန္နာဟတဿ သဒ္ဓော ဟောတိ၊ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ တေသံ ကိင်္ဂီဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓော အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဏာ ပိပါ သာ၊ တေ တေသံ ကိင်္ဂီဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓေန ပရိစာရေသုံ။ နိဋ္ဌိတော ခေါ ပနာနန္ဒ၊ ဓမ္မော ပါ သာဒေဝ ဒုဒ္ဓိက္ခေါ အဟောသိ မုသတိ စက္ခုနိ။ သေယျထာပိ၊ အာနန္ဒ၊ ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ ဝိဒ္ဓေ ဝိဂတဝလာဟကေ ဒေဝေ အာဒိစ္စော နဘံ အဗ္ဘုဿက္ကမာနော [အဗ္ဘုဂ္ဂမမာနော (သီ. ပိ. က.)] ဒုဒ္ဓိက္ခေါ [ဒုဒ္ဓိက္ခေါ (ပိ.)] ဟောတိ မုသတိ စက္ခုနိ; ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဓမ္မော ပါသာဒေဝ ဒုဒ္ဓိက္ခေါ အဟောသိ မုသတိ စက္ခုနိ။

258.Ānanda, two nets with small bells were thrown round the Dhamma palace. One net was of gold, the other was of silver. The golden net was hung with small silver bells, and the silver net was hung with small golden bells.

And, Ānanda, the sound of those nets and small bells (when) shaken by the wind was lovely, enticing, delightful and intoxicating. Just as, Ānanda, the sound of five kinds of musical instruments well prepared, well tuned and well harmonized by skilled players is lovely, enticing, delightful and intoxicating, so also the sound of those nets and small bells (when) shaken by the wind was lovely, enticing, delightful and intoxicating. And, Ānanda, at that time, those in the capital city Kusāvati who were addicted to gambling or drinking enjoyed themselves (in dancing and merrymaking) to the sound of those nets and bells shaken by the wind.

Ānanda, the Dhamma palace, when completely finished was (so brilliant as to be) hard to gaze at, and dazzling to the eye. Just as if, Ānanda, the sun, rising in the sky when the sky was entirely clear and free of cloud in the month of Sarada at the end of the rains (i.e., round about November) is (so brilliant as to be) hard to gaze at and dazzling to the eye, so also the Dhamma palace was (so brilliant as to be) hard to gaze at and dazzling to the eye.

၂၅၈။ အာနန္ဒ၊ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် ခြုံကွန်ရက်နှစ်ခုတို့ဖြင့် ကာရံလျက်ရှိ၏။ ကွန်ရက်တစ်ခုကား ရွှေဖြင့် ပြီး၏။ ကွန်ရက်တစ်ခုကား ငွေဖြင့် ပြီး၏။ ရွှေကွန်ရက်၌ ငွေခြုံတို့ကိုဆွဲထားကုန်၏။ ငွေကွန်ရက်၌ ရွှေခြုံတို့ကို ဆွဲထားကုန်၏။ အာနန္ဒ၊ လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် ထိုခြုံနှင့်ကွန်ရက်တို့မှ ထွက်ပေါ်လာသော အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် တူရိယာငါးပါးကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်၍ အသံညှိကာ တတ်ကျွမ်းသူတို့အညီအညွတ် တီးမှုတ်သည်ရှိသော် တူရိယာသံသည် သာယာလည်း သာယာသကဲ့သို့ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ နှစ်သက် ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင်လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် ထို ခြုံနှင့် ကွန်ရက်တို့၏ အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ကုသာဝတီနေပြည်တော်၌ ကစားကြူး မေထုန်ကြူး သေသောက်ကြူးကုန်သော သူတို့သည် လေတိုက်ခတ်သောထိုခြုံနှင့် ကွန်ရက်တို့၏ အသံဖြင့် ကခုန်ပျော်မြူး ကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် ပြီးစီးလတ်သော် မကြည့်ရှုနိုင်လောက်အောင် အလွန်တောက်ပ၏။ မျက်စိကျိန်းအောင် တောက်ပ၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် မိုးဥတုအဆုံး

--

တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌ တိမ်တိုက်ကင်း၍ ကောင်းကင်စင်ကြယ်လတ်သော် ကောင်းကင်၌တက်ထွန်းလျက်ရှိ သော နေမင်း သည် မကြည့်ရှုနိုင်အောင် အလွန်တောက်ပသကဲ့သို့ မျက်စိကျိန်းအောင်တောက်ပသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် မကြည့်ရှုနိုင်လောက်အောင်အလွန်တောက်ပ၏။ မျက်စိ ကျိန်းအောင် တောက်ပ၏။

259. “Atha kho, ānanda, raṭṭhā mahāśudassanassa etadahosi – ‘yaṃnūnāhaṃ dhammassa pāsāḍassa purato dhammaṃ nāma pokkharaṇiṃ māpeyya’nti. Māpesi kho, ānanda, rājā mahāśudassano dhammassa pāsāḍassa purato dhammaṃ nāma pokkharaṇiṃ. Dhammā, ānanda, pokkharaṇī puratthimena pacchimena ca yojanaṃ āyāmena ahosi, uttarena dakkhiṇena ca aḍḍhayojanaṃ vitthārena. Dhammā, ānanda, pokkharaṇī catunnaṃ vaṇṇānaṃ itṭhakāhi citā ahosi – ekā itṭhakā sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā, ekā veḷuriyamayā, ekā phalikamayā.

“Dhammāya, ānanda, pokkharaṇiyā catuvīsati sopānāni ahesuṃ catunnaṃ vaṇṇānaṃ – ekaṃ sopānaṃ sovaṇṇamayā, ekaṃ rūpiyamayā, ekaṃ veḷuriyamayā, ekaṃ phalikamayā. Sovaṇṇamayassa sopānassa sovaṇṇamayā thambhā ahesuṃ rūpiyamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Rūpiyamayassa sopānassa rūpiyamayā thambhā ahesuṃ sovaṇṇamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Veḷuriyamayassa sopānassa veḷuriyamayā thambhā ahesuṃ phalikamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Phalikamayassa sopānassa phalikamayā thambhā ahesuṃ veḷuriyamayā sūciyo ca uṇhīsañca.

“Dhammā, ānanda, pokkharaṇī dvīhi vedikāhi parikkhittā ahosi – ekā vedikā sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā. Sovaṇṇamayāya vedikāya sovaṇṇamayā thambhā ahesuṇ rūpiyamayā sūciyo ca uṇhīsañca. Rūpiyamayāya vedikāya rūpiyamayā thambhā ahesuṇ sovaṇṇamayā sūciyo ca uṇhīsañca.

“Dhammā, ānanda, pokkharaṇī sattahi tālapantīhi parikkhittā ahosi – ekā tālapanti sovaṇṇamayā, ekā rūpiyamayā, ekā veḷuriyamayā, ekā phalikamayā, ekā lohitaṅkamayā, ekā masāragallamayā, ekā sabbaratanamayā. Sovaṇṇamayassa tālassa sovaṇṇamayo khandho ahosi rūpiyamayāni pattāni ca phalāni ca. Rūpiyamayassa tālassa rūpiyamayo khandho ahosi sovaṇṇamayāni pattāni ca phalāni ca. Veḷuriyamayassa tālassa veḷuriyamayo khandho ahosi phalikamayāni pattāni ca phalāni ca. Phalikamayassa tālassa phalikamayo khandho ahosi veḷuriyamayāni pattāni ca phalāni ca. Lohitaṅkamayassa tālassa lohitaṅkamayo khandho ahosi masāragallamayāni pattāni ca phalāni ca. Masāragallamayassa tālassa masāragallamayo khandho ahosi lohitaṅkamayāni pattāni ca phalāni ca. Sabbaratanamayassa tālassa sabbaratanamayo khandho ahosi, sabbaratanamayāni pattāni ca phalāni ca. Tāsaṃ kho panānanda, tālapantīnaṃ vāteritānaṃ saddo ahosi, vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo ca madanīyo ca. Seyyathāpi, ānanda, pañcaṅgikassa tūriyassa suvinītassa suppaṭṭitāḷitassa sukusalehi samannāhatassa saddo hoti vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo ca madanīyo ca, evameva kho, ānanda, tāsaṃ tālapantīnaṃ vāteritānaṃ saddo ahosi vaggu ca rajanīyo ca khamanīyo ca madanīyo ca. Ye kho panānanda, tena samayena kusāvatiyā rājadhāniyā dhuttā ahesuṇ soṇḍā pipāsā, te tāsaṃ tālapantīnaṃ vāteritānaṃ saddena paricāresuṇ.

“Niṭṭhite kho panānanda, dhamme pāsāde niṭṭhitāya dhammāya ca pokkharaṇiyā rājā mahāsudassano ‘ye [ye ko panānanda (syā. ka.)] tena samayena samaṇesu vā samaṇasammatā brāhmaṇesu vā brāhmaṇasammatā’, te sabbakāmehi santappetvā dhammaṃ pāsādaṃ abhiruhi.

၂၅၉. “အထ ခေါ်၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ယံနူနာဟံ ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပေါက္ခရဏီ မာပေယျ’န္တိ။ မာပေသိ ခေါ်၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇော မဟာသုဒဿနော ဓမ္မဿ ပါသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပေါက္ခရဏီ။ ဓမ္မာ၊ အာနန္ဒ၊ ပေါက္ခရဏီ ပုရတ္ထိမေန ပစ္ဆိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ၊ ဥတ္တရေန ဒက္ခိဏေန စ အဗျယောဇနံ ဝိတ္တာရေန။ ဓမ္မာ၊ အာနန္ဒ၊ ပေါက္ခရဏီ စတုန္ဒံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ စိ

တာ အဟောသိ - ဧကာ ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ၊ ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ၊ ဧကာ ဖလိကမယာ။

“ဓမ္မာ၊ အာနန္ဒ၊ ပေါက္ခရဏိယာ စတုဝိသတိ သောပါနာနိ အဟောသုံ စတုန္ဒ ဝဏ္ဏာနံ - ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ဧကံ ရူပိယမယံ၊ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ၊ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟောသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟောသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟောသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟောသုံ ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။

“ဓမ္မာ၊ အာနန္ဒ၊ ပေါက္ခရဏိ ဒွိဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ - ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟောသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟောသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှိသဉ္စ။

“ဓမ္မာ၊ အာနန္ဒ၊ ပေါက္ခရဏိ သတ္တဟိ တာလပန္နိဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ - ဧကာ တာလပန္နိ သောဝဏ္ဏမယာ၊ ဧကာ ရူပိယမယာ၊ ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ၊ ဧကာ ဖလိကမယာ၊ ဧကာ လောဟိတင်္ဂမယာ၊ ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ၊ ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။ သောဝဏ္ဏမယဿ တာလဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော အဟောသိ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ တာလဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယဿ တာလဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ တာလဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော အဟောသိ ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ လောဟိတင်္ဂမယဿ တာလဿ လောဟိတင်္ဂမယော ခန္ဓော အဟောသိ မသာရဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မသာရဂလ္လမယဿ တာလဿ မသာရဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ လောဟိတင်္ဂမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ သဗ္ဗရတနမယဿ တာလဿ သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟောသိ၊ သဗ္ဗရတနမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓော အဟောသိ၊ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ သေယျထာပိ၊ အာနန္ဒ၊ ပဉ္စဂီကဿ တူရိယဿ သုဝိနိတဿ သုပ္ပဋိတာဋိတဿ သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿ သဒ္ဓော ဟောတိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ တာသံ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓော အဟောသိ ဝဂ္ဂ၊ စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟောသုံ သောဏ္ဏာ ပိပါသာ၊ တေ တာသံ တာလပန္နိနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဓေန ပရိစာရေသုံ။

“နိဗ္ဗိတေ ခေါ ပနာနန္တ၊ ဓမ္မေ ပါသာဒေ နိဗ္ဗိတာယ ဓမ္မာယ စ ပေါက္ခရဏီယာ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ‘ယေ [ယေ ကော ပနာနန္တ (သျှာ. က.)] တေန သမယေန သမဏေသု ဝါ သမဏသမ္ဘတာ ပြာဟ္မဏေသု ဝါ ပြာဟ္မဏ သမ္ဘတာ’၊ တေ သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပေတော ဓမ္မံ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။

259 .Then, Ānanda, King Mahā Sudassana had this thought: 'It would be good if I were to create a four-sided (lotus) lake, to be known as Dhamma lake, in front of the Dhamma palace.' And Ānanda, King Mahā Sudassana created an artificial lake, called Dhamma lake, in front of the Dhamma palace.

Ānanda, the four-sided Dhamma lake was from east to west one yojana long, and from north to south half a yojanā broad. Ānanda, the Dhamma lake was lined with bricks of four colours, one kind of brick being of gold, one of silver, one of veluriya gem and one of crystal.

Ānanda, the four-sided Dhamma lake had twenty-four staircases of four colours, one kind of staircase being of gold, one of silver, one of veluriya gem, and one of crystal. The golden staircase had balusters of gold, and railings and gateway lintel of silver. The silver staircase had balusters of silver, and railings and gateway lintel of gold. The veluriya gem staircases of had balusters of veluriya gem, and railings and gateway lintel of crystal. The crystal staircase had balusters of crystal, and railings and gateway lintel of veluriya gem.

Ānanda, the four-sided Dhamma lake was fenced in by two verandahs, one verandah being of gold and the other of silver. The golden verandah had balusters of gold, and railings and gateway lintel of silver. The silver verandah had balusters of silver, and railing and gateway lintel of gold.

Ānanda, the four-sided Dhamma lake was surrounded by seven rows of palm trees, one row of golden palm trees, one of silver palm trees, one of veluriya gem palm trees, one of crystal palm trees, one of ruby palm trees, one of cats eye palm trees, and one of palm trees (made) of all kinds of gems.

The trunk of a golden palm tree was of gold, its leaves and fruits being of silver. The trunk of a silver palm tree was of silver, its leaves and fruits being of gold. The trunk of a veluriya gem palm tree was veluriya gem, its leaves and fruitts being of crystal. The trunk of a crystal palm tree was of crystal, its leaves and fruits being of veluriya gem. The trunk of a ruby palm tree was of ruby, its leaves and fruits being of cat's eye. The trunk of a palm tree (made) of cat's eye was of cat's eye, its leaves and fruits being of ruby. The trunk of a palm tree of all kinds of gems was of all kinds of gems, its leaves and fruits being (also) of all kinds of gems.

And, Ānanda, the sound of those rows of palm trees (when) shaken by the wind was lovely, enticing, delightful and intoxicating.

Just as, Ānanda, the sound of five kinds of musical instruments well prepared, well tuned, well harmonized by skilled players is lovely, enticing, delightful and intoxicating, so also the sound of those rows of palm trees (when) shaken by the wind was lovely, enticing, delightful and intoxicating. And,

Ānanda, at that time, those in the capital city Kusāvati who were addicted to gambling or drinking enjoyed themselves (in dancing and merrymaking) to the sound of those palm trees shaken by the wind.

And, Ānanda, when the Dhamma palace was completely finished, when the Dhamma lake was completely finished, King Mahā Sudassana, after having made offerings of all kinds of gifts as much as he wanted to those who at that time were recognized and esteemed as samaṇas amongst samaṇas and to those who at that time were recognized and esteemed as brahmaṇas amongst brahmanas, went up into the Dhamma palace.

၂၅၉။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား "ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၏ ရှေ့၌ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်ကို ဖန်ဆင်းရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု အကြံဖြစ်ပြန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၏ ရှေ့၌ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်ကို ဖန်ဆင်းလေ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်သည် အရှေ့ အနောက် အလျား တစ်ယူဇနာ ရှိ၏။ တောင် မြောက် အနံ ယူဇနာဝက် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်ကို ရွှေအုတ်တစ်မျိုးငွေအုတ် တစ်မျိုး (ပတ္တမြား) ကြောင်မျက်ရွဲအုတ် တစ်မျိုး ဖလ်အုတ်တစ်မျိုးဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသောအုတ်တို့ဖြင့် စီထား ၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်၌ ရွှေစောင်းတန်းတစ်မျိုး ငွေစောင်းတန်းတစ်မျိုး (ပတ္တမြား) ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်းတစ်မျိုး ဖလ်စောင်းတန်းတစ်မျိုး ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော စောင်းတန်းနှစ်ဆယ့် လေးသွယ် ရှိ၏။ ရွှေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့်နဖူးစည်းတို့ကား ငွေဖြင့် ပြီး ကုန်၏။ ငွေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ငွေဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့်နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ဖလ် ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ဖလ်စောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည်ဖလ်ဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်သည် အရံအတား နှစ်ခုတို့ဖြင့် ကာရံလျက် ရှိ၏။ အရံအတား တစ်ခု ကား ရွှေဖြင့်ပြီး၏။ တစ်ခုကား ငွေဖြင့်ပြီး၏။ ရွှေဖြင့်ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည်ရွှေဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့်

နဖူးစည်းတို့ကား ငွေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေဖြင့်ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည်ငွေဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်သည် ရွှေထန်းပင်တစ်တန်း ငွေထန်းပင်တစ်တန်း ကြောင်မျက်ရွဲထန်းပင်တစ်တန်း ဖလ်ထန်းပင်တစ်တန်း ပတ္တမြားနီထန်းပင်တစ်တန်း ပတ္တမြားပြောက် ထန်းပင်တစ်တန်း ရတနာမျိုးစုံ ထန်းပင်တစ်တန်းအားဖြင့် ထန်းပင်တန်းခုနစ်ခုတို့ ကာရံလျက် ရှိ၏။

ရွှေထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ရွှေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ငွေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေထန်းပင် ၏ပင်စည်သည် ငွေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲထန်းပင်၏ပင်စည်သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ဖလ်ဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ဖလ်ထန်းပင်၏ပင်စည်သည် ဖလ်ဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ပတ္တမြားနီထန်းပင်၏ပင်စည်သည် ပတ္တမြားနီဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ပတ္တမြားပြောက်ထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ပတ္တမြားနီဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ရတနာမျိုးစုံထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ရတနာမျိုးစုံဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်လည်း ရတနာမျိုးစုံဖြင့်ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုထန်းပင်တို့ကို လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်းဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့်တူရိယာ ငါးပါးကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်၍ အသံညှိကာ တတ်ကျွမ်းသူတို့ အညီညွတ် တီးမှုတ်သည်ရှိသော်တူရိယာသံသည် သာယာလည်း သာယာသကဲ့သို့၊ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ မက်မောဖွယ်လည်းဖြစ်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် ထိုထန်းပင်တန်းတို့ကို လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း

--

ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ကုသာဝတီနေပြည်တော်၌ ကစားကြူး မေထုန်ကြူး သေသောက်ကြူးကုန်သော သူတို့သည် လေတိုက်ခတ်သော ထိုထန်းပင်တို့၏ အသံဖြင့် ကခုန်ပျော်မြူးကြကုန်၏။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်ကြီး ပြီးစီးလတ်သော် ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်ကြီး ပြီးစီးလတ်သော် ထိုစဉ်အခါက သမဏထံ၌ သမဏဟု အသိအမှတ်ပြုထားသော သူနှင့် ပြာဟ္မဏထံ၌ ပြာဟ္မဏဟု အသိအမှတ်ပြုထားသော သူတို့အား အလိုရှိရာ ဝတ္ထုမျိုးစုံတို့ကိုလိုသလောက် ပေးလှူ ပြီးလျှင် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သို့ တက်လေ၏။

ပဌမခန်းပြီး၏။

Jhānasampatti ဈာနသမ္ပတ္တိ Attainment of Jhānas ဈာန်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း

260. “Atha kho, ānanda, raṅgīro mahāśudassanassa etadahosi – ‘kissa nu kho me idaṃ kammaṣṣa phalaṃ kissa kammaṣṣa vipāko, yenāhaṃ etarahi evaṃmahiddhiko evaṃmahānubhāvo’ti? Atha kho, ānanda, raṅgīro mahāśudassanassa etadahosi – ‘tiṇṇaṃ kho me idaṃ kammānaṃ phalaṃ tiṇṇaṃ kammānaṃ vipāko, yenāhaṃ etarahi evaṃmahiddhiko evaṃmahānubhāvo, seyyathidaṃ dānassa damassa saṃyamassā’ti.

“Atha kho, ānanda, rājā mahāśudassano yena mahāviyūhaṃ kūṭāgāraṃ tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā mahāviyūhassa kūṭāgārassa dvāre tthito udānaṃ udānesi – ‘tiṭṭha, kāmavitakka, tiṭṭha, byāpādavitaṅka, tiṭṭha, vihiṃsāvitakka. Ettāvatā kāmavitakka, ettāvatā byāpādavitaṅka, ettāvatā vihiṃsāvitakka’ti.

၂၆၀. “အထ ခေါ်၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိုဿ န ခေါ် မေ ဣဒံ ကမ္မဿ ဖလံ ကိဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ ဧတရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ’တိ? အထ ခေါ်၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘တိဏ္ဍံ ခေါ် မေ ဣဒံ ကမ္မာနံ ဖလံ တိဏ္ဍံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော၊ ယေနာဟံ ဧတရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ၊ သေယျထိဒံ ဒာနဿ ဒမဿ သံယမဿာ’တိ။

“အထ ခေါ်၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇေ မဟာသုဒဿနော ယေန မဟာဝိယူဟံ ကူဠာဂါရံ တေနုပယကံမိ၊ ဥပယကံမိတွာ မဟာဝိယူဟဿ ကူဠာဂါရဿ ဒွာရေ ဌိတော ဥဒာနံ ဥဒာနေသိ – ‘တိဋ္ဌ၊ ကာမဝိတက္က၊ တိဋ္ဌ၊ ဗျာပါဒဝိတက္က၊ တိဋ္ဌ၊ ဝိဟိံသာဝိတက္က။ ဧတ္တာဝတာ ကာမဝိတက္က၊ ဧတ္တာဝတာ ဗျာပါဒဝိတက္က၊ ဧတ္တာဝတာ ဝိဟိံသာဝိတက္က’တိ။

260. Ānanda, this thought occurred to King Mahā Sudassana: Of what kamma (previous good deeds) is this the fruition, of what kamma is this the resultant, that I am now (i.e., in the present existence) of such great power, of such great glory?’ Then, Ānanda, to King Mahā Sudassana came this realization:

That I have now such great power and such great glory is the fruitil on and the resultant of three kammass (i.e., three categories of good deeds in previous existences), namely, the practice of giving (dāna), the practice of self control (by keeping the eight moral precepts, dama), and the practice of restraint in act, word and thought (i.e., moral practice; samyama).

Then, Ānanda, King Mahā Sudassana went up to the pinnacled chamber called Mahaviyuha and, standing at it's entrance, made this exultant utterance:

Stop, Sensual Thoughts!

Stop, Destructive Thoughts!

Stop Harmful Thoughts!

Your extent is only this far, Sensual Thoughts!

Your extent is only this far, Destructive Thoughts!

Your extent is only this far, Harmful Thoughts!

၂၆၀။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် "ငါ့အား ယခုအခါ၌ ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးလျက် ရှိခြင်း သည် အဘယ်ကံ၏ အကျိုးဝိပါက်ပေနည်း"ဟု ဆင်ခြင်လေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုနောက်မဟာသုဒဿနမင်းသည် "ငါ့အား ယခုအခါ၌ ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးလျက်ရှိခြင်းသည် ပေးကမ်းခြင်း 'ဒါန' ၊ ဆုံးမခြင်း 'ဒမ'၊ ကိုယ်နှုတ်စောင့်စည်းခြင်း 'သီလသံယမ' ဟူသော ကံသုံးပါးတို့၏ အကျိုးဝိပါက်ပေတည်း"ဟု သိမြင်လေ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုပြာသာဒ် တံခါးဝ၌ ရပ်လျက် (ဤသို့) ဥဒါန်းကျူးရင့်၏ -

"ကာမဝိတက်၂ နေရစ်လော့၊ ဗျာပါဒဝိတက်၃ နေရစ်လော့၊ ဝိဟိသဝိတက်၄ နေရစ်လော့၊ ကာမဝိတက် သင့် နယ်ကား ဤမျှသာ ရှိ၏၊ ဗျာပါဒဝိတက် သင့်နယ်ကား ဤမျှသာ ရှိ၏၊ ဝိဟိသဝိတက် သင့်နယ်ကား ဤမျှသာ ရှိ၏"ဟု (ဥဒါန်း ကျူးရင့်၏)။

261. “Atha kho, ānanda, rājā mahāsudassano mahāviyūhaṃ kūṭāgāraṃ pavisitvā sovaṇṇamaye pallaṅke nisinno vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamam jhānaṃ upasampajja vihāsi. Vitakkavicārānaṃ vūpasamā ajjhattaṃ sampasādanaṃ cetaso ekodibhāvaṃ avitakkaṃ avicāraṃ samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ upasampajja vihāsi. Pītiyā ca virāgā upekkhako ca vihāsi, sato ca sampajāno sukhañca kāyena paṭisaṃvedesi, yaṃ taṃ ariyā ācikkhanti – ‘upekkhako satimā sukhavihārī’ti tatiyaṃ jhānaṃ upasampajja vihāsi. Sukhassa ca pahānā dukkhassa ca pahānā pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ upasampajja vihāsi.

၂၆၁. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟံ ကူဠာဂါရံ ပဝိသိတွာ သောဝဏ္ဏမယေ ပလ္လ ကော် နိသိန္ဓော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ

အဝိစာရုံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာန် ဥပသမ္ပန္ဓ ဝိဟာသိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိ၊ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ - ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာန် ဥပသမ္ပန္ဓ ဝိဟာသိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿအောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခါသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာန် ဥပသမ္ပန္ဓ ဝိဟာသိ။

261. Then, Ānanda, King Mahā Sudassana entered the pinnacled chamber called Mahaviyuha and seated himself upon the golden couch. Being detached from sensual pleasure and demeritorious factors, he achieved and remained in the first jhāna which is accompanied by vitakka (initial application of the mind), vicara (sustained application of the mind) and which has pīti (delightful satisfaction) and sukha (bliss), born of detachment from hindrances (nivarana). He soaks, drenches, permeates and suffuses his body with pīti and sukha, born of detachment from the hindrances. There is no place in his body not suffused with pīti and sukha, born of detachment from the hindrances.

Having got rid of vitakka and vicara, he achieved and remained in the second jhāna, with internal tranquility, with enhancement of one-pointedness of concentration, devoid of vitakka and vicara, but with pīti and sukha born of concentration.

And again, having been detached from pīti, he dwelled in equanimity with mindfulness and clear comprehension and experienced sukha in mind and body. He achieved and remained in the third jhāna that which causes a person who attains it to be praised by the Ariyas as one who has equanimity and mindfulness, one who abides in sukha.

By dispelling both pain and pleasure, and by the previous disappearance of sadness and gladness, he achieved and remained in the fourth jhāna, without pain and pleasure, a state of equanimity and absolute purity of mindfulness.

၂၆၁။ အာနန္ဒာ ထို့နောက် မဟာသုဒဿနမင်းသည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ဝင်၍ရွှေပလ္လင်ထက်၌ ထိုင်လျက် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ နှင့် တကွဖြစ်သော ‘နိဝရဏ’ ကင်းဆိတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။

ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မရှိသော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း ‘ဝိစာရ’

မရှိသော၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ'ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ဝီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယ
ဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ဝီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် သတိသမ္ပဇ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူ ရှုလျက်
နေ၏။ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူကို "လျစ်လျူရှုသူ
သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ"ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍
နေ၏။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ရှေးဦးကပင် လျှင်ချုပ်နှင့်
ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ'ကြောင့် ဖြစ်သည့်သတိ၏
စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

262. “Atha kho, ānanda, rājā mahāsudassano mahāviyūhā kūṭāgārā nikkhamitvā
sovaṇṇamayamaṃ kūṭāgāraṃ pavisitvā rūpiyamaye pallaṅke nisinno mettāsahagatena cetasā
ekaṃ disaṃ pharitvā vihāsi. Tathā dutiyaṃ tathā tatiyaṃ tathā catutthaṃ. Iti uddhamadho
tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantamaṃ lokaṃ mettāsahagatena cetasā vipulena
mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjena pharitvā vihāsi. Karuṇāsahagatena cetasā...
pe... muditāsahagatena cetasā...pe... upekkhāsahagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharitvā vihāsi
tathā dutiyaṃ tathā tatiyaṃ tathā catutthaṃ. Iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya
sabbāvantamaṃ lokaṃ upekkhāsahagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena
abyāpajjena pharitvā vihāsi.

၂၆၂. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟာ ကူဠာဂါရာ နိက္ခမိတွာ သောဝဏ္ဏမယံ ကူဠာ
ဂါရံ ပဝိသိတွာ ရူပိယမယေ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။
တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လော
ကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာ
သိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခါသဟဂတေန စေတ
သာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗ
မိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခါသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အ
ဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။

262. Then, Ānanda, King Mahā Sudassana left the pinnacled chamber called Mahaviyuha,
entered the golden chamber and seated himself on the silver couch. And he abided with a mind
(filled) with goodwill (metta) that permeates a quarter, likewise a second quarter, likewise a

third quarter, likewise a fourth quarter; in the same manner, identifying himself with all beings everywhere, above, below, and across, he abided with the mind (filled) with goodwill (metta) that extends to all beings in the world, and that is extensive, lofty, measureless, peaceable, and without malice.

And he abided with thoughts of compassion (karuna) ... with thoughts of sympathetic joy (mudita).

And he abided with thoughts of equanimity (upekkha) that permeates a quarter, likewise a second quarter, likewise a third quarter, likewise a fourth quarter; in the same manner, identifying himself with all beings everywhere, above, below and across, he abided with the mind (filled) with the thoughts of equanimity (upekkha) that extends to all beings in the world, and is extensive, lofty, measureless, peaceable without malice.

၂၆၂။ အာနန္ဒာ ထို့နောက် မဟာသုဒဿနမင်းသည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်မှထွက်ပြီးလျှင် ရွှေဖြင့်ပြီးသော ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ဝင်၍ ငွေပလ္လင်ထက်၌ ထိုင်နေလျက်ချမ်းသာစေလိုခြင်း 'မေတ္တာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာသို့ ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကိုပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤ နည်းဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ ပ။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်မျက်နှာသို့ ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤ နည်းဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသောလျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

Caturāsīti nagarasahassādi စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာဒိ

Eighty-four Thousand Cities and Others မြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် စသည်

263. “Rañño, ānanda, mahāsudassanassa caturāsīti nagarasahassāni ahesuṃ kusāvatīrājadhānippamukhāni; caturāsīti pāsādasahassāni ahesuṃ

dhammapāsādappamukhāni; caturāsīti kūtāgārasahassāni ahesum
mahāviyūhakūtāgārappamukhāni; caturāsīti pallaṅkasahassāni ahesum sovaṇṇamayāni
rūpiyamayāni dantamayāni sāramayāni gonakatthatāni paṭikatthatāni paṭalikatthatāni
kadalimigapavarapaccattharaṇāni sauttaracchadāni ubhatolohitakūpadhānāni; caturāsīti
nāgasahassāni ahesum sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni
uposathanāgarājappamukhāni; caturāsīti assasahassāni ahesum sovaṇṇālaṅkāraṇi
sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni valāhakaassarājappamukhāni; caturāsīti
rathasahassāni ahesum sīhacammaparivārāni byagghacammaparivārāni dīpicammaparivārāni
paṇḍukambalaparivārāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni
vejayantarathappamukhāni; caturāsīti maṇisahassāni ahesum maṇīratanaṇṇamukhāni;
caturāsīti itthisahassāni ahesum subhaddādevippamukhāni; caturāsīti gahapatisahassāni
ahesum gahapatiratanappamukhāni; caturāsīti khattiyasahassāni ahesum anuyantāni
pariṇāyakaratanappamukhāni; caturāsīti dhenusahassāni ahesum duhasandanāni
[dukūlasandanāni(pī.)] dukūlasandānāni [dukūlasandanāni (pī.) dukūlasandānāni (saṃ. ni.
3.96)] kaṃsūpadhāraṇāni; caturāsīti vatthakoṭṭisahassāni ahesum khomasukhumānaṃ
kappāsikasukhumānaṃ koseyyasukhumānaṃ kambalasukhumānaṃ ; (rañño, ānanda,
mahāsudassanassa) [( ) sī. ipotthakesu natthi] caturāsīti thālipākasahassāni ahesum sāyaṃ
pātamaṃ bhattābhihāro abhihariyittha.

၂၆၃. “ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ စတုရသီတိ နဂရသဟဿာနိ အဟေသုံ ကုသာဝတီရာဇောနိပ္ပမု
ခါနိ; စတုရသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ အဟေသုံ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ; စတုရသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ အ
ဟေသုံ မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမုခါနိ; စတုရသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမ
ယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္တတာနိ ပဋိကတ္တတာနိ ပဋိလိကတ္တတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာ
နိ သဥတ္တရစ္ဆာနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ; စတုရသီတိ နာဂသဟဿာနိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏာ
လင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ; စတုရသီတိ အဿသဟဿာ
နိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ; စတု
ရသီတိ ရထသဟဿာနိ အဟေသုံ သီဟစမ္ပပရိဝါရာနိ ဗျဿစမ္ပပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္ပပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ပလပရိဝါ
ရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝေယန္တရထပ္ပမုခါနိ; စတုရသီတိ မဏိ
သဟဿာနိ အဟေသုံ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ; စတုရသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ အဟေသုံ သုဘဒ္ဒာဒေဝိပ္ပမုခါနိ; စတု
ရသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ အဟေသုံ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ; စတုရသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အဟေသုံ
အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ; စတုရသီတိ ဓေနသဟဿာနိ အဟေသုံ ဒုဟသန္ဓနာနိ [ဒုကူလသန္ဓနာ
နိ(ပီ.)] ဒုကူလသန္ဓနာနိ [ဒုကူလသန္ဓနာနိ (ပီ.) ဒုကူလသန္ဓနာနိ (သံ. နိ. ၃.၉၆)] ကံသုပဓာရဏာနိ; စတု
ရသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ အဟေသုံ ခေါမသုခမာနံ ကပ္ပါသိကသုခမာနံ ကောသေယျသုခမာနံ ကမ္မလ

သုခုမာနံ ; (ရညော၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနဿ) [( ) သီ. ဣပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] စတုရာသီတိ ထာလိပါကသ
ဟဿာနိ အဟေသုံ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယိတ္ထ။

263.Ānanda, King Mahā Sudassana had eighty-four thousand cities, chief of which was the royal capital Kusāvatī; eighty-four thousand palaces chief of which was the Dhamma palace; eighty-four thousand pinnacled chambers, chief of which was the pinnacled chamber called Mahaviyuha; eighty-four thousand couches made of gold, silver, ivory and sandalwood pith, spread with long-fleeced rugs, white wollen coverlets, rugs with floral designs, and excellent rugs made of Kadali deer hide, with

(red) canopies above them and red cushions at both ends (of the couches).

(He had) eighty-four thousand elephants with trappings of gold, gilded flags and coverings of gold netting, chief of which was the elephant-king, Upēśatha.

(He had) eighty-four thousand horses with trappings of gold, gilded flags and coverings of gold netting, chief of which was the charger-king Valahaka.

(He had) eighty-four thousand carriages with draperies of lion skin, draperies of tiger skin, draperies of leopard skin, draperies of pale woollen cloths (lit, light-red or light-orange blankets), trappings of gold, gilded flags and coverings of gold netting, chief of which was Vijayanta carriage.

(He had) eighty-four thousand gems, chief of which was the Veluriya Gem Treasure.

(He had) eighty-four thousand queens, chief of whom was Queen Subhadda.

(He had) eighty-four thousand rich men, chief of whom was the Rich Man Treasure.

(He had) eighty-four thousand vassal kings (or attending nobles), chief of whom was the Eldest Son Treasure.

(He had) eighty-four thousand milk cows giving large yields of milk flowing into golden milk-pails.

(He had) eighty-four thousand crores! of garments (made) of fine (Greek) linen, fine cotton, fine silk, and fine woollen material.

Ānanda, King Mahā Sudassana was served, in the mornings and in the evenings, with meals prepared in eighty-four thousand cooking pots.

၂၆၃။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသောမြို့ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ပြာသာဒ်ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။ မဟာဝိယူဟ ပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ပြာသာဒ်ပေါင်းရှစ်သောင်းလေး

ထောင်ရှိကုန်၏။ မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေအခင်းမြတ် တို့ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော (နီသော) မျက်နှာကြက်နှင့် အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိကုန်သော ရွှေ ငွေ ဆင်စွယ် စန္ဒကူးနှစ်တို့ ဖြင့် ပြီးကုန်သော သလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ရှိကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ဥပေါသထဆင်မင်း အမှူးရှိသော ဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ဝလာဟကမြင်းမင်း အမှူးရှိသော မြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ခြင်္သေ့၊ ရေကျား၊ ရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာရထားလျှင် အထွတ် အမြတ်ရှိသော ရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

ဝေဠုရိယပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

သုဘဒ္ဒါမိဖုရားလျှင် အမှူးရှိသော မိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

သူဌေးရတနာလျှင် အမှူးရှိသော သူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

သားကြီးရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဩဇာခံမင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော နို့ညှစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

သိမ်မွေ့သော ခုံ 'ခေါမ' ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ယက်ထားသော အဝတ်ပုဆိုး ပေါင်းကုဋေရှစ် သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း တင်ဆက်သော ပွဲတော်စာတို့သည် ထမင်းအိုးရှစ် သောင်းလေးထောင်ချက် ရှိကုန်၏။

264. “Tena kho panānanda, samayena raññīo mahāsudassanassa caturāsīti nāgasahassāni sāyaṃ pātaṃ upatthānaṃ āgacchanti. Atha kho, ānanda, raññīo mahāsudassanassa etadahosi

– ‘imāni kho me caturāsīti nāgasahassāni sāyaṃ pātaṃ upaṭṭhānaṃ āgacchanti, yaṃnūna vassasatassa vassasatassa accayena dvecattālīsaṃ dvecattālīsaṃ nāgasahassāni sakimṃ sakimṃ upaṭṭhānaṃ āgaccheyyu’nti. Atha kho, ānanda, rājā mahāsudassano pariṇāyakaratanam āmantesi – ‘imāni kho me, samma pariṇāyakarātana, caturāsīti nāgasahassāni sāyaṃ pātaṃ upaṭṭhānaṃ āgacchanti, tena hi, samma pariṇāyakarātana, vassasatassa vassasatassa accayena dvecattālīsaṃ dvecattālīsaṃ nāgasahassāni sakimṃ sakimṃ upaṭṭhānaṃ āgacchantū’ti. ‘Evaṃ, devā’ti kho, ānanda, pariṇāyakaratanam raṭṭhā mahāsudassanassa paccassosi. Atha kho, ānanda, raṭṭhā mahāsudassanassa aparena samayena vassasatassa vassasatassa accayena dvecattālīsaṃ dvecattālīsaṃ nāgasahassāni sakimṃ sakimṃ upaṭṭhānaṃ āgamaṃsu.

၂၆၄. “တေန ခေါ ပနာနန္တ၊ သမယေန ရညော မဟာသုဒဿနဿ စတုရသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ဣမာနိ ခေါ မေ စတုရသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ယံနူန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစတုတာလီသံ ဒွေစတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သင်္ဂိ သင်္ဂိ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆယူ’န္တိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ရာဇေ မဟာသုဒဿနော ပရိဏာယကရတနံ အာမန္တေသိ – ‘ဣမာနိ ခေါ မေ၊ သမ္ပ ပရိဏာယကရတန၊ စတုရသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေန ဟိ၊ သမ္ပ ပရိဏာယကရတန၊ ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစတ္တာလီသံ ဒွေစတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သင်္ဂိ သင်္ဂိ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ပရိဏာယကရတနံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပစ္စယောသိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အပရေန သမယေန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေစတ္တာလီသံ ဒွေစတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သင်္ဂိ သင်္ဂိ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂမံသု။

264. At that time, Ānanda, the eighty-four thousand elephants came, in the mornings and in the evenings, to attend to King Mahā Sudassana. Then, Ānanda, King Mahā Subassana had this thought:

“These eighty-four thousand elephants come in attendance (on me) in the mornings and in the evenings. It would be well if the elephants were to come in attendance (only) after every hundred years, in batches of forty-two thousand at a single time.”

Then Ānanda, King Mahā Suddassana said to the Eldest Son Treasure: "O Eldest Son Treasure, these eighty-four thousand elephants come in attendance (on me) in the mornings and in the evenings. As that is so, let them, O good Eldest Son Treasure, come in attendance (only) after every hundred years, in batches of forty-two thousand at a single time.”

Ānanda, the Eldest Son Treasure assented, saying: "Very well, O King," to King Mahā Sudassana. Then, Ānanda, from that time onwards, only after a hundred years had passed, batches of forty-two thousand elephants at a single time came in attendance on the king.

၂၆၄။ အာနန္ဒာ ထိုစဉ်အခါ၌ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းအားညှဉ်းတိုင်း နံနက်တိုင်း လာရောက်ခစား နေကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ "ဤရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့သည် ငါ့အား ညှဉ်းတိုင်း နံနက်တိုင်း လာရောက်ခစား နေကုန်၏။ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာလွန်မှ လေးသောင်းနှစ်ထောင် လေးသောင်းနှစ်ထောင်သော ဆင်တို့သည်တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် သာလျှင် လာရောက် ခစား ကုန်မှုကား ကောင်းလေစွ"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

--

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် သားကြီးရတနာကို (ဤသို့) မိန့်ဆို၏။ "အမောင်သားကြီးရတနာ ဤရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့သည် ငါ့အား ညှဉ်းတိုင်း နံနက်တိုင်း လာရောက်ခစား နေကုန်၏။ အမောင်သားကြီးရတနာ သို့ဖြစ်ရာဝယ် အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာလွန်မှလေးသောင်း နှစ်ထောင် လေးသောင်း နှစ်ထောင်သော ဆင်တို့ကို တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ်သာလျှင်လာရောက်ခစားစေကုန် လော့"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အာနန္ဒာ သားကြီးရတနာသည် "ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်"ဟု မဟာသုဒဿနမင်းအား ဝန်ခံ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား နောက်ကာလ၌ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ လွန်မှလေးသောင်းနှစ်ထောင် လေးသောင်းနှစ်ထောင်သော ဆင်တို့သည် တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ်သာလျှင်လာရောက် ခစားကုန်၏။

Subhaddādeviupasaṅkamanam သုဘဒ္ဒဒေဝီဥပသင်္ကမနံ
Queen Subhadda's Approach for Audience သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကြီး ခစားခြင်း

265. "Atha kho, ānanda, subhaddāya deviyā bahunnaṃ vassānaṃ bahunnaṃ vassasatānaṃ bahunnaṃ vassasahassānaṃ accayena etadahosi – 'ciraṃ diṭṭho kho me rājā mahāsudassano. Yaṃnūnāhaṃ rājānaṃ mahāsudassanaṃ dassanāya upasaṅkameyya'nti. Atha kho, ānanda, subhaddā devī itthāgāraṃ āmantesi – 'etha tumhe sīsāni nhāyatha pītāni vatthāni pārūpatha. Ciraṃ diṭṭho no rājā mahāsudassano, rājānaṃ mahāsudassanaṃ dassanāya upasaṅkamissāmā'ti. 'Evaṃ, ayye'ti kho, ānanda, itthāgāraṃ subhaddāya deviyā paṭissutvā sīsāni nhāyitvā pītāni vatthāni pārūpitvā yena subhaddā devī tenupasaṅkami. Atha kho,

ānanda, subhaddā devī pariṇāyakaratanam āmantesi – ‘kappehi, samma pariṇāyakaratanā, caturaṅginim senam, ciraṃ diṭṭho no rājā mahāsudassano, rājānam mahāsudassanam dassanāya upasaṅkamissāmā’ti. ‘Evaṃ, devī’ti kho, ānanda, pariṇāyakaratanam subhaddāya deviyā paṭissutvā caturaṅginim senam kappāpetvā subhaddāya deviyā paṭivedesi – ‘kappitā kho, devi, caturaṅginī senā, yassadāni kālam maññasī’ti. Atha kho, ānanda, subhaddā devī caturaṅginiyā senāya saddhim itthāgārena yena dhammo pāsādo tenupasaṅkami; upasaṅkamtvā dhammam pāsādam abhiruhitvā yena mahāviyūham kūṭāgāram tenupasaṅkami. Upasaṅkamtvā mahāviyūhassa kūṭāgārassa dvārabāham ālambtvā aṭṭhāsi. Atha kho, ānanda, rājā mahāsudassano saddam sutvā – ‘kiṃ nu kho mahato viya janakāyassa saddo’ti mahāviyūhā kūṭāgārā nikkhamanto addasa subhaddam devim dvārabāham ālambtvā ṭhitam, disvāna subhaddam devim etadavoca – ‘ettheva, devi, tiṭṭha mā pāvisī’ti. Atha kho, ānanda, rājā mahāsudassano aṅgātaram purisam āmantesi – ‘ehi tvam, ambho purisa, mahāviyūhā kūṭāgārā sovaṇṇamayam pallaṅkam nīharitvā sabbasovaṇṇamaye tālavane paññapehī’ti. ‘Evaṃ, devā’ti kho, ānanda, so puriso rañño mahāsudassanassa paṭissutvā mahāviyūhā kūṭāgārā sovaṇṇamayam pallaṅkam nīharitvā sabbasovaṇṇamaye tālavane paññapesi. Atha kho, ānanda, rājā mahāsudassano dakkhiṇena passena sīhaseyyam kappesi pāde pādam accādhāya sato sampajāno.

၂၆၅. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒယ ဒေဝိယာ ဗဟုန္တံ ဝဿာနံ ဗဟုန္တံ ဝဿသတာနံ ဗဟုန္တံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန ဧတဒဟောသိ – ‘စိရံ ဒိဋ္ဌော ခေါ မေ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော။ ယံနူနာဟံ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျ’န္တိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ ဣတ္ထာဂါရံ အာမန္တေသိ – ‘ဧထ တုမေ သီသာနိ နာယထ ပီတာနိ ဝတ္ထာနိ ပါရုပထ။ စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော၊ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ အယျေ’တိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ဣတ္ထာဂါရံ သုဘဒ္ဒယ ဒေဝိယာ ပဋိဿုတွာ သီသာနိ နာယိတွာ ပီတာနိ ဝတ္ထာနိ ပါရုပိတွာ ယေန သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ ပရိဏာယကရတနံ အာမန္တေသိ – ‘ကပ္ပေဟိ၊ သမ္မ ပရိဏာယကရတန၊ စတုရင်္ဂီနံ သေနံ၊ စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော၊ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝီ’တိ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ပရိဏာယကရတနံ သုဘဒ္ဒယ ဒေဝိယာ ပဋိဿုတွာ စတုရင်္ဂီနံ သေနံ ကပ္ပိပေတွာ သုဘဒ္ဒယ ဒေဝိယာ ပဋိဝေဒေသိ – ‘ကပ္ပိတာ ခေါ၊ ဒေဝီ၊ စတုရင်္ဂီနံ သေနာ၊ ယဿဒာနိ ကာလံ မညသီ’တိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ စတုရင်္ဂီနိယာ သေနာယ သဒ္ဓိ ဣတ္ထာဂါရေန ယေန ဓမ္မော ပါသာဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ ယေန မဟာဝိယူဟံ ကုဋ္ဌာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဝိယူဟဿ ကုဋ္ဌာဂါရဿ ဒွာရဗဟံ အာလမ္ဘိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိ သုတွာ – ‘ကိံ န ခေါ မဟတော ဝိယ ဇနကာယဿ သဒ္ဓော’တိ မဟာဝိယူဟာ ကုဋ္ဌာဂါရာ နိက္ခမန္တော အဒ္ဓဿ သုဘဒ္ဓံ ဒေဝီ ဒွာရဗဟံ အာလမ္ဘိတွာ ဌိတံ၊ ဒိသ္မာန သုဘဒ္ဓံ ဒေဝီ ဧတဒဝေါစ – ‘ဧတ္ထေဝ၊ ဒေဝီ၊ တိဋ္ဌ မာ ပါဝိသီ’တိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊

ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ - ‘ဧဟိ တုံ၊ အမ္ဘော ပုရိသ၊ မဟာဝိယူဟာ ကုဋ္ဌာဂါရာ သောဝဏ္ဏမယံ ပလ္လင်္ကံ နိဟရိတွာ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ တာလဝနေ ပညပေဟိ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ အာနန္တ၊ သော ပုရိသော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပဋိဿတွာ မဟာဝိယူဟာ ကုဋ္ဌာဂါရာ သောဝဏ္ဏမယံ ပလ္လင်္ကံ နိဟရိတွာ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ တာလဝနေ ပညပေသိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္တ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော။

265. Then, Ānanda, when many years, many hundreds of years, many thousands of years had passed, this thought occurred to Queen Subhadda; 'It has been a long time since I have seen King Mahā Sudassana. It would be good if I should now go and see King Mahā Sudassana. "Then Queen Subhadda said to the women of the palace: "Come, wash your heads and don yellow garments. It has been a long time since we have seen King Mahā Sudassana. We shall go and see him (now)."

Ānanda, the women of the palace replying, "Very well, our lady," in assent, washed their heads, dressed themselves in yellow clothes and approached Queen Subhadda.

Then, Ānanda, Queen Subhadda said to the Eldest Son Treasure: "O Eldest Son Treasure, prepare the army of four components (i.e., the army with four kinds of troops). It has been a long time since we have seen King Mahā Sudassana. We shall go and see him (now)." Ānanda, the Eldest Son

Treasure said in assent to Queen Subhadda, 'Very well, O Queen,' and, setting the army of four components in array, informed the Queen thus: 'O Queen, the army of four components is ready. (now you know the time). (i.e. you may go when you wish).

Then, Ānanda, Queen Subhadda, together with the women of the palace and the army of four components, went to the Dhamma palace. Arriving there, she went up into the Dhamma palace and went on to the Mahaviyuha pinnacled chamber, and there stood holding onto the doorframe of the Mahaviyuha pinnacled chamber.

Then, Ānanda, King Maha Sudassana, hearing the noise, and thinking "'What noise is that, like the noise of multitude of people?' went out of the Mahaviyuha pinnacled chamber and saw Queen Subhadda standing, holding onto the doorframe. And when he saw her he said to Queen Subhadda, "Stop there, Quecen, do not enter."

Then, Ānanda, King Mahā Sudassana said to an attendant (lit., a man): "Come, you man there, take out the golden couch from the Mahaviyuha pinnacled chamber and place it in the grove of all-golden palm trees." Ānanda, that attendant said in assent to King Mahā Sudassana,

"Very well, O King." And carrying out the golden couch from the Mahaviyuha pinnacled chamber, placed it in the grove of all-golden palms.

Then, Ānanda, King Mahā Sudassana lay down on his right side nobly (like a lion), placing one foot on and a little beyond the other, with mindfulness and comprehension.

၂၆၅။ အာနန္ဒာ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်ရာပေါင်းများစွာ နှစ်ထောင်ပေါင်းများစွာလွန်သောအခါ၌ သုဘဒ္ဒါ မိဖုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ "ငါသည် မဟာသုဒဿနမင်းကိုမတွေ့မြင်ရသည်မှာ ကြာပြီ၊ ငါသည် မဟာသုဒဿနမင်းကို တွေ့မြင်ရန် ချဉ်းကပ်ရမှု ကောင်းလေစွ"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါ မိဖုရားသည် မောင်းမအပေါင်းကို ဤသို့ပြောဆို၏။ "ရှင်မတို့ လာကြလော့၊ ဦးခေါင်းဆေးလျှော်ကြလော့၊ အဝါရောင် အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကြလော့၊ ငါတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းကို မတွေ့မြင်ရသည်မှာ ကြာပြီ၊ မဟာသုဒဿနမင်းကို တွေ့မြင်ရန် ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့"ဟု (ပြောဆို၏)။

အာနန္ဒာ မောင်းမအပေါင်းသည် "ကောင်းပါပြီ အရှင်မ"ဟု သုဘဒ္ဒါမိဖုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင်ဦးခေါင်းဆေးလျှော်၍ အဝါရောင်အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်လျက် သုဘဒ္ဒါမိဖုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် သားကြီးရတနာကို (ဤသို့) ပြောဆို၏။ "အမောင်သားကြီးရတနာ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ကို ပြင်ဆင်ပါလော့၊ ငါတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းကိုမတွေ့မြင်ရသည်မှာ ကြာပြီ၊ မဟာသုဒဿနမင်းကို တွေ့မြင်ရန် ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့"ဟု (ပြောဆို၏)။

အာနန္ဒာ သားကြီးရတနာသည် "ကောင်းပါပြီ အရှင်မိဖုရား"ဟု သုဘဒ္ဒါမိဖုရားအား ဝန်ခံ၍ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ကို ပြင်ဆင်စေပြီးလျှင် "အရှင်မိဖုရား အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ကို ပြင်ဆင်ပြီးပါပြီ၊ ယခုအခါ သွားရန်မှာ အရှင်မိဖုရား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်"ဟု ပြန်ကြား၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် မောင်းမအပေါင်းနှင့်အတူ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သို့အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သို့ တက်၍ မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် တံခါးပေါင်ကို မှီလျက် ရပ်နေလေ၏။

--

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် အသံကို ကြားသဖြင့် "မည်သို့သော အသံပေနည်း၊ လူပေါင်းများစွာ၏ အသံနှင့် တူပါတကား"ဟု (ဆင်ခြင်၍) မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်မှထွက်လာလတ်သော် တံခါးပေါင်ကို မှီလျက် ရပ်နေသော သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကို မြင်လေလျှင် "မိဖုရား ဤနေရာ၌ပင် ရပ်နေလော့၊ (အတွင်းသို့) မဝင်လင့်"ဟု သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကို မိန့်ဆို၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် မင်းချင်းယောက်ျားတစ်ယောက်ကို "အချင်းယောက်ျားလာလော့၊ သင်သည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်မှ ရွှေသလွန် 'ပလ္လင်' ကို ထုတ်ဆောင်၍ ရွှေအတိပြီးသော ထန်းတော၌ ခင်းလော့"ဟု မိန့်ဆို၏။ အာနန္ဒာ ထိုယောက်ျားသည် "ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းကြီး"ဟု မဟာသုဒဿနမင်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်မှ ရွှေသလွန် 'ပလ္လင်' ကို ထုတ်ဆောင်၍ ရွှေအတိပြီးသော ထန်းတော၌ ခင်းလေ၏။

အာနန္ဒာ ထို့နောက် မဟာသုဒဿနမင်းသည် (လက်ယာ) ခြေ၌ (လက်ဝဲ) ခြေကို စဉ်းငယ်လွန်ကာတင်ထား၍ သတိရှိလျက် လက်ယာနံတောင်းဖြင့် မြတ်သော လျောင်းစက်ခြင်းကို ပြုလေ၏။

266. “Atha kho, ānanda, subhaddāya deviyā etadahosi – ‘vippasannāni kho rañño mahāsudassanassa indriyāni, parisuddho chavivaṇṇo pariyodāto, mā heva kho rājā mahāsudassano kālamakāsī’ti rājānaṃ mahāsudassanaṃ etadavoca –

‘Imāni te, deva, caturāsīti nagarasahassāni kusāvatīrājadhānippamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti pāsādasahassāni dhammapāsādappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti kūtāgārasahassāni mahāvīyūhakūtāgārappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti pallaṅkasahassāni sovaṇṇamayāni rūpiyamayāni dantamayāni sāramayāni gonakatthatāni paṭikatthatāni paṭalikatthatāni kadalimigapavarapaccattharaṇāni sauttaracchadāni ubhatolohitakūpadhānāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi, jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti nāgasahassāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni uposathanāgarājappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti assasahassāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni valāhakaassarājappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti rathasahassāni sīhacammaparivārāni byagghacammaparivārāni dīpicammaparivārāni paṇḍukambalaparivārāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni vejayantarathappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti maṇisahassāni maṇīratanaṃ appamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti itthisahassāni itthiratanappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti gahapatisahassāni gahapatiratanappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te,

deva, caturāsīti khattiyasahassāni anuyantāni pariṇāyakaratanappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti dhenusahassāni duhasandanāni kaṃsūpadhāraṇāni. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti vatthakoṭisahassāni khomasukhumānaṃ kappāsikasukhumānaṃ koseyyasukhumānaṃ kambalasukhumānaṃ. Ettha, deva, chandaṃ janehi, jīvite apekkhaṃ karohi. Imāni te, deva, caturāsīti thālipākasahassāni sāyaṃ pātaṃ bhattābhihāro abhihariyati. Ettha, deva, chandaṃ janehi jīvite apekkhaṃ karohī'ti.

၂၆၆. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒယ ဒေဝိယာ ဧတဒဟောသိ - ‘ဝိပ္ပသန္နာနိ ခေါ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒာတော၊ မာ ဟေဝ ခေါ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ကာလမကာ သီ’တိ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒေါစ -

‘ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇောနိပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူ ဟကုဋ္ဌာဂါရပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္တတာနိ ပဋိကတ္တတာနိ ပဋုလိကတ္တတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ၊ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာ လင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျုပ္ပစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝေယန္တရထပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဣတ္ထိရတနပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္တနာနိ ကံသုပဓာရဏာနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ဇေနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပိသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆ

နန္ဒီ ဇနေဟိ၊ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပါ တံ ဘတ္တာဘိဟာရေ အဘိဟရိယတိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရေဟိ’တိ။

266. Then, Ānanda, Queen Subhadda thought: "The faculties (indriya) of King Mahā Sudassana are extremely clear. The appearance of the skin is very pure and radiant. Let not King Mahā Sudassana die." And she addressed King Mahā Sudassana thus: "O King, yours are these eighty-four thousand cities, chief of which is the capital city Kusāvati. O King, take delight in (lit., have desire for) these cities! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand palaces, chief of which is the Dhamma palace. O King, take delight in these! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand pinnacled chambers, chief of which is the Mahaviyuha pinnacled chamber. O King take delight in these! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand couches, made of gold, silver, ivory and sandalwood pith, spread with long-fleeced rugs, white woollen coverlets, rugs with floral-designs, and excellents rugs made of Kadali deer hide, with (red) canopies above them and red cushions at both ends (of the couches). O King, take delight in these! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand elephants with trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which is the elephant-king, Uposatha. O King, take delight in these! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand horses, with trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which is charger-king Valāhaka. O King, take delight in these! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand carriages with draperies of lion skin, draperies of tiger skin, draperies of leopard skin, draperies of pale woollen cloth, trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which is the Vejayanta carriage. O King, take delight in these! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand gems, chief of which is the Veluriya Gem Treasure. O King, take delight in these! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand queens, chief of whom is the Queen Treasure. O King, take delight in them! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand rich men, chief of whom is the Rich Man Treasure. O King, take delight in them! Have consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand vassal kings, chief of whom is the Eldest Son Treasure. O King, take delight in them! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand milch cows giving large yields of milk flowing into golden milk-pails. O King, take delight in these! Have consideration for life!

"O King, yours are these eighty-four thousand crores of garments (made) of fine (Greek) linen, fine cotton, fine delicate silk and fine woollen material. O King, take delight in these! Have consideration for life!

O King, yours are these meals, served in the mornings and evenings, and prepared in eighty-four thousand cooking pots. O King, take delight in these! Have consideration for life!"

၂၆၆။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် "မဟာသုဒဿနမင်း၏ ဣန္ဒြေတို့သည် အထူးကြည်လင်ကုန်၏။ အရေအဆင်းသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏။ ဝင်းပြောင်တောက်ပ၏။ မဟာသုဒဿနမင်းသည် နတ်ရွာမစံပါစေလင့်"ဟု ကြံစည်တောင့်တပြီးလျှင် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်တင်၏။ "အရှင်မင်းမြတ် ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြို့) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်) တို့၌ တွယ်တာတော်မူ ပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ်ဤ (ပြာသာဒ်ဆောင်) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေအခင်းမြတ်တို့ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော နီသော မျက်နှာကြက်နှင့်တကွ အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိကုန်သော ရွှေ ငွေဆင်စွယ်စန္ဒကူး နှစ်တို့ဖြင့်ပြီးကုန်သော ဤသလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်အရှင်မင်း မြတ်အားရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပလ္လင်) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သောဥပေါသထဆင်မင်းလျှင် အမှူးရှိသော ဤဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အားရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဆင်) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော
ဝလာဟကမြင်းမင်းလျှင် အမှူးရှိသော ဤမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အားရှိပါ
ကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြင်း) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သောခြင်္သေ့ရေ
ကျားရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာ

--

ရထားလျှင်အထွတ်အမြတ်ရှိသော ဤရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါ
ကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ရထား) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ဝေဠုရိယပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ဤပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေး
ထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပတ္တမြား) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦး
လော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် မိဖုရားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည်အရှင်
မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မိဖုရား) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ငဲ့ကွက်
တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် သူဌေး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤသူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်အရှင်မင်း
မြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (သူဌေး) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ငဲ့ကွက်တော်မူပါ
ဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် သားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤဩဇာခံမင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်
အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဩဇာခံမင်း) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌
ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော ဤနို့ညှစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်
အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (နွားမ) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်
တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် သိမ်မွေ့သော ခုံ (ခေါမ) ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ရက်ထားသောဤအဝတ်ပုဆိုး ပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (အဝတ်ပုဆိုး) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း အရှင်မင်းမြတ်အား တင်ဆက်သော ဤပွဲတော်စာတို့သည်ထမင်းအိုး ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပွဲတော်စာ) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦး လော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့"ဟု (လျှောက်တင်၏)။

267. “Evaṃ vutte, ānanda, rājā mahāsudassano subhaddaṃ devīṃ etadavoca –

‘Dīgharattaṃ kho maṃ tvam, devi, itṭhehi kantehi piyehi manāpehi samudācarittha; atha ca pana maṃ tvam pacchime kāle anitṭhehi akantehi appiyehi amanāpehi samudācarasī’ti.
‘Kathaṃ carahi taṃ, deva, samudācarāmi’ti? ‘Evaṃ kho maṃ tvam, devi, samudācara –
“sabbeheva, deva, piyehi manāpehi nānābhāvo vinābhāvo aññathābhāvo, mā kho tvam, deva, sāpekkho kālamakāsi, dukkhā sāpekkhassa kālaṅkiriya, garahitā ca sāpekkhassa kālaṅkiriya.
Imāni te, deva, caturāsīti nagarasahassāni kusāvatīrājadhānippamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti pāsādasahassāni dhammapāsādappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti kūtāgārasahassāni mahāvīyūhakūtāgārappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti pallaṅkasahassāni sovaṇṇamayāni rūpiyamayāni dantamayāni sāramayāni gonakatthatāni paṭikatthatāni paṭalikatthatāni kadalimigapavarapaccattharaṇāni sauttaracchadāni ubhatolohitakūpadhānāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti nāgasahassāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni uposathanāgarājappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti assasahassāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni valāhakaassarājappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti rathasahassāni sīhacammaparivārāni byagghacammaparivārāni dīpicammaparivārāni paṇḍukambalaparivārāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni vejayantarathappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti maṇisahassāni maṇīratanaṃ appamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti itthisahassāni subhaddādevippamukhāni. Ettha,

deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti gahapatisahassāni gahapatiratanappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti khattiyasahassāni anuyantāni pariṇāyakaratanappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti dhenusahassāni duhasandanāni kaṃsūpadhāraṇāni. Ettha deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti vatthakoṭisahassāni khomasukhumānaṃ kappāsikasukhumānaṃ koseyyasukhumānaṃ kambalasukhumānaṃ. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te deva caturāsīti thālipākasahassāni sāyaṃ pātaṃ bhattābhihāro abhihariyati. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi””ti.

၂၆၇. “ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သုဘဒ္ဓံ ဒေဝိ ဧတဒေါစ -

‘ဒီဃရတ္တံ ခေါ မံ တုံ၊ ဒေဝိ၊ ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ သမုဒာစရိတ္ထံ; အထ စ ပန မံ တုံ ပစ္စိမေ ကာ လေ အနိဋ္ဌေဟိ အကန္တေဟိ အပ္ပိယေဟိ အမနာပေဟိ သမုဒာစရသီ’တိ။ ‘ကထံ စရဟိ တံ၊ ဒေဝိ၊ သမုဒာစရာ မီ’တိ? ‘ဧဝံ ခေါ မံ တုံ၊ ဒေဝိ၊ သမုဒာစရ - “သဗ္ဗေဟေဝ၊ ဒေဝိ၊ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညုထာဘာဝေါ၊ မာ ခေါ တုံ၊ ဒေဝိ၊ သာပေက္ခေါ ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခံ သာပေက္ခဿ ကာလင်္ကီရိယာ၊ ဂရဟိ တာ စ သာပေက္ခဿ ကာလင်္ကီရိယာ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတုရသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိ ပွမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတုရသီတိ ပါသာဒသ ဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပွမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတု ရာသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာဂါရပွမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာ ကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတုရသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာ ရမယာနိ ဂေါနကတ္တတာနိ ပဋိကတ္တတာနိ ပဋုလိကတ္တတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒာနိ ဥဘ တောလောဟိတကူပဓာနာနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတု ရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပွ မုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတုရသီတိ အဿသဟဿာ နိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပွမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆ န္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတုရသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္ပပရိဝါရာနိ ဗျ ဌ္ဈစမ္ပပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္ပပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ပလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပ ဋိစ္ဆန္တာနိ ဝေဇယန္တရထပွမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတု ရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပွမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတုရသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ သုဘဒ္ဓာဒေဝိပွမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာ ကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတုရသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပွမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝိ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝိ၊ စတုရသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရ

တနပွမုခါနီ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ခေနသ ဟဿာနိ ဒုဟသန္တနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဠိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပါသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္မလ သုခုမာနံ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသ ဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာ သိ””တိ။

267.Ānanda, on this being said (by the Queen), King Mahā Sudassana said to Queen Subhadda:

Queen, you have for long spoken to me (lit., addressed me) in desirable, delightful, pleasing and charming words; and yet, in this last period of time, why do you speak to me in undesirable, unloveable, undelightful, unpleasing and unlovely words?”

Then, O King, how shall I speak to you?”

“Queen, (you should) speak to me thus: O King, there must inevitably be separation (while living), severance (through death) and sundering (through being in different existences) from all that are dear and beloved. O King, do not pass away with longing for (anything). Death with longing is suffering (dukkha); death with longing is blameworthy.

'O King, yours are these eighty-four thousand cities, chief of which is the capital city Kusavati. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand palaces, chief of which is the Dhamma palace. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand pinnacled chambers, chief of which is the Mahāviyuha pinnacled chamber. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand couches, made of gold, silver, ivory and sandalwood pith, spread with long-fleeced rugs, white woollen coverlets, rugs with floral- designs and excellent rugs made of Kadali deer hide, with (red) canopies above them and red cushions at both ends (of the couches). O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand elephants with trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which is the elephant-king, Uposatha,. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand horses with trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which is the charger-king, Valāhaka. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these eighty-four thousand carriages with draperies of lion skin, draperies of tiger skin, draperies of leopard skin, draperies of pale woollen cloth, trappings of gold, gilded flags, and covering of gold netting, chief of which is the Vejayantā carriage. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these eighty-four thousand gems, chief of which is the Veḷuriya Gem Treasure. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand gueens, chief of whom is Gueen Subhaddā. O King, abandon any delight in them! Do not have any consideration for life!

'O King yours are these eighty-four thousand rich men, chief of whom is the Rich Man Treasure. O King, abandon any delight in them! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these eighty-four thousand vassal kings, chief of whom is the Eldest Son Treasure. O King, abandon any delight in them! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these eighty-four thousand milch cows giving large yields of milk flowing into golden milk-pails. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these eighty-four thousand crores of garments of fine (Greek) linen, fine cotton, fine silk and fine woollen material. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these meals served in the mornings and in the evenings, and prepared in eighty-four thousand cooking pots. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!' (Thus you should have said to me.)

၂၆၇။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှောက်တင်သော် မဟာသုဒဿနမင်းသည် "မိဖုရား သင်သည် နာလိုဖွယ်နှစ်သက်ဖွယ် ချစ်ခင်ဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ် စကားတို့ဖြင့် ရှည်မြင့်စွာ ကာလပတ်လုံး ငါ့အား ပြောဆိုခဲ့ပါလျက်နောက်ဆုံးအချိန်ကျမှ မနာလိုဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် မချစ်ခင်ဖွယ် မမြတ်နိုးဖွယ် စကားတို့ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် ငါ့အား ပြောဆိုဘိသနည်း"ဟု သုဘဒ္ဒါမိဖုရားအား မိန့်ဆို၏။

အရှင်မင်းမြတ် အဘယ်သို့လျှင် အရှင်မင်းမြတ်အား လျှောက်ဆိုရပါအံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။

မိဖုရား သင်သည် ငါ့အား ဤသို့ လျှောက်ဆိုလော့-

"အရှင်မင်းမြတ် ချစ်ခင်ဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ် အားလုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း၊ (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း၊ ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းသည် ဖြစ်မြဲပါတည်း။ အရှင်မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိလျက်စုတေတော်မမူပါလင့်၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိလျက် စုတေခြင်းသည် ဆင်းရဲပါ၏။ ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိလျက် စုတေခြင်းသည် အကဲ့ရဲ့လည်း ခံရပါ၏။

အရှင်မင်းမြတ် ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြို့) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

--

အရှင်မင်းမြတ် ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ်ဤ (ပြာသာဒ်ဆောင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေအခင်းမြတ်တို့ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော နီသောမျက်နှာကြက်နှင့်တကွ အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိသော ရွှေငွေဆင်စွယ်စန္ဒကူးနှစ်တို့ဖြင့် ပြီးကုန်သော ဤသလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပလ္လင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန် သောဥပေါသထဆင်မင်းလျှင် အမှူးရှိသော ဤဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ် အားှရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဆင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထား ကုန်သော ဝလာဟကမြင်းမင်းလျှင် အမှူးရှိသော ဤမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါ

ကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြင်း) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန် သောခြင်္သေ့ရေ ကျားရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္ဘာလအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာရထားလျှင်အထွတ်အမြတ်ရှိသော ဤရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ရထား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ဝေဠုရိယပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ဤပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပတ္တမြား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မိဖုရားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည်အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မိဖုရား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သူဌေး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤသူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (သူဌေး) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤဩဇာခံမင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဩဇာခံမင်း) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

--

အရှင်မင်းမြတ် နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော ဤနို့ညှစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (နွားမ) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကိုစွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သိမ်မွေ့သော ခုံ (ခေါမ) ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်ကုန် သောဤ အဝတ်ပုဆိုးပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (အဝတ်ပုဆိုး) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း အရှင်မင်းမြတ်အား တင်ဆက်သော ဤပွဲတော်စာတို့သည်ထမင်းအိုး ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပွဲတော်စာ) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ် တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်"ဟု (လျှောက်ဆိုလော့ဟူ၍ မိန့်ဆို၏)။

268. “Evaṃ vutte, ānanda, subhaddā devī parodi assūni pavattesi. Atha kho, ānanda, subhaddā devī assūni puññitvā [pamajjitvā (sī. syā. pī.), puññitvā (ka.)] rājānaṃ mahāsudassanaṃ etadavoca –

‘Sabbeheva , deva, piyehi manāpehi nānābhāvo vinābhāvo aññathābhāvo, mā kho tvaṃ, deva, sāpekkho kālamakāsi, dukkhā sāpekkhassa kālaṅkiriya, garahitā ca sāpekkhassa kālaṅkiriya. Imāni te, deva, caturāsīti nagarasahassāni kusāvatīrājadhānippamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti pāsādasahassāni dhammapāsādappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti kūṭāgārasahassāni mahāvīyūhakūṭāgārappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti pallaṅkasahassāni sovaṇṇamayāni rūpiyamayāni dantamayāni sāramayāni gonakatthatāni paṭikatthatāni paṭalikatthatāni kadalimigapavarapaccattharaṇāni sauttaracchadāni ubhatolohitakūpadhānāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti nāgasahassāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni uposathanāgarājappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te , deva, caturāsīti assasahassāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni valāhakaassarājappamukhāni . Ettha, deva, chandaṃ pajaha, jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti rathasahassāni sīhacammaparivārāni byagghacammaparivārāni dīpicammaparivārāni paṇḍukambalaparivārāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni vejayantarathappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti maṇisahassāni maṇīratanaṃ appamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti itthisahassāni itthiratanappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha, jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te , deva, caturāsīti gahapatisahassāni gahapatiratanappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti khattiyasahassāni anuyantāni pariṇāyakaratanappamukhāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti dhenusahassāni

duhasandanāni kaṃsūpadhāraṇāni. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti vatthakoṭṭisahasāni khomasukhumānaṃ kappāsikasukhumānaṃ koseyyasukhumānaṃ kambalasukhumānaṃ. Ettha, deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsi. Imāni te, deva, caturāsīti thālipākasahasāni sāyaṃ pātaṃ bhattābhihāro abhihariyati. Ettha , deva, chandaṃ pajaha jīvite apekkhaṃ mākāsī'ti.

၂၆၈. “ဧဝံ ဝုတ္တေ၊ အာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ ပရောဒိ အဿူနိ ပဝတ္တေသိ။ အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ အဿူနိ ပုဉ္ဇိတွာ [ပမဇ္ဇိတွာ (သီ. သျှာ. ပီ.)၊ ပုဉ္ဇိတွာ (က.)] ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒေါစ -

‘သဗ္ဗဟေဝ ၊ ဒေဝ၊ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ၊ မာ ခေါ တုံ၊ ဒေဝ၊ သာ ပေက္ခေါ ကာလမကာသိ၊ ဒုက္ခံ သာပေက္ခဿ ကာလင်္ကီရိယာ၊ ဂရဟိတာ စ သာပေက္ခဿ ကာလင်္ကီရိယာ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာ ဂါရပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္တတာနိ ပဋိကတ္တတာနိ ပဋ္ဌလိကတ္တတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒာနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ၊ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဂစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္ဒာနိ ဝေယန္တရထပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ။ ဧတုထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဣတ္ထိရတနပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ၊ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ဓေနသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဓနာနိ ကံသုပဓာရဏာနိ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုမာနံ ကပ္ပါသိကသုမာနံ ကောသေယျသုမာနံ ကမ္မလသုမာနံ။ ဧတ္ထ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ၊ ဒေဝ၊ စတုရသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ။ ဧတ္ထ ၊ ဒေဝ၊ ဆန္တံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ’တိ။

268. Ānanda, on this being said, Queen Subhaddā wept, with tears falling. Then, Ānanda, Queen Subhadda wiped away her tears and said thus to King Mahā Sudassana:

'O King, there must inevitably be separation (while living), severance (through death) and sundering (through being in different existences) from all that are dear and beloved. O King, do not pass away with longing for (anything). Death with longing is suffering (dukkha); death with longing is blameworthy.

'O King, yours are these eighty-four thousand cities, chief of which is the capital city Kusāvati. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these eighty-four thousand palaces, chief of which is the Dhamma palace. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these eighty-four thousand pinnacled chambers, chief of which is the Mahāviyūha pinnacled chamber. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

'O King, yours are these eighty-four thousand couches, made of gold, silver, ivory and sandalwood pith, spread with long-fleeced rugs, white woollen rugs, white woollen coverlets, rugs with floral designs, and excellent rugs made of Kadali deer hide, with (red) canopies above them, and red cushions at both ends (of the couches). O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand elephants with trappings of gold, gilded flags, and coverings of golden netting, chief of which is the elephant-king Uposatha. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand horses with trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which is the charger-king Valāhaka. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand carriages with draperies of lion skin, draperies of tiger skin, draperies of leopard skin, draperies of pale woollen cloth, trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which is the Vejayanta carriage. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand gems, chief of which is the Veḷuriya Gem Treasure. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand queens, chief of whom is the Queen Treasure. O King, abandon any delight in them! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand rich men, chief of whom is the Rich Man Treasure. O King, abandon delight in them! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand vassal kings, chief of whom is the Eldest Son Treasure. O King, abandon delight in them! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand milch cows giving large yields of milk flowing into golden milk-pails. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

O King, yours are these eighty-four thousand crores of garments of fine (Greek) linen, fine cotton, fine silk and fine woollen material. O king, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life.

O King, yours are these meals served in the mornings and in the evenings, and prepared in eighty-four thousand cooking pots. O King, abandon any delight in these! Do not have any consideration for life!

၂၆။ အာနန္ဒာ ဤသို့ မိန့်ဆိုသော် သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် မျက်ရည်ကျလျက် ငိုကြွေးလေ၏။ အာနန္ဒာထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် မျက်ရည်တို့ကို သုတ်၍ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်ဆို၏။

"အရှင်မင်းမြတ် ချစ်ခင်ဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ် အားလုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း၊ (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း၊ ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းသည် ဖြစ်မြဲပါတည်း၊ အရှင်မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ငွေကွက်ခြင်းရှိလျက် စုတေတော်မမူပါလင့်၊ ငွေကွက်ခြင်းရှိလျက် စုတေခြင်းသည် ဆင်းရဲပါ၏၊ ငွေကွက်ခြင်း ရှိလျက်စုတေခြင်းသည် အကဲ့ရဲ့လည်း ခံရပါ၏။

အရှင်မင်းမြတ် ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြို့) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကိုစွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငွေကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငွေကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်ဆောင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငွေကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေအခင်းမြတ်တို့ ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော နီသောမျက်နှာကြက်နှင့်တကွ အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိသော ရွှေ ငွေ ဆင်စွယ်စန္ဒကူးနှစ်တို့ဖြင့် ပြီးကုန်သော ဤသလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင် မင်းမြတ် ဤ (ပလ္လင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထား ကုန်သောဥပေါ သထဆင်မင်းလျှင် အမှူးရှိသော ဤဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင် မင်းမြတ်အားရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဆင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

--

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထား ကုန်သော ဝလာဟကမြင်းမင်းလျှင် အမှူးရှိသော ဤမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါ ကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြင်း) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါ လင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန် သောခြင်္သေ့ ရေ ကျားရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာရထားလျှင်အထွတ် အမြတ်ရှိ သော ဤရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ရထား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ဝေဠုရိယပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပတ္တမြား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မိဖုရားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည်အရှင် မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မိဖုရား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သူဌေး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤသူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည်အရှင်မင်း မြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (သူဌေး) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤဩဇာခံ မင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင့်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဩဇာခံမင်း) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော ဤနို့ညစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင့်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (နွားမ) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သိမ်မွေ့သော ခုံ (ခေါမ) ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သောဤ အဝတ်ပုဆိုးပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (အဝတ်ပုဆိုး) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း တင်ဆက်သော ဤထမင်းအိုးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ချက်ပွဲတော်စာတို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပွဲတော်စာ) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်"ဟု (လျှောက်ဆို၏)။

Brahmalokūpagamaṃ ဗြဟ္မလောကူပဂမံ
Rebirth in the Realm of the Brahmās ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားတော်မူခြင်း

269. “Atha kho, ānanda, rājā mahāsudassano nacirasseva kālamakāsi. Seyyathāpi, ānanda, gahapatissa vā gahapatiputtassa vā manuññiṃ bhojanaṃ bhuttāvissa bhattasammado hoti, evameva kho, ānanda, raññiṃ mahāsudassanassa mārāṇantikā vedanā ahosi. Kālaṅkato ca, ānanda, rājā mahāsudassano sugatiṃ brahmalokaṃ upapajji. Rājā, ānanda, mahāsudassano caturāsīti vassasahassāni kumārakīḷaṃ [kīḷitaṃ (ka.), kīḷikaṃ (sī. pī.)] kīḷi. Caturāsīti vassasahassāni oparajjaṃ kāresi. Caturāsīti vassasahassāni rajjaṃ kāresi. Caturāsīti vassasahassāni gihibhūto [gihībhūto (sī. pī.)] dhamme pāsāde brahmacariyaṃ cari [brahmacariyamacari (ka.)]. So cattāro brahmavihāre bhāvetvā kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā brahmalokūpago ahosi.

၂၆၉. “အထ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နစိရဿေဝ ကာလမကာသိ။ သေယျထာပိ၊ အာနန္ဒ၊ ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ မနုညံ ဘောဇနံ ဘုတ္တာဝိဿ ဘတ္တသမ္မဒေဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ ရညော မဟာသုဒဿနဿ မာရဏန္တိကာ ဝေဒနာ အဟောသိ။ ကာလင်္ဂတော စ၊ အာနန္ဒ၊ ရာဇာ မဟာသုဒဿ

နော သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိ။ ရာဇာ၊ အာနန္ဒ၊ မဟာသုဒဿနော စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ကုမာရ ကိဠိံ [ကိဠိတံ (က.)၊ ကိဠိကံ (သီ. ပိ.)] ကိဠိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဩပရန္တံ ကာရေသိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ရန္တံ ကာရေသိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဂိဟိဘူတော [ဂိဟိဘူတော (သီ. ပိ.)] ဓမ္မေ ပါသာဒေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိ [ဗြဟ္မစရိယမစရိ (က.)]။ သော စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ကာယဿ ဘေ ဒာ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

269. Ānanda, soon after that King Mahā Sudassana passed away. Ānanda, the illness of King Mahā Sudassana ending in death was (as light) as the fatigue of a rich man or a rich man's son after eating a delicious meal (lit., delightful meal). Ānanda, when King Mahā Sudassana died, he was reborn in the good destination of the Brahmā realm.

Ānanda, for an entire eighty-four thousand years King Mahā Sudassana enjoyed himself playing children's games. For eighty-four thousand years he ruled as a viceroy. For eighty-four thousand years he lived, as a lay man, the Life of Purity (brahmacariya) at the Dhamma palace. And having cultivated

the four sublimes states of mind (brahmavihāra) he was reborn in the Brahmā realm after death and dissolution of the body.

၂၆၉။ အာနန္ဒာ ထို့နောက် မကြာမီပင် မဟာသုဒဿနမင်းသည် (နတ်ရွာစံလေ၏)။ အာနန္ဒာမဟာသုဒဿနမင်း အား သေဖို့ရန်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာသည် ဥပမာအားဖြင့် သူကြွယ်အားဖြစ်စေ၊ သူကြွယ်သားအားဖြစ်စေ နှစ်သက်ဖွယ်အစာကို စားပြီးသောအခါ ထမင်းဆီယစ်သလောက်မျှသာ ဖြစ်ပေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿန မင်းသည် နတ်ရွာစံပြီးလတ်သော် ကောင်းသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သောဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်လေ၏။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင်ပတ်လုံး သူငယ်တို့၏ ကစားခြင်းဖြင့်ကစား၏။ အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင်ပတ်လုံး အိမ်ရှေ့မင်းအဖြစ်ဖြင့် စံ၏။ အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင် ပတ်လုံး စကြာဝတေးမင်းအဖြစ်ဖြင့် မင်းပြု၏။ အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင်ပတ်လုံး လူ့ဝတ်နှင့်ပင် ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ် ထက်၌ မြတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်သုံး၏။ ထိုမဟာသုဒဿနမင်းသည် ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါးတို့ကို ပွားများ ပြီးလျှင်ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေသည်မှ နောက်၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားလေ၏။

270. “Siyā kho paṇānanda, evamassa – ‘aṅṅo nūna tena samayena rājā mahāsudassano ahosī’ti, na kho panetaṃ, ānanda, evaṃ datṭhabbaṃ. Ahaṃ tena samayena rājā mahāsudassano ahosiṃ. Mama tāni caturāsīti nagarasahassāni kusāvatīrājadhānippamukhāni, mama tāni caturāsīti pāsādasahassāni dhammapāsādappamukhāni, mama tāni caturāsīti kūṭāgārasahassāni mahāvīyūhakūṭāgārappamukhāni, mama tāni caturāsīti pallaṅkasahassāni sovaṇṇamayāni rūpiyamayāni dantamayāni sāramayāni gonakatthatāni paṭikatthatāni

paṭalikatthātāni kadalimigapavarapaccattharaṇāni sauttaracchadāni ubhatolohitakūpadhānāni,
mama tāni caturāsīti nāgasahassāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni
hemajālapaṭicchannāni uposathanāgarājappamukhāni, mama tāni caturāsīti assasahassāni
sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni hemajālapaṭicchannāni valāhakaassarājappamukhāni,
mama tāni caturāsīti rathasahassāni sīhacammaparivārāni byagghacammaparivārāni
dīpicammaparivārāni paṇḍukambalaparivārāni sovaṇṇālaṅkāraṇi sovaṇṇadhajāni
hemajālapaṭicchannāni vejayantarathappamukhāni, mama tāni caturāsīti maṇisahassāni
maṇīratanaṇḍamukhāni, mama tāni caturāsīti itthisahassāni subhaddādevippamukhāni, mama
tāni caturāsīti gahapatisahassāni gahapatiratanappamukhāni, mama tāni caturāsīti
khattiyasahassāni anuyantāni pariṇāyakaratanappamukhāni, mama tāni caturāsīti
dhenusahassāni duhasandanāni kaṃṣūpadhāraṇāni, mama tāni caturāsīti vatthakoṭṭisāhassāni
khomeṣṣamānaṇḍam kappāsikasukhumānaṇḍam koseyyasukhumānaṇḍam kambalasukhumānaṇḍam,
mama tāni caturāsīti thālīpākasahassāni sāyaṇḍam pātāṇḍam bhattābhīhāro abhihariyittha.

၂၇၀. “သိယာ ခေါ် ပနာနန္တ၊ ဇေမဿ - ‘အညော နူန တေန သမယေန ရာဇေ မဟာသုဒဿနော အဟော
သီ’တိ၊ န ခေါ် ပနေတံ၊ အာနန္တ၊ ဇေဝံ ဒဠဗ္ဗံ။ အဟံ တေန သမယေန ရာဇေ မဟာသုဒဿနော အဟောသီ။ မမ
တာနိ စတုရသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇောနိပ္ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ
ဓမ္မပါသာဒပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ ကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကုဋ္ဌာဂါရပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စ
တုရသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိ
ကတ္ထတာနိ ပဋိလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္တရဏာနိ သဉ္ဇတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ၊
မမ တာနိ စတုရသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဥပေါ
သထနာဂရာဇပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ
ဟေမဇောလပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာ
နိ ဗျုပ္ပစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္မလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဇောနိ ဟေမဇော
လပဋိစ္ဆန္တာနိ ဝေဇယန္တရထပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတု
ရသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ သုဘဒ္ဒာဒေဝိပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတန
ပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပမုခါနိ၊ မမ တာနိ စတု
ရသီတိ ဓေနသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဓနာနိ ကံသုပဓာရဏာနိ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ
ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပိသိကသုခုမာနံ ကောသေယုသုခုမာနံ ကမ္မလသုခုမာနံ၊ မမ တာနိ စတုရသီတိ ထာလိပါက
သဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယိတ္ထံ။

270. Ānanda, it is possible that you may think: "Was someone else King Mahā Sudassana of that time?"

But, Ananda, you should not view the matter thus: I myself was King Mahā Sudassana of that time.

Mine were those eighty-four thousand cities, chief of which was the capital city Kusāvati.

Mine were those eighty-four thousand palaces, chief of which was the Dhamma palace.

Mine were those eighty-four thousand pinnaced chambers, chief of which was the Mahāviyuha pinnaced chamber.

Mine were those eighty-four thousand couches, made of gold, silver, ivory and sandalwood pith, spread with long-fleeced rugs, white rugs, woollen coverlets with floral designs, and excellent rugs made of Kadali deer hide, with (red) canopies above them, and red cushions at both ends (of the couches).

Mine were those eighty-four thousand elephants with trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which was the elephant-king Uposatha.

Mine were those eighty-four thousand horses with trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which was the charger-king Valāhaka.

Mine were those eighty-four thousand carriages with draperies of lion skin, draperies of tiger skin, draperies of leopard skin, draperies of pale woollen clothes, trappings of gold, gilded flags, and coverings of gold netting, chief of which was the Vejayantā carriage.

Mine were those eighty-four thousand gems, chief of which was the Veḷuriya Gem Treasure.

Mine were those eighty-four thousand queens, chief of whom was Queen Subhaddā.

Mine were those eighty-four thousand rich men, chief of whom was the Rich Man Treasure.

Mine were those eighty-four thousand vassal kings, chief of whom was the Eldest Son Treasure.

Mine were those eighty-four thousand milk cows giving large yields of milk flowing into golden milk-pails.

Mine were those eighty-four thousand crores of garments of fine (Greek) linen, fine cotton, fine silk woollen material.

Mine were those meals served in the mornings and in the evenings and prepared in eighty-four thousand cooking pots.

၂၇၀။ အာနန္ဒာ "ထိုစဉ်အခါက မဟာသုဒဿနမင်းသည် အခြားသူ ဖြစ်လေသလော"ဟု သင်တွေးထင်မှုလည်း တွေးထင်ရာ၏။

အာနန္ဒာ ဤအရာကို ဤသို့မမှတ်အပ်၊ ငါသည်ပင် ထိုစဉ်အခါက မဟာသုဒဿနမင်း ဖြစ်ခဲ့၏။

ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ထိုမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏မြို့များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ထိုပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ပြာသာဒ် များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ထိုပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် ငါ၏ ပြာသာဒ်ဆောင်များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေအခင်းမြတ်တို့ဖြင့်ခင်းထား ကုန်သော နီသော မျက်နှာကြက်နှင့်တကွ အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိသော ရွှေ ငွေ ဆင်စွယ် စန္ဒကူးနှစ်တို့ဖြင့်ပြီးကုန်သော ဤသလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ ပလ္လင်များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ဥပေါသထုဆင်မင်း လျှင် အမှူးရှိသော ထိုဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ ဆင်များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ဝလာဟကမြင်းမင်း လျှင် အမှူးရှိသော ထိုမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ မြင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ခြင်္သေ့ရေကျားရေ သစ် ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာရထားလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ထို ရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ ရထားများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

--

(ဝေဠုရိယ) ပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ထိုပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ ပတ္တမြားများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

မိဖုရားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ထိုမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ မိဖုရားများဖြစ်ခဲ့ ကုန်၏။

သူဌေး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ထိုသူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏သူဌေးများဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

သားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ထိုဩဇာခံမင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ဩဇာခံမင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော ထိုနို့ညစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏နွားမများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

သိမ်မွေ့သော ခုံ (ခေါ်မ) ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သော ထိုအဝတ်ပုဆိုးပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ အဝတ်ပုဆိုးများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း တင်ဆက်သော ထမင်းအိုး ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ထိုပွဲတော်စာတို့ သည်ငါ၏ ပွဲတော်စာများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

271. “Tesaṃ kho panānanda, caturāsītinagarasahassānaṃ ekaññīva taṃ nagaraṃ hoti, yaṃ tena samayena ajjhāvasāmi yadidaṃ kusāvatī rājadhānī. Tesaṃ kho panānanda, caturāsītipāsādasahassānaṃ ekoyeva so pāsādo hoti, yaṃ tena samayena ajjhāvasāmi yadidaṃ dhammo pāsādo. Tesaṃ kho panānanda, caturāsītikūṭāgārasahassānaṃ ekaññīva taṃ kūṭāgāraṃ hoti, yaṃ tena samayena ajjhāvasāmi yadidaṃ mahāvīyūhaṃ kūṭāgāraṃ. Tesaṃ kho panānanda, caturāsītipallaṅkasahassānaṃ ekoyeva so pallaṅko hoti, yaṃ tena samayena paribhuñjāmi yadidaṃ sovaṇṇamayo vā rūpiyamayo vā dantamayo vā sāramayo vā. Tesaṃ kho panānanda, caturāsītināgasahassānaṃ ekoyeva so nāgo hoti, yaṃ tena samayena abhiruhāmi yadidaṃ uposatho nāgarājā. Tesaṃ kho panānanda, caturāsītiassasahassānaṃ ekoyeva so asso hoti, yaṃ tena samayena abhiruhāmi yadidaṃ valāhako assarājā. Tesaṃ kho panānanda, caturāsītirathasahassānaṃ ekoyeva so ratho hoti, yaṃ tena samayena abhiruhāmi yadidaṃ vejyantaratho. Tesaṃ kho panānanda, caturāsītiitthisahassānaṃ ekāyeva sā itthī hoti, yā tena samayena paccupaṭṭhāti khattiyānī vā vessinī [vessāyinī (syā.), velāmikānī (ka. sī. pī.) velāmikā (saṃ. ni. 3.96)] vā. Tesaṃ kho panānanda, vā. Tesaṃ kho panānanda, caturāsītivatthakoṭīśahassānaṃ ekaṃyeva taṃ dussayugaṃ hoti, yaṃ tena samayena paridahāmi khomasukhumāṃ vā kappāsīkasukhumāṃ vā koseyyasukhumāṃ vā

kambalasukhumam vā. Tesam kho panānanda, caturāsītithālipākasahassānam ekoyeva so thālipāko hoti, yato nālikodanaparamam bhuñjāmi tadupiyañca sūpeyyam.

၂၇၁. “တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိနဂရသဟဿာနံ ဧကေညေဝ တံ နဂရံ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိပါသာဒသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ပါသာဒော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ ဓမ္မော ပါသာဒော။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိကုဋ္ဌာဂါရသဟဿာနံ ဧကေညေဝ တံ ကုဋ္ဌာဂါရံ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ မဟာဝိယူဟံ ကုဋ္ဌာဂါရံ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိပလ္လင်္ကသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ပလ္လင်္က ကော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန ပရိဘုဉ္ဇာမိ ယဒိဒံ သောဝဏ္ဏမယော ဝါ ရူပိယမယော ဝါ ဒန္တမယော ဝါ သာရမယော ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိနာဂသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော နာဂေါ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဥပေါသထော နာဂရာဇာ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိအဿသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော အသော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဝလာဟကော အဿရာဇာ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိရထသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ရထော ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဝေဇယန္တရထော။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိဣတ္ထိသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သာ ဣတ္ထိ ဟောတိ၊ ယာ တေန သမယေန ပစ္စုပ္ပန်တိ ခတ္တိယာနီ ဝါ ဝေသိနီ [ဝေသာယိနီ (သျှာ.)၊ ဝေလာမိကာနီ (က. သီ. ပီ.) ဝေလာမိကာ (သံ. နိ. ၃.၉၆)] ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိဝတ္ထကောဋိသဟဿာနံ ဧကောယေဝ တံ ဒုဿယုဂံ ဟောတိ၊ ယံ တေန သမယေန ပရိဒဟာမိ ခေါမသုခမံ ဝါ ကပ္ပိသိကသုခမံ ဝါ ကောသေယုသုခမံ ဝါ ကမ္မလသုခမံ ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္တ၊ စတုရသီတိထာလိပါကသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ထာလိပါကော ဟောတိ၊ ယတော နာဠိကောဒနပရမံ ဘုဉ္ဇာမိ တဒုပိယဉ္ဇသုပေယျံ။

271. Ānanda, of those eighty-four thousand cities, there was only one in which at that time I dwelt, namely, the capital city Kusāvati.

Ānanda, of those eighty-four thousand palaces, there was only one in which at that time I dwelt, namely, the Dhamma palace.

Ānanda, of those eighty-four thousand pinnacled chambers, there was only one which at that time I occupied, namely, the Mahāvīyūha pinnacled chamber.

Ānanda, of those eighty-four thousand couches, there was only one which at that time I used, namely, either a golden couch, or a silver couch, or an ivory couch, or a sandalwood pith couch.

Ānanda, of those eighty-four thousand elephants, there was only one which at that time I rode (lit., mounted) namely, the elephant-king Uposatha.

Ānanda, of those eighty-four thousand horses, there was only one which at that time I rode (lit., mounted) namely the charger-king Valāhaka.

Ānanda, of those eighty-four thousand carriages, there was only one in which at that time I rode (lit., mounted) namely, the Vejayantā carriage.

Ānanda, of those eighty-four thousand queens, there was only one who at that time ministered to me, (a lady) either from the ruling class (khattiya) or from the merchant class (vessa).

Ānanda, of those eighty-four thousand crores of garments, there was only one set of garments which at that time I put on, either of fine (Greek) linen, or of fine cotton, or of fine silk, or of fine woollen material.

Ānanda, of the meals (i.e., food) prepared in those eighty-four thousand cooking pots, I ate at that time at most a moderate amount of rice, as much as is prepared in only one pot with a similarly moderate amount of curry.

၂၇၁။ အာနန္ဒာ ထိုမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါနေသောမြို့သည်ကားကုသာဝတီ နေပြည်တော် တစ်မြို့တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါနေသော ပြာသာဒ်သည်ကား ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ် တစ်ပြာသာဒ်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုပြာသာဒ်ဆောင် ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါနေသော ပြာသာဒ်ဆောင်သည်ကား မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင် တစ်ဆောင်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုသလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါသုံးဆောင်သောသလွန် 'ပလ္လင်' သည်ကား ရွှေသလွန်ဖြစ်စေ ငွေသလွန်ဖြစ်စေ ဆင်စွယ်သလွန်ဖြစ်စေ စန္ဒကူးသလွန်ဖြစ်စေ သလွန် 'ပလ္လင်' တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါစီးသော ဆင်သည်ကားဥပေါသထဆင် မင်း တစ်စီးတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါစီးသော မြင်းသည်ကားဝလာဟကမြင်း မင်း တစ်စီးတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါစီးသော ရထားသည်ကားဝေဇယန္တာ ရထား တစ်စီးတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါ့ကိုလုပ်ကျွေးသော မိဖုရားသည်ကား မင်းအမျိုးသမီးဖြစ်စေ ကုန်သည် အမျိုးသမီးဖြစ်စေ မိဖုရားတစ်ဦးတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအဝတ်ပုဆိုးအစုံပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါဝတ်သော ပုဆိုးအစုံ သည်ကား သိမ်မွေ့သော ခုံ 'ခေါမ' ချည်ထည်ဖြစ်စေ ဝါချည်ထည်ဖြစ်စေ ပိုးချည်ထည်ဖြစ်စေသိုးမွေးချည်ထည် ဖြစ်စေ အဝတ်ပုဆိုးတစ်စုံတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

--

အာနန္ဒာ ထိုထမင်းအိုးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ပွဲတော်စာတို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါသုံးဆောင်သော တန်လောက်ရုံဟင်းနှင့် တစ်ကွမ်းစားချက်မျှ ထမင်းသည်ကား ထမင်းအိုးတစ်လုံးချက်တည်းမှပွဲတော်စာ သာလျှင် ဖြစ်၏။

272. “Passānanda, sabbete saṅkhārā atītā niruddhā vipariṇatā. Evaṃ aniccā kho, ānanda, saṅkhārā; evaṃ addhuvā kho, ānanda, saṅkhārā; evaṃ anassāsikā kho, ānanda, saṅkhārā! Yāvañcidaṃ, ānanda , alameva sabbasaṅkhāresu nibbindituṃ, alaṃ virajjituṃ, alaṃ vimuccituṃ.

“Chakkhattuṃ kho panāhaṃ, ānanda, abhijānāmi imasmim padese sarīraṃ nikkhipitaṃ, tañca kho rājāva samāno cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturato vijitāvī janapadatthāvariyaṃ sattaratanasamannāgato, ayaṃ sattamo sarīranikkhepo. Na kho panāhaṃ, ānanda, taṃ padesaṃ samanupassāmi sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiṃ pajāya sadevamanussāya yattha tathāgato aṭṭhaṃ sarīraṃ nikkhipeyyā”ti. Idamavoca bhagavā, idaṃ vatvāna sugato athāparaṃ etadavoca satthā –

“Aniccā vata saṅkhārā, uppādayadhammino;

Uppajjitvā nirujjhanti, tesam vūpasamo sukho”ti.

၂၇၂. “ပဿာနန္ဒ၊ သဗ္ဗေတေ သင်္ခါရာ အတီတာ နိရုဒ္ဓါ ဝိပရိဏတာ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သင်္ခါရာ; ဧဝံ အဒ္ဓု ဝါ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သင်္ခါရာ; ဧဝံ အနဿာသိကာ ခေါ၊ အာနန္ဒ၊ သင်္ခါရာ! ယာဝဉ္ဇိဒံ၊ အာနန္ဒ၊ ၊ အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေ သု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ၊ အလံ ဝိရုဇ္ဈိတုံ၊ အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

“ဆက္ခတ္တံ ခေါ် ပနာဟံ၊ အာနန္ဒ၊ အဘိဇာနာမိ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ သရီရံ နိက္ခိပိတံ၊ တဉ္စ ခေါ ရာဇာဝ သမာနော စ ဣဝတ္ထိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္တာဝရိယပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော၊ အယံ သတ္တမော သရီရနိက္ခေပေါ။ န ခေါ ပနာဟံ၊ အာနန္ဒ၊ တံ ပဒေသံ သမနုပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရ ကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ယတ္ထ တထာဂတော အဋ္ဌမံ သရီရံ နိက္ခိ ပေယျာ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတ္တာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္တာ -

“အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။

ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဂူပသမော သုခေါ”တိ။

272. Behold, Ānanda, all those conditioned things (sankhārā) are past, vanished, changed.

Ānanda, conditioned things are even thus impermanent. Ānanda, conditioned things are even thus transcient. Ananda, conditioned things are even thus unreliable. Ananda, it is indeed very proper and fitting to be

wearied of all conditioned things; very proper and fitting to be detached from all conditioned things; very proper and fitting to be emancipated from all conditioned things.

Ānanda, I recall having cast off the body, in this place (Kusināra) six times. In all those six times, it was as a Universal Monarch, Righteous Ruler, ruling by the principles of righteousness, Ruler over the four quarters of the world (lit., the four island-continents bounded by four oceans), conqueror of all enemies, whose realms were established in security, ruler over land, who was anointed on the crown of the head and who was endowed with the seven treasures (that I lived and died). This is the seventh casting off of the body.!

Ānanda, I do not see any place where the Tathāgata's body is to be cast off for the eighth time, neither in the realms of the devas, Māra, Brahmās nor in the human world of samaṇas, brahmaṇas, kings and people.

Thus spoke the Bhagavā. After having said this, the Sugata, the Teacher, further uttered this verse:

All conditioned things (sankhārā) are indeed impermanent, arising and decay being inherent in them. Having come into existence, they cease. Their (ultimate) cessation (i.e., in the realisation of Nibbāna) is blissful peace.

၂၇၂။ အာနန္ဒ၊ ရှုလော့၊ ထိုအလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့သည် ကွယ်လွန်သွားလေကုန်ပြီ၊ ချုပ်ပျောက်သွားလေ ကုန်ပြီ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသွားလေကုန်ပြီ။ အာနန္ဒ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဤသို့ပင် မမြဲကြသည်ချည်းသာ

တည်း။ အာနန္ဒာ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဤသို့ပင် မတည်တံ့ကြသည်ချည်းသာတည်း။ အာနန္ဒာ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဤသို့ပင် အားမကိုးလောက်ကြသည်ချည်းသာတည်း။ အာနန္ဒာအလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၌။ ဇီးငွေခြင်းငှါ အလွန်ပင် သင့်လှလေပြီ၊ စွဲမက်ခြင်းကင်းခြင်းငှါအလွန်ပင် သင့်လှလေပြီ၊ (သင်္ခါရတရားတို့မှ) လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ အလွန်ပင် သင့်လှလေပြီ၊ အာနန္ဒာငါသည် ဤ (ကုသာဝတီနေပြည်တော်) အရပ်၌ ကိုယ်ကောင်ကို ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင်စွန့်ပစ်ခဲ့ရဖူးသည်ကို အမှတ်ရ၏။ ထိုခြောက်ကြိမ်စလုံးပင် တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသောသမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်း အခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်သောတိုင်းနိုင်ငံကို တည် ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာဝတေးမင်းဖြစ်လျက် ချည်းသာလျှင်စွန့်ပစ်ခဲ့ရ၏။ ဤသည်ကား ကိုယ်ကောင်ကို ခုနစ်ကြိမ်မြောက် စွန့်ပစ်ခြင်းပေတည်း။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်ကောင်ကို ရှစ်ကြိမ်မြောက်စွန့်ပစ်ရန် အရပ်ကို နတ် မာရ်နတ်ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤနတ်လောက၌လည်းကောင်း၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့် တကွသောဤ လူလောက၌လည်းကောင်း ငါမမြင်တွေ့ချေဟု ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် လူနတ်တို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာကိုလည်း မိန့်တော်မူပြန်သတည်း-

ပြုပြင်ရသော 'သင်္ခါရတရား' တို့သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၍ မမြဲလေကုန်စွ တကား။ ဖြစ်ပေါ်ပြီး နောက် ချုပ်ပျောက်လေကုန်စွတကား။ ထို (သင်္ခါရတရား) တို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည်သာလျှင်ချမ်းသာပေတော့သည် တကား။

Mahāsudassanasuttaṃ niṭṭhitam catuttham. မဟာသုဒဿနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။
End of the Mahā Sudassana Sutta, လေးခုမြောက် မဟာသုဒဿနသုတ် ပြီး၏။